

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Şubat 2018
Sayı: 29
Fiyat: 8 TL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsam.

Ercan Kesal
Ataol Behramoğlu
Zülfü Livaneli
Şükrü Erbaş
Nevşin Mengü
Sunay Akın
Barış İnce
küçük İskender
Fatih Portakal
Umay Umay
İsmail Saymaz
Otisabi
Sıfır Bir
Şermin Yaşar
Emre Kongar
Gökhan Horzum
İlhan İrem
Necati Tosuner
Haydar Ergülen
Adalet Çavdar
Sedef Orman
Nevzat Can Ünsal
Orhan Aydın
Evrin Kuran
Alişer Delek
Esin İris
Ayşen Aksakal
Yasemin Sakallıoğlu
Özge Başak Taneli
Pınar Ergün
Alpay Erdem
Nazife Bilgin Hazar
Ethem Onur Bilgiç
Burak Ağdamir Akşamsetasi

**Bütün gün çiçeklerle ilgileneceğim;
acıyı, aşkı ve şefkati
resmedeceğim.**

Frida Kahlo

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ford

YENİ FIESTA

Bir başka hisset.

Yenilenen tasarımı, yepyeni akıllı teknolojileri ve her yaşam tarzına uygun model seçenekleri ile Yeni Ford Fiesta Ford yetkili satıcılarında!

Go Further

Yeni Ford Fiesta'nın CO₂ salımı 89-118g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 3.9-6.9, şehir dışı 3.2-4.2, ortalama 3.5-5.2 arasındadır. Türkiye'de satışa sunulan araçların donanım seviyesi ile aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamserası

Kadınlar ikinci eş olmak ister mi?

Haklar nerede başlar, nerede biter? Hak nedir, kim belirler, neye göre belirlir? Aslında bu soruları yüz yıllardır felsefe soruyor, bilim de yanıt veriyor. Ama üretim ilişkileri ve toplumsal yaşam değiştikçe soruların boyutu değişiyor, yanıtlar çeşitlenebiliyor.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin olimpiik bir havuzu var. Uzunluğu 50 metre. Yani eğlenmek, oynamak için değil de antrenman yapmak için, performanslı yüzmek için yapılmış bir havuz. Üyeler ve öğrenciler faydalanabiliyor. Üniversite, bu sene hafta sonları sadece kadınlara ve sadece erkeklerle ait saatler belirledi. Bazı saatler kadınlar yüzerken erkekler giremiyor, bazı saatler erkekler yüzerken kadınlar giremiyor.

Uygulamaya tepki göstereler de oldu; ne var bunda, kadınlardan talep gelmiş, kimi saatler de kadınlara ayrılsın diyenler de... Ve elbette özgürlük, haklar çerçevesinde tartışma başladı.

Kadınlar kendi nzalarıyla görünmemeyi, görülmemeyi seçerse ne olur? Din'ten?

**Din kadınları
görülmemeyi
emrediyorsa,
toplumun böyle
kurgulanmasını
istemek bu
kadınların hakkı
mıdır?**

kadınlara görülmemeyi, bedenlerini sürekli saklamayı emrediyorsa, toplumsal hayatın buna göre kurgulanmasını istemek, bu kadınların hakkı mıdır?

Bu spesifik konuya ve Türkiye üzerinden bu tartışmaya bakınca, mesele partizan Türkiye siyasetindeki sloganların kucagina düşüyor. Gelin bambaşka bir yerden bakalım.

Mısır'da erkekler dört eş alabiliyor. Gerekçesi elbette İslami çerçeve. Daha önce yapılan bazı yasal düzenlemelerle ilk eşin rızasının aranması şartı getirilmiş, sonra bu şart kaldırılmış. Bir kadının bile isteye, sevdiği kocasını bir başkasının yatağına yollaması İslam buyruğu olsa da, kolay olmasa gerek. Mısır'da şu anda ikinci evliliklerin pek çoğu, ilk eşin rızası olmadan yapılıyor ve istatistiklere göre ikinci evliliklerin yüzde 70'i boşanmayla sonuçlanıyor. Çoklu evliliğin en ateşli savunucuları arasında yine kadınlar var.

Rania Hashem, ünlü bir figür. Kadınların ikinci bir den fazla eş almak isterse itiraz

etme haklarının olmadığını düşünüyor. Bu konuda bir kitap yazmış, televizyon televizyon geziyor ve bu konuda "vaaz" veriyor. Evde kalan, evlenecek bir eş bulamayan çok sayıda genç kadın olduğu için, kadınlar kocaları ikinci eş alırken hiç ses çıkarmamalı diyor Hashem.

Mona Abu Shanab; televizyon yapımcısı, o da bir polygamist. Çoklu evliliğin izin verilmediği Tunus'u suçluyor, sömürgeci hukukun kurbanı Tunuslular, evde kalan binlerce kadın ne yapsın diye tezini savunuyor.

Yine Mısır'dan bir başka örnek, Mısır'da özel An Nahar televizyonunda program yapan kadın programı sunucusu Donar Salah. Salah bir programında kadınlar evlilik dışı çocuk yapabilir mi meselesini tartışmaya açtı. Bu konu üzerine sadece konuştu. Üç yıl hapis cezasına ve 500 İngiliz poundu para cezasına çarptırıldı. Suçu, erkek egemen bu düzenden anne olmak istemeyen, illa üç dört kadınla evlenen birinin karısı olmak istemeyen kadınlar için bir aralık sorgulamak, bunu konuşmak. İslam, erkek dört kadınla evlenebilir diyor; erkekler gönlüne evleniyor, çocuk yapıyor. Kadının tek seçeneği eşlerden biri olmak.

Hak nedir, nerede başlar, nerede biter?

Tarçın adında bir yalnızlık – 1

Tarçın, dedim. Bin yıldır bu sesi bekliliyormuş gibi birden başını çevirdi. Gözleri ışık ışık. İki damla kederdi. Evindeymiş gibi bir gülümsemeyle geldi. Bir sözcükle bütün geçmişini iyileştirmişti. Kuyruk pervane olmuştu: sevinç, sitem, kaygı, okşayış, evsiz barksız birkaç sevgi sözü... arada bir iniltiyle başını avcumu koyuyordu. Kadıköy Rıhtımı onulmaz bir yalnızlıktı. İnsanlar kaybolmuştu. Vapurlar susmuştu. Arabalar susmuştu. Minareler bile susmuştu da, Tarçın kocaman bir boşluğa içini döküyordu.

Tarçın'ın iniltisi, boğulduğum bir geçmişin ayaklandırıyordu. Bir uzak zaman, alın çizgilerimden denize dökülüyordu. Annem Tarçın'ı çağırıyordu. Tarçın beni çekiştiriyordu. Babam susuyordu. Bir dip yalnızlık herkesi önce içine çekiyor sonra kusuyordu. Kalabalığın gözleri yoktu. Kulakları yoktu. Ağızları bile yoktu. Yalnızca ayakları vardı. Her yer bembeyaz bir sisti. İnsanlar, taşıtlar, denizler değil de, sis hareket ediyordu. Bembeyaz bir karanlık herkesin ruhuna sıırıyordu. Yalnızlık boyut değiştiriyor, dedim. Tarçın'la ben bile kalıyorduk.

Sonra ikimiz de döndük. Vapurlara döndük. Deniz nemine. Dolmuşların sarısına, mavisine, lastik kokusuna. Büfeler kalabalıkla birlikte dönüyordu. Kara yağız bir oğlan, buğday tarlalarından, kırılganlığın baş dönmesinden, hayallerin tozlu sesinden dönüyordu. Sonra her yer İstanbul oluyordu. Bir kız, gözüklerini

silerek önümüzde durdu. Tarçın koştu. Kız oturdu. Tarçın'ın kuyruğu uçurtmaya dönmüştü. Aramızdaki iki adımı bayram yerine çevirmişti. Getirdiği yiyeceği verdi. Tarçın, rıhtımdaki arkadaşlarına bir koşu sevincini gösterdi geldi. Kalabalık güzelleşir mi? Güzelleşti. Taşlar güzelleşti. Taşıtların gürültüsü, martıların sesi güzelleşti. Çocuk, Tarçın'ı ağzından öptü. Ben ağladım. Çocuk, yaşlarını sildi. Tarçın yanıma oturdu. Ellerimiyaladı, yüzümü yaladı. Bir sırt çantası kalabalıkta usulca kayboldu. Tarçın'ın soluğu, o çantayı gideceği yere kadar götürdü.

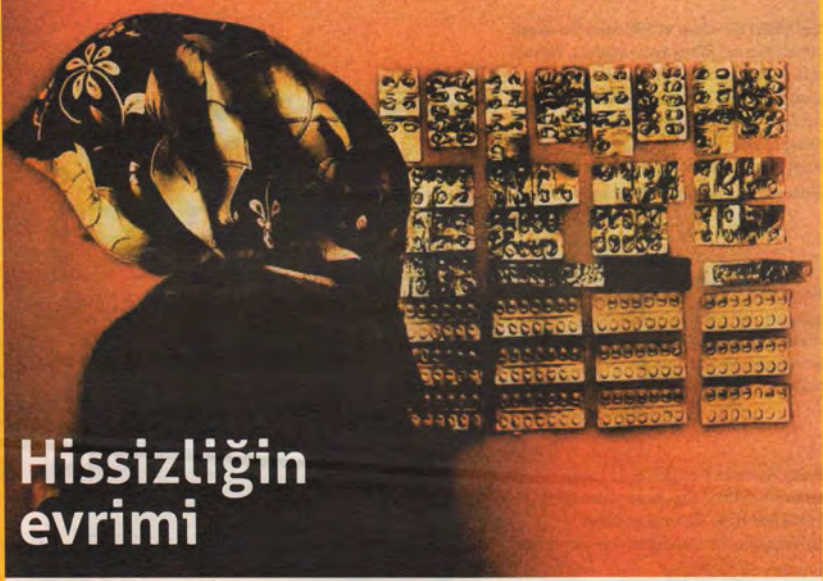
Ne olurdu dünya yalnızca sizlerle dönsedydi. Sen benim çocukluğusun. Evimizin avlususun. Annemsin. Babamın. Hayatın merhametisin. Bu büyük yalnızlığa sakın üzülme.

Kalktım. Geleceğim, dedim. O çocuk gibi her gün olmasa da geleceğim. Ne olurdu dünya yalnızca sizlerle dönsedydi. Sen benim çocukluğusun. Evimizin avlususun.

Annemsin. Babamın. Hayatın

merhametisin. Bu büyük yalnızlığa sakın üzülme. Onlar kendilerini bile sevmiyor. Birazcık senin gözlerine baksalar, hepsi de tertemiz olacak. İnsan seni sevmeyen çocuğunu sevmek ki... sokağı sevmek, evini sevmek, ağacı sevmek, denizi sevmek, gökyüzünü sevmek. Sen onların iyiliğisin. Ayaklarını omzuma koydu. Omzumun üzerinden uzak bir zamana baktı. Rüzgârın getirdiği bir kokuya baktı. Yüzünü avuçlarına gömdü. Kuyruğu yavaşlamıştı. Döndü, arkadaşlarının yanına gitti. Alışkın bir yalnızlığa uzun uzun denize baktı.

(İstanbul'un Sakinleri'nden)

Hissizliğin evrimi

UMAY UMay

Duygumu kaybettim, dedi. Sanki çakmağını düşürmüş gibi. Ya da dün izlediği filmi hatırlamıyor gibi. Üstelik ağlamıştı uzun uzun. Bu hiçbir şey hissetmeme halini düşündü. Üzüntü yok, beklenti yok, aşırı sevinç de yok. Aşırı sevinçle ilgili aklında kalan parça parça anlar var aslında. Bir öpüşme, bir sarılma, birçok çeşit tatlı, puding yeme filan. Müzik var tabii aslında, o her anın içinde var. Perdeli, koca ayaklı kurbaga gibi. Geceleri hep çalan filan. Belki uykusunda konuşan bir sevgili. Büyük adam, büyük kalp, büyük aşk. Küçük kadın, küçük kalp, küçük aci.

Ellerin o küçük parmakları kavradığında... Hatırlamaktan yorulmadığın kadar, sevmekten de vazgeçemeyesin. Bak yine senin içine diledim. Bütün bu ittirip kaktırmalar için hep insan kalabilmek tek derdimdi. Niye düşünüyem kardeşim. Neyi hissedeyim. Midemi bulandırıyor hava. Sehpanın üstündeki çikintiyi kazıyorum. Kan oturmuş tahtaya. Sonunda beğ de

duygumu kaybettim. Kaybetmek de hissettirmiyor artık. Şekilsiz mi doğurdu annem beni? Oltaya takılmış gibi dudaklarım. Çocukluk ağlamaları çığlık çığlıktı. Belki de bütün bunlar patlatmıştı ortamahalle lambalarını.

Hissin büyük yangınlar çıkardığı ahash evlerde büyüdüm. Hissetmek titreşirdi bahçede. Turunc ağaçları oynardı gölgeleriyle. Öyle ritmik ve korkunç bir şeydi. Her insanın diğeriyle değiştirilmiş duyguları vardı. Biri iyiyken diğeri kötü. Biri kötüyken diğeri iyiydi. Kayıp duygular semaverinden demi çaylar içilirdi. Belki burdan geliyor melankoli. Olsa da olmasa da şiir şairden geliyor.

Kalkamıyorum. Işıklı koltuk yaptım kendime. Yumuşak parkeler, mumdan yelpaze. Sıcakta ve soğukta çalışırlar. Ayrılanlara iyi olmuş dedim. Ölenlere kurtulmuş dedim. Hasta olanlara oh çıkıyor zehir dedim. Kendimeyse, çok yazık be hissetmiyorum şimdi bir şey. Güzel mi bu onu da bilemiyorum. Eee, bünye bir yere kadar dayandı. Şimdi sert gecenin uğultusu pencereye vuruyor. Havlular serip kapatıyorum. Fazla aydınlık kalan yerleri rujumla karalıyorum. Aman bu

duygu geri gelip rahatımı kaçırmasin. Hissizliğin evrimi yaşıyor koca ülkede. Yabancı değil, değil mi? Boş boş ekrana bakar gibi hayata öyle bakmak. Tanidik asfaltta kaybolmak... ya da kaybolamamak. Umrum değil. Açılınca yemek yerim nasılsa, uykum gelince uyurum. Böcekler sarıyorsa evi ama görmüyorum. Görmüyorsam görmüyorum, bana ne.

Hissiz olunca yazı da yazılamıyor tabii. Boşlukta oyalanmak gibi. Bomboş bir şey tepkisz kalmak. Öylece bi' ağacın dalında asılıp kalmakla aynı. Hafif rüzgârla kıpırdanan saç bukleleri gibi. Onları hissetmek ama öylece durmak. Anlatıyor gibi yapıp hiç konuşmamak...

Saati kurup peşinden tıklamaları dinliyorum. Ayaklarım masanın altında kıpırdanıyor. Olmayan piyan o sesi var, o da boktan. Hırslanan bir fahişe, masum da değil. Oyunda his yok çünkü. Olması gereken tekrarlıyorsa sadece. Hep duygu kaçırın sabıkalısın bu hayatta. Her kimsen, neredeyazabiliyorsan. Seni kazıyorum kazanmanın hevesini unutarak. Duygumu kaybetmişim başım sağ olsun. Duygunu kaybetmişsin, senin de sağ olsun.

Şekilsiz mi doğurdu annem beni? Oltaya takılmış gibi dudaklarım. Çocukluk ağlamaları çığlık çığlıktı.

“Çelişki’yi okudum ve bitirdim bu sabah.
İçimde Cemal Süreya’nın kuşları. Havalı,
esrik, fırlama ve canımı yakan bir dille
yazmış Barış. “Kafamdan atamadığım
soruları yüzüme vurmaya ne kadar da”
meraklıymışsın be kardeşim... Çelişki’yi
okuyup bitirdim bu sabah, içimde
bitmeyen bir şeylerin olduğunu bilerek.”

ERCAN KESAL

“Barış İnce’nin Çelişki romanı
samimiyetiyle sevinç veren bir
anlatı diline sahip. Yani öykünme,
esinlenme & böbürlenme
modasına uygun değil.”

BUKET UZUNER

“Barış İnce’nin Çelişki’sinde kayıp
zamanı buldum. Yaşamda yitirdiğini
yazıda bulmak. Yazının gücüne,
büyüsüne ve şaşırtıcılığına bir kez daha
inandım. Sağol Barış.”

HAYDAR ERGÜLEN

“İzmir yöresinde yazlıkçılığın özlenen
ve imrenilen günleri. Yaşanmışlıktan
gelen kişisel tanııklıkla beslenmekte.
Bunlarla ilgili hep bir yorum yapmayı ve
-kendine- açıklamayı dert edinmiş bir
anlatıcı kahraman, zeki oluşuyla da
arkadaşı Savaş ile çelişik
durumda. Serüven renklendikçe, kitabı
okuma zevki de çoğalmakta. Roman
bitiyor ama çelişki sürmekte.”

NECATİ TOSUNER

“Yazı yazmak başka bir şey edebiyat
bambaşka... Barış İnce çoktan
edebiyat tarafında. ÇELİŞKİ,
tıpkı gazeteciliği gibi ŞAŞIRTICI. Ne
zaman ülkemdeki çöküşün içine girsem
Barış bir şey söyler ve ben ayağa fırlarım,
umudum yenilenir. Özetle bu değerli
adamı okuyun.”

UMAY UMay

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Barış İnce

Çelişki

5.BASKI

Trabzon uçağı

İSMAİL SAYMAZ

“Allah sabur versun kardaşum” dediler. İstemsiz, “Dostlar sağ olsun” dedim. Yalan mıydı sende ayrılalı kendi cenazemi kaldırmıyor muydum?

”

Trabzon uçağı, kurşunî bulutları yara yara piste süzülürken, elimde sım sıkı tuttuğum cep telefonumu açmak için müthiş bir sabırsızlık duyuyordum. Tekerlekler yere değdiği an tuşa bastım ve

bekledim. Senden gelen ne bir mesaj, ne bir arama kaydı vardı. Yine aramamıştın.

Hıçkırıklarımı yolcular yetiştirdi. Cenazem var sandıklarından olsa gerek, “Allah sabur versun kardaşum” dediler.

İstemsiz, “Dostlar sağ olsun” dedim.

Yalan mıydı sanki?

Senden ayrılalı kendi cenazemi kaldırmıyor muydum? Her geceyatağa, çukura atılan bir köpek leşi gibi girmiyor muydum? Odamızın duvarındaki fotoğrafımız, çaresiz bir ince hastalığın davetiyesinden farksız mıydı? Ve her bir semtine senin adını verdiğim İstanbul, yokluğunda üstüme çökmüyor muydu? Daha kaç gün, evde unuttuğun tertiline sarılıp “Meleğin Tertikleri” başlıklı öyküler yazabilirdim?

İşte, Rize’ye bu yüzden kaçtım.

Trabzon uçağından inerken, hostesin uzattığı kolonyayı kafama dikmemek için kendimi zor tuttum.

Günlerim, senden bir telefon bekleyerek geçti. Bodrum Birahanesi’nde, Gürcü konsomatrislerin omuz başlarında kendimden geçtiğim de oldu, bir sabah namazından sonra Şeyh Camisi imamının ellerinin ucunda tövbe ettiğim de... Fener’de başboş bir köpek gibi dolaştığım sarhoş bir akşamı; belediye’nin çöp arabasına otostop çektim. Malpet’in dağ köylerini, İslampaşa’nın kayıkhanelerini ve Fener’in çay fabrikalarını dolaştık bir bir... Mevsimlik işçinin ay sonunu beklemesi gibi, telefon bekledim senden.

Arayacağın yoktu; benim de tahammülüm... Bir

sabah telefonu evde bırakıp Erzurum’a kalkan köy dolmuşuna bindim. Ovit Dağı’nda su gözesinde yüzümü yıkayarak kurtulacağımı sandığım suretin, Köprübaşı’nda garsonun uzattığı şekersiz kahvenin telvesinde belirdi. Köy minibüsü Gocuktur’a tırmanırken, Pirtos Dağı’na vuran bulutun gölgesinde, ilk kez baktığımız günkü halini gördüm.

Seni unutabilmek için günlerce ot biçtim. Ne ki, her tırpan darbesinde devrilen ben oldum.

Ne vakit dağ yollarında at sürsem, hayalini eğerimde ve arkamdaydım.

Sabah ezanıyla çıktığım çobanlıkta, anasız kuzuların meyleyişleri ve benim iç çekişlerim birbirine karıştı.

Telefonun çekmediği dağ köyümüzde, olur da seni hatırlatır diye, Erzurum Radyosu’nun efkârlı türkülerinden kaçtım, yaylaların göçüne karıştım. Nihayet, cüzdanımda sakladığım son fotoğrafını, geven yığıyla birlikte ateşe verip köye indim. Haftalar sonra döndüğüm Rize’de, telefonumu kırık bir umutla açtım. Sen aramamıştın ve doğrusu, buna hiç şaşırmamıştım. O gün, bundan böyle “biz” olmadığımızı farkettim.

Yaz sonu... Trabzon uçağı havalandırken; Karadeniz daha bir mavi, çaylıklar daha bir yeşil, hostesler daha bir güzeldi. Uçağın tekerlekleri piste değmez telefonumu açtım. Telefonumun ekranında, senin gönderdiğin kısacık mesaj belirdi.

- Hoş geldin, görüşelim mi?

Hayır, bir daha asla görüşemeyecektik.

Metruk bir taş ocağını andıran içimdeki ayrılık yarası; Rize’de bir çöp arabasının yan koltuğunda, Erzurum’da dağ yoluna sürdüğüm atın semerinde kapanmış ve kabuk bağlamıştı. İrtifasını kaybetmiş bir sevdayı bu ve birazdan azalarak, yere çakılacaktı. Ardı sıra hıçkırarak ağıladım.

Yanımdaki yolcu, “Allah sabur versin kardaşum” dedi.

“Dostlar sağ olsun” dedim.

Hayvan aşkı

O gün gelecek ve yaşadığı farklı bir örgüt kurulacak dünyada: Hayvanlara ve bitkilere eziyet edenleri, işkence yapanları tek tek saptayıp imha eden bir yapı. Fikir olarak bir senaryoya mı eklenir, gerçek hayatta karşılığını mı bulur - bilemem. Yakalandıklarında hiçbir savunma yapmadan, sadece 'suç'u inkârla 'ceza'yı makul gören bir anlayış sergileyecek öyeler. Her pozitif tavrın, yaşama biçiminin radikal uçları, gidip dibe dayanan limitleri var mutlaka. Bu örgüt de o kafada hareket kabiliyetine sahip. 'Doğanın Ulaaları' veya 'Doğanın Elçileri' adını alabilirler; mama, barınma vs. bu yüzünün vahşetini karşılamıyor çünkü. Familyanın intikamı ödül peşinde değil.

Kibar cesetler mahallesi

Eskiden bir tartışma esnasında muhataplardan biri, diğeri veya mesele için "münasebetsiz" diyebilirdi. Durup düşününce nasıl da zarif bir karşı koyma, uzaklaştırma biçimi aslında; "ilişkisi"likle, "ilişik olmama" durumuyla adlandırıp konuyu kapatma eğilimi. Hatta "ne münasebet!" makasıyla kestirip atmak da mümkün. Günlük konuşmalarına yeniden dahil ediyorum bu kelimeyi. "Münasebete girdiğim" veya "münasebetten kaçtığım" da olacaktır. Tam bunlara yoğunlaşmışken biri kâpımı çalacak diye ödem kopuyor. Neyse ki kötülüğün yanısıra tehdit içermiyor.

Kutu Kutu Penze

küçük İSKENDER

Acil değil servisi

İnsan organlarına, uzuvlarına saygı göstermeyi elindeki parmaklara isim taktığı gibi ayak parmaklarına da isim takandı. Ayak fetişistlerinin bu görmezden gelmeye karşı bir tepki geliştirilmelerini 'düşünmeye bak' gibi tepkiler, fazla rahatsız ataların sözcükleri bağlamak kolaydık sayılabilir ama 'unutulmuş organlar' veya 'terk edilmiş uzuvlar' üzerine düşünmemizi engelleyemez. 'Vücudunu keşfe çıkma'ya üzenlerle aynı kapsoldüvöl.

Demokrasi demosu

Demokrasi, yumurtası yapılan omelettir. Şeklen barışa, eşitliğe, adalete hizmet etse de malzemesinde bunlar ya eksiktir ya da yoktur. Demokrasi hükmedecek diye faşist, ırkçı, aşırı milliyetçi, yobaz, cinsiyetçi, muhafazakâr gruplara göz temasını başlatıp karşılıklı yapmacık gülümsemelerle vakit harcamak, aynı çatı altında toplanıp fikir alışverişinde bulunmak demokrasiye dokunmaz, hatta gücünü artırır. Demokrasi bir uyum formülüdür ve 'tahammül etmek'e benzer, bir aşığı kısa iskemlede oturur. Peki ya çözüm nedir? Benzerlerle beraber yaşamak ve diğerlerinden uzak yerlere yerleşmek. 'Joshua Tree'yi sıradan bir U2 şarkısı sanmamak gerek.

Betonun kıvrak tarafları

1997 yılında Prag'da Vlada Miluncic ve Frank Gehry işbirliğiyle yükselen Dancing House, şehrin nankör griliğine bir hareket, bir falso getirir. Dans eden bir çifti çağırırsa da aynı zamanda sarhoşluğa da temas eder ister istemez. Mimarının sanat olduğunu yeniden hatırlatan bir dokunuştur uyarılığa. Tarların eklemleri gevşer, çimentonun alkolle karlılığı hissi doğar. Buraya kadar her şey akla ve şevke uygundur; asıl önemlişizliğin anlamıdır: O 'gün' kapıya dayandığında harında İng Bank gibi kapitalizmin yeni çocuklarının olduğu her bina ayakta duramayacak ve kendiliğinden yıkılacaktır. Huzurlu bir hayat safasıyla sitelere, dikey köylere ruhlarını hapsedenler, belgesel kanallarında izledikleri kabilelere dönüşebilecekleri korkusunu hâlâ paranoya saydursunlar. Binalar dans ederken çökecek.

Neyzen katliamı

Bu coğrafyada şairin, şiirsevenin canını yamak için her türlü hamle yapılır, kötülükler kaçınılmaz; bundan gizli bir zevk alındığına da inanıyorum. Hangi hükümet, hangi saçma yaşam dayatmaları olursa olsun birileri kalıplı zamana yayılmış şiir ve okur tarihini güncelle derpot etmeyi, bürokrasiyle düğümlemeyi, boyutlaştırmayı çözümlüğe götümlüye pek sevir. Silüvü, silüvü insanlarla birlikte yagayyor. Neyzen Tevrik'in Bodrum'da yaşadığı, çocukluğunun geçtiği yer, bir dondurma karteelin kontrolünde. Kafeteryada oturup dondurma yalayanların altında Neyzen'in neresini yaladığını hayal ederek avutuyorum kendimi.

Call me by your name

Andre Aciman'ın romanı Adınla Çağır Beni'yi ilk okuduğumda çarpılmıştım; gençlerin etkisi mi acaba - ne de olsa baba tarafından İstanbul'a uzanan bir Mendel Yasası haritası vardı. 'Kederi etkisiz kılmak için keder tahmin etmek' veya 'acı gelmeden acıyı düşünmek' gibi ağdalı İskenderiye, Akdeniz kokuları da taşıyan bir metinde Platon - Oscar Wilde kaynaklı bir homoerotizmin sil baştan inşası. 'Bu roman sinemaya aktarılsa nasıl olur' diye düş kurmuş, ancak olayların haricindeki algılarını, saptamalarını, yorumlarını, imgelerini filmde kaybolma şansını yüksek bulmuştum. Roman artık beyazperdede. Hatta Oscar adayılığı konuşuluyor. İzlemenden okumalı tekrar (veya ilk kez). Hatta, her şey için önce oku, sonra yap.

BARIŞ İNCE

Fail

Masada suskunca konuşulanları dinlerken; çatal, kaşık, tabak ne varsa bir ileri bir geri oynatıyordu. Çektiği her nesne geri gelirken, o daha bir rahatlıyordu. Belki vaktiyle ittiği ne varsa geri getirmek istiyordu. Pişmanlık denen şey yapabildikleriyle anlam kazanır. "Madem bunu yapabiliyordum, diğerini neden yapamadım" sorusu... Daha kötüsünü gördüyse pişmanlığın şiddeti azalır. Bu kadar pişmanlık duyuyorsa, istediğinde demek, bazı şeyleri geri getirebilir. Getir o zaman; kimseden bekleme.

İnsanlar işledikleri suçlara ortak bulmaya ne kadar meraklı. "Hep beraber yaptık, haydi beraber çözelim!" Ne münasebet? "Pirüpak olana bulaşmamış değildir mücrimin pisiği." Niye ki? Bana bulaşmadı misal. Hani nerede? Gevezelik yapma, faili gizleyenlerdir suçun asıl ortakları. "Dünyamızı hep beraber bok ettik, haydi hep beraber temizleyelim" değil mi? Ben neyi kirlittim peki? Fabrika bacalarından havaya karbon mu saldırm, müfredat belirledim de minicik çocukların kafasına hurafe mi bocaladım, bankalar açtım da insanların hayallerini mi hortumladım? Kuburdan çıkmak istiyorsan sana yardımcı olacağım! Sen de seni oraya iten faili bulacaksın. Mücrimi kendin cezalandıracaksın.

Oynattığı çatalı bıçağı, ıvrı zıvrı aniden bıraktı. Masada uzun bir sessizlik olunca sonra konuşma gayretini kendinde buldu.

Belki de gerek duydu. Onca gevezelik içinde ilk defa bir sessizlik anı oluyordu, değerlendirmeliydi. Çünkü sustuğu anlar uzadıkça daha az tanıdığı kişiler tarafından ketum, soğuk diye hatırlanma şansı artıyordu. Masa dağıldığında ikili üçlü gruplar halinde arkasından bu şekilde konuşulacağını biliyordu. O zaman yeri gelmişken bir şeyler demek gerekiyordu. "Hep aynı rüyayı görüyorum" dedi! Lafa öyle dümdüz; saçma bir yerden girdi. Etraftakiler kulak kesildi. Rüyaya göre vakti zamanında bir cinayet işlemişti, cesedi bahçeye gömmüştü ve yıllar sonra olay açığa çıkmak üzereydi. Siren sesleri... Toprağın başında kimi adamlar... "Ne oldu" diye soranlar... Kaçma veya inkâr isteği... Panik halinde uyanıyordu. Bu rüyayı o kadar sık görüyordu ki belki de her gece olayın esrarını çözmek için uyuyordu. Aslında uykuya yatmıyor, bileti kombine alınmış bir polisiye filme gidiyordu. Aynı sahneleri farklı yardımcı oyuncular eşliğinde izliyordu. Kimi zaman daha iyi kimi zaman daha kötü oyunculuklar görüyordu. Anlattı bunu. Ne cesaret değil mi? "Bunu ben bunlara niye anlattım şimdi" duygusu sıcak sıcak geliyordu ki psikolojiye biraz daha meraklı olan masa sakini lafa girdi. Gizlediği ya da ortaya çıkmasından korktuğu

bir şeylerin olduğundan söz etti. Aman ne açıklama! "Gerçeklerin ortaya çıkma huyu"na dair kimi klişeler eşliğinde konuşmasını bitirdi, üstüne bir de bilmiş bilmiş gülümsedi.

İnsanlar ne çok şey biliyor. Her konuda az az ama çok şey biliyorlar. Çok konuşuyorlar, susmayı ayıp görüyorlar. Herkesin bir anda sustuğu o derin sessizlik anını kâbus sanıyorlar. O yüzden zorla müzik getirildi meyhanelere... Sessizliğe bir bahane... Madem öyle, açma içini, anlatma düşlerini. Bu rüya senin, perdeyi aralayacak olan sensin. Senin sırın, benim gizimin... Benim aklıma da ihtiyacın yok, kendin bileceksin. Cesur davranmak herkes arkandayken ne kadar da kolay ve zevkli... Kimsenin arkanda olmadığı anlarda ortaya çıkacak gerçek cesaret. Sırrını yalnız bulabilirsin. Bul o zaman; kimseden bekleme.

Zihni masadan kalktı oysa bedeni oturuyordu. Katili bulacaktı, kaybettiği ne varsa ondan geri alacaktı. Hesap soracaktı. Riyakarlardan, meczuplardan, hırsızlardan, çocuk sevicilerinden, kudret meftunlarından, ahını alanlardan... Onları evet. Failileri bulmuştu, şimdi yoldaşını arıyordu. Yaklaştım, elimi uzattım: "Merhaba, nasilsin?"

Kuburdan çıkmak istiyorsan sana yardımcı olacağım! Sen de seni oraya iten faili bulacaksın. Mücrimi kendin cezalandıracaksın.

Mehmet Ali & Akşamsözesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Beyoğlu'nda sahte bilet günleri...

İstiklal Caddesi'nde, karaborsada, sahte sinema biletlerinin satıldığı günler...

Benim için, aynen Woody Allen'ın 1930'ları anlattığı nostaljik

"Radyo Günleri" filmindeki gibi:

İnsan ilişkilerinin daha sıcak, günlük yaşamların daha anlamlı, aşkların daha coşkulu olduğu günler!

Belki de en önemlisi, geleceğe umutla baktığımız, tek derdimizin cumartesi günü 14 matinesine bilet bulmak olduğu, tasasız yatılı okul günleri:

1950'li yılların ortaları!

Osman, Savaş, Aydın, Tulay ve ben...

Beş kafadarlar!

Nâzım Hikmet'in üvey oğlu

Memet Fuat'ın eşi, Türkçe/

Edebiyat hocamız İzgen

Öksüzücü'yü sinemaya davet

ettiğimiz ve reddedildiğimiz

günler...

(Geçen ay, bu öyküyü ve

İzgen Hanım'ın davetimizi

reddettiğine sonradan

pişman olduğumu da

yazmıştım.)

İstiklal Caddesi'ne paralel

Erol Dernek Sokak'ta, Yeni

Melek Sineması yeni açılmış...

İki balkonlu ilk ve tek sinema.

Birinci balkonun adı zaten

balkon değil... Çok fiyakalı bir adı var: "Kulüp."

Kulüp için mevsimlik "kombine bilet" satılıyor...

Dolayısıyla cumartesi-pazar günleri için bilet

bulmak çok zor.

Üstelik biletler günler öncesinden satışa çıkıyor

ve hemen bitiyor. Cumartesi 14 matinesine bilet

bulmak hemen hemen olanaksız.

Bu nedenle de İstiklal Caddesi'nde özellikle

cumartesi günleri "Bilet var, bilet var, 14 matinesine

bilet var, Yeni Meleğe, Atlasa, bilet var" diye dolaşan

birçok karaborsacılar türemiş... Gışelerde erkenden

sıraya girip aldıkları biletleri beş-on katına, tutturabildikleri

fiyata satıyorlar.

Sinema biletleri iki parça; bir biletin kendisi, öteki üzerinde tarih,

seans ve yer numarası olan pul büyüklüğünde küçük bir kupon.

Yanık üç kağıtçılar, bu biletlerin sahtelerini de basıp saf çocuklara

satarlar; sahte bilet sahipleriyle, gerçek bilet sahipleri sinema

salonunda yer kavgasına tutuşurlardı.

Biz, arkadaşımız Savaş Tarman'ın Atlas Sineması'nın gişesinde çalışan

anekdota Nazire Hanım Tezeye sayesinde bilet sıkıntısı çekmezdik.

**Ağabeyime
ve bana film
merakını, "Her
film bir dünyadır"
diyen babam
aşılıyordum.**

Dönem, İkinci Dünya Savaşı sonrası, insanlığın bir yandan Soğuk Savaş bağlamında Amerika ile Sovyetler Birliği arasındaki silah, ekonomi, kül tür ve ideoloji mücadelesine tanık olduğu (ve ister istemez taraf olarak katıldığı), öte yandan savaş sonrası normal günlük yaşamın yeniden tadına varmaya çalıştığı dönemdi.

Hollywood art arda büyük bütçeli, konularını genellikle İncil'den ve efsanelerden alan filmler çekiyordu (Dinsiz, Allahsız Komünist Sovyetler Birliği'ne karşı dinin, Hristiyanlığın kullanılması).

Bu filmler Türkiye'ye geç geliyordu ama Beyoğlu'nda, sinemalara büyük bir ilgi vardı o "Sahte Sinema Biletleri Günlerinde":

Cecil B. DeMille'in yönettiği, 1949'da çekilen, Victor Mature Hedy Lamarr ve George Sanders'in oynadığı Samson ve Dalila...

Mervyn LeRoy'un yönettiği, 1951'de çekilen Robert Taylor, Deborah Kerr, Leo Genn ve Peter Ustinov'un oynadığı, Henry Sienkiewicz'in ünlü romanından alınan Qua Vadis...

William Wyler'in yönettiği, 1959'da çekilen Charl ton Heston, Jack

Hawkins, Stephen Boyd ve Haya Harareet'in oynadığı Ben Hur...

Ve Charles Vidor'un yönettiği, 1954'te çekilen Elizabeth Taylor, Vittorio Gassman, John Ericson ve Louis Calhern'in oynadığı büyük aşk ve müzik filmi Rapsodi...

Yeni Melek Sineması'nda izleyici ile buluşan, bizim 14 matinesinde izlediğimiz ünlü filmler arasındaydı.

Aynı yıllarda Atlas Sineması da, Brigitte Bardot filmleriyle izleyici topluyordu:

Kocası Roger Vadim'in 1956'da çektiği, Ve Allah Kadın Yarattı, Michel

Boisrond'un 1957'de çektiği Une Parisienne filmi, hâlâ, benim gibi gençliğini o dönemde yaşamış olanların anılarında canlıdır.

Bu sırada Elvis Presley ve rock 'n' roll, bütün dünyayı kasıp kavurmaya başlamıştı. Evlerde verilen (kıztı-erkekli!) arkadaş partilerinde rock 'n' roll yapmak moda olmuştu.

1956'da Fred F. Sears'ın, Bill Haley and his Comets, The Platters gibi ünlü gruplarla çektiği Rock Around The Clock filmi de Atlas'ta izlemiştik.

Genç yaşında bir araba kazasında ölen James Dean ve Asi Gençlik filmi de döneme damgasını vuran olaylardandı.

Aslında büyük bütçeli Hollywood filmleri bir yana, 1950'lerin sinema ve müzik dünyası, o dönemim gençleri için, Brigitte Bardot, James Dean ve Elvis Presley üçlüsü tarafından temsil ediliyordu demek fazla bir abartı sayılmaz sanırım.

Beyoğlu'nda alt yazılı olarak gösterime giren orijinal filmlerin Türkçe dublajı kopyaları Çarşıkapı'da, Çemberlitaş Sineması'nda, Şehzadebaşı'nda da Yeni Sinema'da oynardı.

Ağabeyime ve bana film merakını, "Her film bir dünyadır" diyen babam aşılıyordum. Ağabeyim, gördüğü filmleri, yönetmeni, artistleri ve konusuyla, bir de not vererek, yeşil kaplı küçük bir fihrist defterine, mavi, yeşil ve kırmızı mürekkeplerle yazardı.

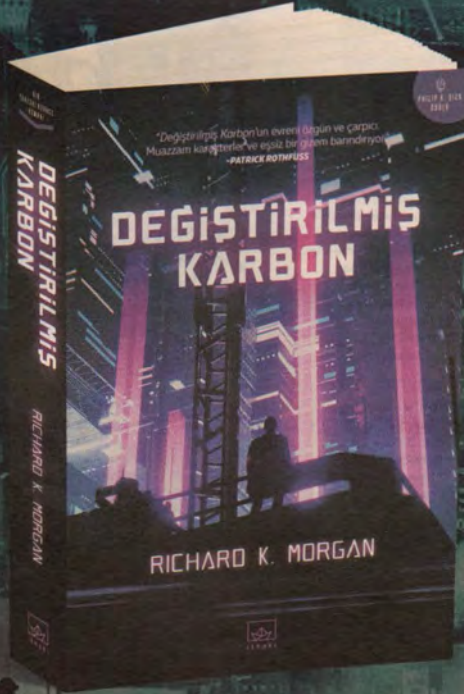
Yazık ki o defter kayıp!

Hayatın tadına varamamış, kaba, ilkel, otoriter bir kültür, Taksim'i, Beyoğlu'nu, İstiklal Caddesi'ni ezdi geçti...

Bize de nostaljik "sahte sinema biletleri günlerini" yazmak kaldı!

PHILIP K. DICK
ÖDÜLÜ

DEĞİŞTİRİLMİŞ KARBON'DAN UYARLANAN VE **NETFLIX**'İN
YAYINLAYACAĞI DİSTOPIK DİZİ **ALTERED CARBON**, 2018'İN
EN ÇOK SEYREDİLECEK PROJELERİNDEN BİRİ OLMAYA ADAY!

"Değiştirilmiş Karbon'un evreni özgün ve çarpıcı.
Muazzam karakterler ve eşsiz bir gizem barındırıyor."

-PATRICK ROTHFUSS

ithaki

/ithakiyayinlari

/ithakiyayinlari

/ithakiyayinlari

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamserası

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

Kitaplar, Dergi, Roman ve daha çok...

SUNAY AKIN

İstanbul'un hafızası: Aydın Boysan

Ayдын Boysan'la birlikte, at kuyruğundan kıllar koparıp olta yapan çocukları da kaybettik. Aydın Boysan'la sohbetlerimizde beni en çok etkileyen, Samatya'da geçen çocukluğuyla ilgili anlattığı hikâyelerdi. Aydın Boysan'ın çocukluğunu anlattığı dönemin İstanbul'unda atlar vardı. Aydın Boysan, arkadaşlarıyla birlikte o atların kuyruğunu kopartıp onlardan olta yapıp balık tuttuğunu anlatırdı. Günümüzdeki çocuklara başarılı olmaları, önlerine hedef koymaları, daha net biçimde ifade edersek zengin olmaları söyleniyor. Çünkü rantyecilik, çıkarıcılık hayatın her yerinde egemen. Aydın Boysan'ın özelliği ise suydı; hoca derdi ki "Bizim çocukluğumuzda Canbaz Abdullah vardı. Canbaz Abdullah ip üzerinde yürüyerek gösteriler yapan bir isim. Biz ona bakıp cambaz olmak isterdik. Hayalimiz zengin olmak, yönetici olmak falan değildi. Hayalimiz cambaz olmaıktı."

Aydın Boysan'la birlikte, işte bu nahif, serüvenci ve hayal dolu insanları kaybettik. Böyle bir İstanbul'u kaybettik. Bir de şu vardı; hoca boş arsaların çocuğuydu. Sohbetlerimizde mahallelerden, boş arsalarından bahsederdi. Boş arsaların, çocukların gelişimindeki önemini anlatırdı. Evet, o dönemlerde fazla oyuncak yoktu ama evlerin aralarında boş arsalar vardı. O arsalarındaki taşların altındaki böcekleri nasıl keşfettiklerini uzun uzun anlatırdı hoca. Günümüzde beton yığınının dönmüş İstanbul'daki çocukların, televizyon ekranlarında National Geographic'te izledikleri şeyleri, Aydın Boysan o boş arsalarla keşfediyordu aslında.

Yine o boş arsalarla kurdukları takımları ve oynadıkları futbolu anlatıyordu. O dönem, Şark Şimendiferspor diye bir takım kurmuşlar. Bana dedi ki: "Sunay çıktığımız her maçı kazanıyorduk ama iyi oynadığımızdan değil." Ben de "Hocam iyi oynayıyorsanız nasıl kazanıyorsunuz?" diye sormuştum. Şöyle bir yanıt verdi: "Paramız yoktu. Hiç satılmayan bir forma almıştık. Renkler kahverengi ve siyah renklerindeydi. Biz sahaya çıktığımızda rakip takım kahverengi ve siyah renklerini görünce başlıyordu kusura ya ve biz o esnada gol atıyorduk."

Tabii Aydın Boysan'ın İstanbul'a en büyük katkısı yazdıklarıyla olmuştur. İstanbul'un anlatan çok değerli yazarlarımız vardı, Reşat Ekrem Koçu, Sermet Muhtar Aluş, Salâh Bırsel gibi... İşte Aydın Boysan da onlardan biridir. Aydın Boysan İstanbul'un hafızasıdır. Ondan geriye ne kalacak diye sorarsanız, İstanbul'un hafızası kalacaktır diyebiliriz. Ayrıca çok önemli bir mimardır. Estetik ve tarihin buluşması gerektiğini anlatırdı hep. Alzheimer hastalığına yakalanan İstanbul'un hafızasıydı Aydın Boysan.

İnsanlar artık sohbet etmiyor. Konuşmuyor. Sanal ortamda birbirleriyle diyalog kuruyorlar. Aydın Boysan ise sohbet insanıydı. Masalarda sohbet eden bir insandı. Bugün insanlar yine masalarda buluşuyor ama o masalarda herkes cep telefonlarına gömülüyor ve birbirleriyle konuşmuyorlar.

Onun hayatında rakı elbette önemli bir yerdedi ama Aydın Boysan demek sadece rakı demek değildi. O rakı kültürünün insanıydı. Rakı kültürünün muhabbeti, sohbeti ortaya çıkartan tarafını çok iyi bilir, kültürünü taşırdı. Çünkü İstanbul'un bir sofrada adabı vardır. Sofrada

*Ondan geriye
ne kalacak diye
sorarsanız, İstanbul'un
hafızası kalacaktır
diyebiliriz. Alzheimer
olan İstanbul'un
hafızasıydı Aydın
Boysan.*

rakı içme adabı vardır. Orada hayat daha da güzeldir. Orada ötekileştiren, saldırgan insanlar yoktur, içindeki birikimi ortaya çıkartırsınız orada. Aydın Boysan o sofralarda entelektüel birikimiyle ortaya çıkıyordu. Bilgiyle öne çıkıyordu. Bu yüzden onun sofralarını ayrı düşünmemiz gerekiyor.

Aslında Aydın Boysan'ın sofralarında yer almak, onunla sohbet etmek 1 saate 1000 kitap işiğini sığdırmak demekti. Çünkü Aydın Boysan'ın sohbetlerinde edebiyat vardı, sanat vardı tarih vardı. Onun sohbetinde mimarlar, şairler, ressamlar geçirdi. En önemlisi de sivil bir tarihtir. Yani İstanbul'u salondan uzaklaştırdı. İstanbul'u sokağa çıkardı. O emekçileri seyyar satıcıları, sokak çocuklarını anlatırdı.

Sohbetlerimizde şöyle bir şey aklımda kalmış; sahil yolu yapılmadığı dönemde, Marmara'nın dalgalarının Yedikule'nin, Samatya'nın surlarına çarptığı dönemde, Sarayburnu'nun surlarına asılı büyük bir balığın kemikleri varmış. Marmara'ya açılan balıkcılık, o balık kemiklerinin önünde duaderlermiş, avları bereketli geçsin diye... Ben de sohbet esnasında Aydın Boysan'a o kemiklerin balına kemliği olabileceğini söylemişim. Çünkü Marmara Denizi'nde balınların yaşadığı anlatılır. Bizanslı tarihçilerin eserlerinde yer alır bu bilgiler. O da "olabilir" demişti. O kemikler son balınların kemikleriydi. Yani Aydın Boysan, Marmara'daki son balınların kemiklerini görmüş bir insandı.

Bugüne geldiğimizde ise giderek derinliğin kaybedildiği, bilgi birikiminin olmadığı, bilgiye ihtiyaç duyulmadığı zamanlarda yaşıyoruz ve bu sığıklarda İstanbul'u anlamaya, anlatmaya çalışıyoruz. Bu çok tehlikeli bir durum. İşte bu sığıklarda derinliğine yaşamış Aydın Boysan'ı, İstanbul'un son batınası olarak uğurluyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

SEN DAHA
TURŞU SUYUNUN NİŞİ
NASIL OLUR
ONU BİLMİYORSUN BE?

SİRKEYLE
OLUR!

NAH SANA...
LİMONLA OLUR.!

SEN Nİ
BÜYÜKSÜN..?

HAYİR BEN BÜYÜDÜM,
BANA KİŞİLER LİSTİ,
BEN BİRİNE KİŞİDEKİ BİR HİÇİN,
AYRILAR AYRILAR,
BİR HİÇ,
ÖZGÜRLE PUL KADAR BİLE
DİĞERİN YOK.
ANA BANA NİŞİ, NE ÖZGÜRLE NE DE BİRİNE
HİÇ BİRİNE KİŞİDEKİ BİR HİÇİN,
YERİNE KİŞİDEKİ BİR HİÇİN,
AYRILAR AYRILAR,
AYRILAR AYRILAR KİŞİDEKİ BİR HİÇİN,
ÇÜNKÜ BİZ AYRILAR KİŞİDEKİ BİR HİÇİN,
PARA İLE PULLA DİĞİL,
BİR HİÇİN BİLE.

HER OKULDA ÖĞRETMENLERİN DE
SİZİN OLDUĞU GİBİ BİR TAKMA ADI VARDIR.
ZAHMET EDİP İŞİM
ARAMAYIN. BANA KEL MAHMUT DERLER.
BU SAÇLARI 25 YILLIK ÖĞRETMENLİK HAYATIMDA DÖKTÜM.

ZİYAAAAA.
ÇAKIYLA ASLANI MI ÖLDÜRDÜNY?

ÖLDÜRDÜM...!
ÖLDÜRDÜM
ABİ YAAA!

SONUNDA HEPİNİZ BİRLEŞİP
TEK VÜCUT OLMUŞTUK...
GELECEĞE
GÜLEN GÖZLERLE
BAKTIYORDUK...
ÇÜNKÜ
BABAMIZ GELMİŞTİ...
ÇÜNKÜ BİZ
ÇOK GÜZEL BİR AİLEYDİK.
ÇÜNKÜ BİZ
ŞEREFLİ BİR AİLEYDİK.
SENİ HİÇ UNUTMAYACAĞIM...
MÜNİR ÖZKUL

NECATİ TOSUNER

Kumdan başka bir şeyin –bir taş bile olsa bu- oradaki varlığının görülmesiyle bir umut belirebilirdi belki... Ama nerdeee, onu düşünmesi bile yasak çoktan.

EJDERHALI ÇÖL

Sıkıştırılmış kalmışın.

Kimin kimsen yok uçsuz bucaksız kimsesizliğin ortasında. Ve yükseldikçe yükselmiş güneşin o yakıcılığının sürmekte tam da altında kalarak ve ne yana dönsen hep bir boşluk bularak öyle. Sonuna kadar bir boşluk! Ve kolların yanlarından bağlanmış. Enli enli kesilmiş çarşafarla sıkı sıkıya dolana dolana gerilerek bağlanmış kollarının nasıl da mosmor olduğu açıkta duran parmak uçlarından belli olmakta. Ve ağrımaları dert değil de sanki öyle delik delik delinmiş gibi karıncalanması çıldırtmakta.

Sen, ıssız ve kıpırtısız çöl ortasında.

Yürüsen gidecek yön yok. Senin artık ben çıkmam demiş çoktan.

Durup düşünmek yasaklı değil ama ne düşüneceksin dursan dursan, niçin durmuş olacağını?..

Bir taş falan olsa söyle, biraz oturmayı düşünebilirsin hiç değilse. Ve kumdan başka bir şeyin –bir taş bile olsa bu- oradaki varlığının görülmesiyle bir umut belirebilirdi belki... Ama nerdeee, onu düşünmesi bile yasak çoktan.

Üstelik ne yaparsan, oturacak değilsin ya... Devrilsen kalkmazsın bir daha.

Elbet var bunun daha da kötüsü: Çöl fırtınası.

Beyninin kıvılcımlarında varlığı biçimleniyor ejderhanın.

O görkemli varlığıyla ejderha akıtıyor kindarlığını ateşler salan ağzından çıkan çatallı dilleyle çöle üfleterek.

Terlediğin anda soğumuş kalıyor terin. Kabuk bağlıyor hemen sertleşerek derinin üstünde.

Sen ve ejderha.

Bir kader tanımlı olarak kendini kanıtlıyor sana gecenin uykusuz kalmış uzantısında.

Çöl ve sen.

İşte, geldi geliyor çöl fırtınası.

Görünmeyen o ejderhanın gizli görkeminde uzun soluklarla üflediği çöl, ayaklanmış geliyor tek solukta döndürülen bir topaç gibi kumları çevire çevire ve göğün mavisine yükselip yükselip, göğün mavisine yükselmeden düşerek çevrile çevrile geliyor.

Sen arkana dönsen de, başını öne eğsen de, gözlerini sımsıkı kapalı tutsan da sen, fırtına çölü taşıyor senin önüne arkana, sağına soluna.

Kum dolu kulaklarında. Burun deliklerinden içeriye çektiğin soluğu tıkamakta kum. Açmak zorunda kaldığın ağzına doluyor oylum oylum, -yutsan yutulmaz.

Ne satmaya gelmiştin sen buralara, satsan satılmaz, atsan atılır elbet, -çöl her şeyi alır. Yok, tüküremiyorsun ağzının

kurumuşluğundan...

Direncin kırılıyor, kapalı tutamıyorsun gözlerini. Ve ejderhanın gözü batıyor içlere içlere, ateşliyor, tutuşturuyor, yakıyor kanata kanata gözlerini.

Oyuncaksı bir kırmızı var çöl ejderhasının dilinde tutuşan alevin başladığı yerde. Kırmızının çekici güzelliği unutturuyor ejderhanın ağzından alev çıkaran dilinin uzunluğunu, çatallı çatallı alevlerle dallanışını ve bükülmüşlüğü bir kıvraklıkla kıvrım kıvrım oluşunu.

Alevlerin saldırarak sokulan yakıcılığı ve içinde alevlerin yakmasıyla dolup taşan, yakmaktan beten eden usanmışlık. Ve yüzünde izleri tırnak tırnak çöl ejderhası...

Neydi o hiç uslanmaz olan?..

Kaç kez söyledin pişmanlığı hiç sevmediğini?.. Esir genilecek bir aferin kalmamışken ortalıkta... Şimdi çoktan geçmişken o yaşı pişmanlık falan diyerek öyle, yeni bir eziyetin anlamı ne!..

Neye yarar pişman görünümülü duruşların gerçek sanılsa?.. Ne geçer eline sanki?.. Kimi kandırmış olursun?.. Kandırmış olur musun o da kesin değilken daha!..

Herkes kendi yalanına inansın!

Kapat ışığı.

Beyninde yaprak dökümü hücrelerin.

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!

yaşamları

DESTEK
MEDYA
GRUBU

Bir erkeğe verilebilecek en büyük hediye, zeki, güzel ve cesur bir kadın tarafından sevilmeaktır.

Meyhaneden çıkıp yürümeye başladığımızda serin ve sisliydi hava... Sağ yanımızdan bir ırmak akıyordu. Meriç, Tunca'yla buluşmak için sakin sakin sırıldıyordu yanı başımızdan. Sesinde yüzdük karanlık suyun. Sanki günler boyu yürüdü el ele... Sessiz sedasız, çocuklardık. Meriç'in sisli gecesinde, gökyüzünde hissedilen garip kuşatılmışlık altında, görmediğimiz yıldızların buz tutmuş yalnızlıklarında birbirine sarılan iki ruhtuk. Bu bir meydan okumaydı aslında, ikinin bire meydan okuması.

"Benimle ölür müsün?" diye sordum...

"Seninle ölürüm" dedi.

"Benimle yaşar mısın?" dedim...

"Seninle yaşarım..." dedi.

"Benimle evlenir misin?" dedim, sustu... Şaşkınlıktan mı, heyecandan mı bilemedim. Daha da büyümüşü gece karanlığı gözleri...

"Nasil yani?" dedi. "Tanışmamızın üzerinden kaç saat geçti ki?"

"Binlerce dakika, binlerce mücevher değerinde dakika. İçine dünyalar sığan binlerce dakika" dedim.

Ve Kızın Adı Gece okurlarına hayat, arkadaşlık, aşk, bağlılık, sevgi gibi kavramlar üzerine düşünecek çokça alan açan bir roman.

Kitabın kahramanı Doruk, işinde başarılı, yüksek bir maaşı olan, güzeller güzeli bir sevgiliye sahip, lüks bir evde oturan, birçok arkadaşı, konforlu eşyaları olan bir adam... İdeal bir hayat sandığı bu düzen sevgilisi tarafından aldatıldığını öğrenmesiyle temelden sarsılıyor. İşinden de kovulunca hiç bilmediği bir boşlukta buluyor kendini. Amaçsız, çaresiz ve yapayalnız kalıyor bir anda. Bu hayatta tutunabileceği hiçbir şey olmamasına üzüyor... Derken bir yabancıyla yolu kesiyor. Her akşam aynı yerde, aynı saatte sadece tek bir kare fotoğraf çeken garip bir adam, ismi Tanık... Bu adamın hayatına girmesiyle bildiği her şeyi sorguluyor, kendini ve şimdiye kadar yaşadıklarını yeniden yargılıyor.

Kitapta bütün bu ilişkileri, alışkanlıkları okurken kendinizi ve yaşadığınız hayatı da sorgulamaya başlıyorsunuz. Yazar, insanlarda gördüğü zayıflıkları, yalnızlığı, umutsuzluğu açık yüreklilikle anlatıyor. Bunu yaparken de acı bir dil kullanıyor ve olay örgüsünü de merakınızı sürekli diri tutacak şekilde kurgulmuş. Doruk ve Tanık'ın yolları keşsettikten sonra günümüzde yaşayan mutsuz ve yalnız bir adamın hikâyesi gibi başlayan roman bambaşka bir noktaya doğru ilerliyor.

Doruk, Tanık'la ilgili yeni şeyler öğrendikçe sevgi, aşk, arkadaşlık, umut, kavgı, birliktelik kısacası yaşamüstüne bambaşka şekilde düşünmeye başlıyor. Düşünce sistemi değiştiğe yaşamı da yeniden anlamlandırmaya başlayan Doruk kendini ait hissetmediği "beyaz yakalı" dünyasından tamamen çıkıp özgürleşiyor. Bu özgürleşme ona hiç bilmediği bir dünyanın kapısını aralıyor ve kendini de yeniden keşfediyor.

Tanık'ın yaşamına tanık olmaya başladığımızda faili mechullerin, kayıpların, gözaltılarının normal hale geldiği 90'lı yıllara doğru bir yolculuğa çıkıyoruz. 12 Eylül'ün yalararının henüz çok taze olduğu bu yıllarda yaşama tutunmaya çalışan gençlerin hikâyelerine yakından baktığımız bu bölümlerde Tanık'ın aşkla ve acıyla örülü anılarını okuyoruz. İçlerinde insan sevgisi ve daha güzel bir dünya kurma hayalinden başka bir şey olmayan gençlerin nasil savrulduğunu ve neler atlattığını görüyoruz.

Kolay konuları ve sürükleyici anlatımı sayesinde çabucak bitiren kitabın sonunda Ertürk Akşun okurlarını bir sürpriz beklediğini de belirtmeden geçmeyelim...

Zeynep Bilgin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Göçüp gidenler koleksiyoncusu

1993 baharında Mustafa Sami Özyaka Bey ölmeseydi, size bugün anlatacak bir hikâyem olmayacaktı. Onun vefatını takip eden üçüncü gün hayata gözlerini yuman dünyalar güzeli Reyhan Hanım olmasaydı, hikâyem giriş bölümünde takılı kalacaktı. Reyhan Hanım'ın cenazesinden bugüne dek dünyadan göçüp giden kadınerkek, genç-yaşlı bütün bu zevat olmasaydı, emeklilik günlerimde neyle meşgul olacaktım, inanmıyordum.

Reyhan Hanım çok güzeldi. Bakınca bir kez daha bakmamızı sağlayan sarı saçlarından o suçluydu. Küçük tebensümlerine ağzımı yasta yağa gülerek karşıklı verdiğim için ben, ondan fena suçluydum. Mustafa Sami Bey'i ise tanıımıyordum. Bizim kurumun eski genel müdür yardımcılardan biriyim. Ölüm sebebini bilmiyordum. Daireye, cenazesinin öğle namazını müteakip merkez camiden kalkacağı haberi geldi. Şimdi adını verme gereği duymadığım bir

bakanlığın müstesşarının özel kaleminin yardımcısıydım. Günlerini kırmızı dosyalar içerisinde gelen kağıtları imzaltpat ilgili yerlere iletme, günde bilmem kaç kere ceketimin düğmesini ilikleyip açmak, özel kalemin doğal gaz faturasının tahsilatına varana kadar aklınıza gelebilecek her türlü özel işini halletmekle geçiriyordum. Özel kalem, yapmaktan hoşlanmadığı her türlü işi bana paslıyordum, benim pas atabileceğim kimse olmadığı için dışlerimi sıkı sıkı her türlü işe kendim topluyordum. Dairede dirhem gülmüyordum, gülemiyordum. Reyhan Hanım, akşam üstü müstesşarın imzalayacağı dosyaları getirene kadar yüzüme tek bir kas kımıldamıyordu. O gelince dudaklarım ister istemez titriyor, ağzım suratımın ortasına çarşamba pazarı gibi yayılıyordu. Ben bakanlığın değil, Reyhan Hanım'ın çalışanıydım mesmen. Sabahları işe değil, Reyhan Hanım'a gidiyordum. Sonra bir pazarertesşar günü Mustafa Sami Özyaka'nın ölüm haberi geldi. Özel kalem, "Toplantı var, ben gidemem, sen git" dedi. Canıma minnetti, gittim. Devlet erkanından bir ben katıldım, hisım akrabasından bir avuç insan... Cenaze töreninde, ceketiminiz yakasına siyah beyaz bir vesikalık olarak ilıştirdiler Mustafa Sami Bey'in doksan üçüncü hayatını. Daireye gelince yakamdaki vesikalığı çıkarıp masama bıraktım. Cöpe atayım dedim, ama içim bir tuhaf oldu. Her insan unutululdu tamam da, daha ölürlölmez, fotoğrafını cöpe atmak insana yakışan şey değildi. Odacı falan temizlik yaparken, ben görmeden atar belki diye göz önüne bir yere koydum. O akşam Reyhan Hanım dosya getirdi, dosyaları Mustafa Sami'nin üzerine koydu. Siyah beyaz vesikalık, dosyaların altında kaldığı süre içinde Reyhan Hanım'ın güler yüzüne bakarken, 'kaldır rahmetlinin üstünden dosyaları' diyemediğim için ben ezik ezik ezildim. Çok güzel güliüyordu. Reyhan Hanım'ın arkasından vesikalığı deprem enkazından insan kurtarıp gibi nazik bir telaşa aldım, gayri ihtiyari dudaklarımı fotoğrafa götürüp bir nevi özür diledim rahmetlinde ve fotoğrafı ceketimin iç cebine yerleştirdim. Bu işle bana göre değildi, Mustafa Sami'nin vesikalığını öptüğümü fark ettiğimde bir daha cenazeye gitmeyeceğime yemin ettim. Yeminimi tutacaktım... Fakat üç gün sonra Reyhan Hanım'ın karşı yünden gelen bir araç tekerleklerinin altına alına... gözyaşlarımı da kendimi de

tutamadım. Haber, o sabah odamıza bomba gibi düştüğünde, bir daha parçaları asla bir araya gelmeyecek şekilde tahrir oldum.

Bakanlık olarak tam kadro camideydik. Cenazede göğsümün üzerine siyah beyaz vesikalığını tuttuğum toplu iğne, kalbime ok gibi saplandı. Ben onun resmini değil, güzel başını göğsüme yaslayacaktım oysa... O fotoğrafı günlerce yerinden çıkartmadım, ceketli yatak odamın duvarına asıp her gece uzun uzun bu buluşmayı izledim. Ceket, sevgiylisine sarıllarak intihar etmiş bir aşık gibi asılı duruyordu duvarda. Baktıkça kendime zulmediyor, yaşıyaymıyordum. Bir akşam Reyhan Hanım'ı yakamdan söküp, Tanpınar'ın Huzur'unun içine yerleştirdim. Ceketimin iç cebinde unuttuğum, Mustafa Sami Bey'i de başka bir sayfaya yatırdım. Kendimi iyileştirmek için kurduğum hayal dünyamda şimdi ikisi huzur içinde yatıyordu.

*Belki deson
yolculuk dedikleri
şey; o gün benim gibi
cenazeye katılmış
herkesin, yakasında
taşıdığı o vesikalığın
yolculuğu, kim bilir?*

Hayata devam ettiğim sonraki günlerde başkaları da öldü.

Hercantlı ölümü tadyor, bazı canlıların ölüm haberi bakanlığa da geliyor, özel kalem, cenaze törenlerine beni gönderiyordu. Artık memnuniyetle katılıyordum. Yakama ilıştiren her vesikalığı bütün gün büyük bir azamette taşıyor; ölenleri, defnedindikleri gün son bir şehir turuna çıkarıyordum. Belki de son yolculuk dedikleri şey; o gün benim gibi cenazeye katılmış herkesin, yakasında taşıdığı o vesikalığın yolculuğuydu, kim bilir? Akşam olduğunda kitabın içinde bir sayfa da onlara yer ayırıyor, tören sırasında mevta hakkında edindiğim bilgileri küçücük vesikalığın arkasına tükenmez kalemle yazıyordum. Ne garip... Yüz yıla yakın bir hayat yaşıyorsun ve biri senin yüz yılını beşe sekiz santimlik bir kağıt parçasının arkasına üç cümleyle sığdırıyor. "Fikret Kutualp. Emekli Edebiyat Profesörü. Kanserden öldü. Cenazeye oğlu gelmedi."

Böyle derken Huzur kapanmaz oldu. On beş yıl çalıştım bakanlıkta, her cenazeye kurum temsilcisi olarak bizzat katıldım. Severek ve isteyerek... İki yüze yakın kişiyi ebedi istirahatgâhına uğurlarken, bir o kadar da vesikalık bıraktırdım. Emekli olduktan sonra bu koleksiyonuma devam edebilmek için, merkez caminden kalkan hemen her cenazeye iştirak ettim. Bugün 1308 rahmetlinin sergilediği muazzam bir koleksiyonum var. Pul defterlerinin içinde saklıyorum hepsini. İtinaıyla yerleştiriyorum. Arada vesikalıkları cımbızla çekiyor, kağıtların üzerindekileri tozları yüzlerine üflediğim birer Fatih ile alıyorum. Koleksiyonumu gösteren ister istemez, tanıdık bir yüzle karşılaşılmaktan korkuyorlar. Öyle bir tedirginlik veriyor bakanlara. Belki anası babası çıkar içinden, belki dedesi, belki altı komşusu, öğretmeni... Olur ya, tesadüfün işi yok...

Reyhan Hanım'ın ilk cildini ikinci sayfasına koydum. Her vesikalık karşılıklı sayfalarda dört kişi yatıyor. Reyhan Hanım yalnız... Yapayalnız yatıyor. Vasiyetimdir, benim vesikalığımla Reyhan Hanım'ın karşı sayfasına koyacağınız. Gün gelip birileri bu ciltleri inceledğinde bize bacaklaclar ve tekrar kapatacaklar. Yanaklacları birbirine değecek Reyhan Hanım'la... Dudaklacları birbirine... Birli tekrarı açana kadar öylece yatacağıız huzur içinde...

2005 yılı başında kurulan Youtube'u, Kasım 2006'da Google satın almış; böylece Youtube, hayatımızda iyiden iyiyeye etmeye başlamıştı. Bugünlerde neredeyse bir Youtuber forum sitesi halini alan Youtube, ilk zamanlar eğlenceli videoların anonim hesaplar tarafından paylaşıldığı devasa bir video deposuydu. İyi hatırlıyorum, ya müzik dinlemek ya da internete düşen ilginç-eğlenceli videoları takip etmek için bu siteyi kullanıyordum. Hem pek yaygın olmadığından hem de video yüklemeye peyce zaman aldığından hesap açıp video paylaşmaya çalışmıyorduk o zamanlar. Birkaç sene sonra bu sitenin önemi, onunla yarış edecek, ona rakip olacak başka bir video mecrasının olmayacağını anlaşılmaya gide gitte arttı. Öte yandan sitenin ara yüzü yenilenmiş, video yüklemek eskiye oranla daha hızlı ve yaygın hale gelmişti. Bu hegemonyayla birlikte kullanıcılar da, videolarını internet ortamında paylaşmak için -neredeyse- sadece bu siteyi kullanıyorlardı. Uzaktaki akrabaya düşen videosu göndermenin en kolay yolu Youtube'a yükleyip linki paylaşmak oluyordu. 2000'lerin başında peyce moda olan liseli şarkı-türkü grupları bu mecrayı bir albüm kayıt sitesi gibi kullanıyor, şarkı ve amatör kliplerini Youtube üzerinden paylaşıyorlardı.

Kullanıcıların video yüklemeye alıştığı bu yıllarda Youtube'un para kazandığı haberi de bir şehir efsanesi olarak yayılmaya başlamıştı. Hem de "iyi paralar" kazandırıyor mu... Gerçi bu "iyi para kazandırıyor mu" şiddetini hala

bir şehir efsanesi, o ayrı. Gerçekten de, Amerika'da ve bazı ülkelerde telif hakkı içerik oluşturunca ait olmak şartıyla, Youtube içerik sahiplerine para kazandırma başlamıştı. Türkiye'de ise yanılmıyorsa 2012 yılında para kazandırma özelliği açıldı. Bu tarihten sonra da cıamlada "Youtuber" olarak bilinen içerik üreticileri türemeye başladı. Birçoğu 18 yaş altındaki kullanıcılara hitap eden bu Youtube kanallarında, daha ziyade internet oyunları anlatıyordu. Hem "para kazandırma" hikâyesinin yayılması hem de Youtube'un Türkiye pazarına biraz daha eğilmeye başlamasıyla, Youtuber çeşitliliği de artmaya başladı. Şaka kanalları, makyaj kanalları, oyun kanalları, vlog kanalları derken listeye yazıp gitti. 4-5 milyon aboneli kanalların bile ayda maksimum 2-3 bin dolar kazandığı "iyi paralı" bu mecranın emek teknesine dönüşebileceği fikri Youtube'u bir anlamda çöleştirdi. Kazanç ve izlenme hırsı, içerikleri hem kalitesizleştiriyor hem de kontrolsüz ve tehlikeli bir noktaya sürüklüyordu. Bir zamanların eğlenceli sitesi Youtube, metroda bomba şakaları, çocuk yaşı demeden görsel meta haline getirilen ev sakinleri, çamaşır suyu içme yarışmaları, evde tüp patlatma deneyleriyle dolu garip bir Youtuber platformu haline aldı. İşin ürkütücü tarafı, bu sağımlıklara maruz kalan Youtube'un aktif kullanıcı kitlesinin yaş ortalamasının 12-13 civarı olması.

Yani abone olan, yorum yazan, Youtuber abi ve ablarına hayran olup onları takip eden kitle henüz yetişkin bile değil.

2006-2009 yılları arasında 40-50 bin izlenen videoların bile çok konuşulduğu bu mecrada artık sadece Türkiye'de bile 100.000'in üzerinde takipçisi olan binlerce, video yüklediği gün 1-2 milyon izlenen ise onlarca kanal var. Bu platformu az çok takip edenlerin kulak aşınası olduğu "kanalıma abone olup videomu beğenmeyi unutmayın!" repliği ise Youtuber'larımızın şian olmuş vaziyette. Bu garip video evreninde çok abone demek çok izlenme demek

çünkü. Öte yandan, elbette dileyen herkesin sansürüz bir şekilde kanal

açabilme özgürlüğü

yani bir anlamda

"fırsat eşitliği",

yetenek sahibi bazı

kullanıcıların da

görünür olmasına

aracılık etti. Ana

akımda yer almayan

fakat Youtube kanalı

üzerinden çok başarılı işler

yapan yetenekli ekipler var. Bunların

başında yakından tanıdığım video

mizah ekibi Kamusal Mizah gelmekte.

Gerçek olanı mizahla görünür kılan

bu güzel ekibin yanı sıra, mütevazılığı

bir kenara bırakarak, işe 3 arkadaş

olarak başladığımız Kurcala isimli

parodi video kanalını da izlenebilecek

kanallar arasında gösterebiliriz.

Piyasalaşan her şeyin kötülemeye

mahkûm olduğu bu düzende, iyileri

inatta sahiplenmek gerek; "kanalıma

abone olmayı unutmayın!" :)

Kullanıcıların video yüklemeye alıştığı bu yıllarda Youtube'un para kazandığı haberi de bir şehir efsanesi olarak yayılmaya başlamıştı

FATİH PORTAKAL

#MutluluğuArıyorum

Aklımla Dalgaya Geçme' adında bir kitabım var. Can Yayınları'ndan 2016 yılının Kasım ayında çıkmıştı. Ağırıklı olarak yaşadığımız ülke Türkiye'nin anlatıldığı kitap, hatırı sayılabilir okur kitlesiyle buluştu. Şubat ayında kitaptan bir bölümün alıntısını yayımdım. Belirsizliklerle dolu Şubat 2018'e girdiğimiz şu günlerde, acaba iki yıl önceki nasıldı? Hiç merak ettiniz mi? Her sonuç bir veya sayısız nedenden dolayı yaşanıyor. 2016 yılının soğuk Şubat ayında neler olmuştu? Bugün ülke yaşadıklarımızın geçmişle ilişkisi çok fazla. Gelecekte ne olacakları ise bugünler belirleyecek.

Takvim, 2016 yılı Şubat ayının beşinci gününü gösteriyordu. Günlerden cumaydı. Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı John Kerry, İngiltere'nin başkenti Londra'da düzenlenen Suriye Başışçılar Konferansı'na katıldı. Bir de konuşma yaptı. Kerry ağzındaki baklayı tutamayıp, "Ne yapayım Rusya ile savaşayım mı" dedi.

Kanaatimce baklayı ağzında tutmak gibi bir niyeti yoktu. Zaten duyulmasını istiyordu ki, dile getirilmişti. Aynı gün Türkiye'yi üzecek başka bir cümle Washington'daki Dışişleri Merkezi'nden, "PKK ile YPG arasında açık ve net bir fark var" denerek duyurulmaktaydı.

Günlerden çarşamba. Tarih, Şubat ayının 10'u; Hollanda'ya yurtdışı gezisi yapıldı. Başbakan yabancı yatırımcılara, "Suriye bizim iç güvenliğimizdir. Türkiye'ye güvenebilirsiniz" diyerek konuştu. Yabancı yatırımcı olam bu cümleden sonra kafamda ama ve ancak olurşurdu.

Niye mi? Ortada kan gölüne dönmüş bir Suriye var. Güvenli yatırım limanını bulma derdinde olan paralı yatırımcılara, "bu durum iç güvenliğimizdir" denerek güvercin ürkekliğindeki gerçeğin altı çiziliyordu. Sorsam: "Durmadan savaş söylemi içinde olunan bir ülkeye yatırımcı niçin gelip yatırım yaparın."

BİLGİ: 17-18 Şubat 2016 tarihinde terör tarihinin en kanlı günlerinden ikisi daha yaşandı. Ankara'daki patlamada 26, terörle mücadele sırasında ise 8 güvenlik görevlisi şehit edildi. 24 saat içinde 34 vatandaş öykülerini tamamlayamadan hayata veda ettiler.

Cumhurbaşkanı sıfatıyla; "en güvenli ülke

Türkiye!" dense bile temkinli olmakta fayda var. Institute of Economics & Peace ayında bir kuruluş, terörün vurduğu 30 ülkeyi araştırıp sonucunu paylaştı. 27. sıradaki Türkiye güvenli bir yer değildi. İlk iki sırada Irak ve Suriye bulunuyordu.

Türkiye, silah ithal eden ülkeler sıralamasındaysa dünya altıncılığı elde etmişti. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü, 2011-2015 arasındaki incelemede bu bilgiye ulaşmıştı: Silaha en çok para harcayan ülkeler Ortadoğu ve Asya bölgesinden çıkıyordu.

Türkiye'nin en iyi korunan isminin "en güvenli" dediği ülkede 7 bordo bereli askerin şahadet haberi, Ankara saldırısının failini konuşturmuş günlerde açıklandı. Askerler, Sur'da şehit düşmüşlerdi. Tarih 20 şubat 2016, günlerden cumartesiydi.

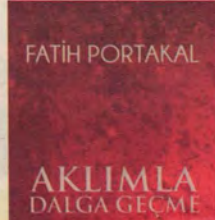
CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu, "Milletin önüne kan ve gözyaşı koyup 'Başkan olacağız' diyor. Sen başkan olamayacaksın, bu milletin kanında boğulacaksın" diyor.

Erdoğan ise HDP'liler üzerinden konuşuyordu: "Fezlekeler raflarda çürümemeli, parlamento gereğini yapmalı."

Şubat ayında, ülkenin değiştirilemeyen gerçeklerinden biri olan işsizlik oranı yüzde 10,5 olarak açıklandı. TİM, ocak ayı ihracat oranının, bir önceki aya göre yüzde 14,3 gerilediğini duyurdu. Turizm, en çok etkilenen sektörlerin başında gelmekteydi. Dönemin Başbakanı Davutoğlu, turizme kan suyu olacak 255 milyon liralık teşvik paketi açıkladı. Çok önceki pembeye yakınımsı gibi gösterme çabası içinde bulunulsa da ara ara ağızlardan kaçırıverenler oluyordu.

Kasım seçiminden sonra kasanın anahtarını alan Bakan Naci Ağbal'ın Financial Times'a, "Memnun değilim, çünkü dış ticaretimiz iyi gitmiyor, çünkü jeopolitik riskler var" sözü,

ağızdan kaçırıverenlerdendi. Maliye Bakanı'nın ekonomiden yakındığı röportaj, 24 Şubat Çarşamba günü yayımlanmıştı.

Artvin Cerattepeliler de özgürlüklerin ellerinden kayıp gittiğini düşünmüş olacaktı ki hak aramaya çıktılar. 20 yıla yakındır çevre mücadelesi veriyorlardı fakat bu kez gelenlerin arkasında iktidar gücü mevcuttu.

Mehmet Cengiz adlı kişinin şirketi, bakır madeni işletmek istemekteydi. Cerattepeliler, "Bakır madenine hayır" sloganıyla sokağa döküldü. Karadeniz

halkın şiddetten beslenmeyen barışçı protestosu, devletin gazı ve copu ile engellenmeye çalışıldı. Uzun bir aradan sonra, ilk defa yönetenler vatandaşın tepkisini dikkate aldı. O isim, Başbakanlık görevini sürdüren Ahmet Davutoğlu'yu, "Mahkeme sonuçlanıncaya kadar şirket faaliyeti göstermeyecek" dedi. Tansiyon bir anda düşüp ortalık sakinleşti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'sa, "Bunlar da yavru Geziciler" diyerek geri adım atmayacağını sinyali veriyordu.

R. Tayyip Erdoğan'ın içerideki yönetime politikası zihniyetine gelince, yıllardır gözleminden edindiğim analizim şudur: Tartışma başlatmak... Bu tartışmaya gerginlik noktasına kadar yükseltmek... Durumun istenildiği kadar sürdürülebilirliği... Bu gürültülü sahneye yaşanan başka bir gündemin adamlarının atılması üzerine kurulu... Son aşama ise geri adım atma... Bu şekilde yürütülen ülke içi siyaset tarzı, kanımca onu destekleyenlerin hoşuna gidiyor. Aynı tarzı ne yazık ki dış siyasete görmek mümkün olmuyor. Pek çok laf söylendikten sonra geri adım atan nedense Türkiye oluyor. Tarih bunun örnekleriyle dolu.

Şubat ayının bitimine sayılı günler kalmıştı. Kanala geldiğimde masamda notlar gördüm: "Koruma Şube Müdürüğü'nden Komiser ... aradı. ... telefonda ulaşmanızı istiyor" yazıyordu minik kağıdın üzerinde. Arayamayınca, bu defa cebime mesaj geldi aynı komiserden, "Koruma durumunuzla ilgili bir konu ile alakalı müsait olduğunuzda görüşme talebimiz olacaktı" demektedir. Okurken heyecanlandım. İki gün sonra da genç komiser arkadaş, müdürü ile birlikte kanala geldi. Beşli bir toplantı yaptık.

Hadise şuydu: Tarafıma yönelik bir suikast ihbarı vardı. İstihbarat ve Terörle Mücadele birimleri, Güvenlik Şube Müdürüğü'ne ihbarı bildirmişlerdi. Listede altı ismin olduğu söylendi ama o isimler hakkında bilgi verilmeden siyasetçi, akademisyen ve gazeteciler oldukları belirtildi. Aklinıza düşen, "Kim suikast yapmak istiyor" sorusunu sordum, merak etmeyin. Müdür pozisyonundaki memur resmi evrakı istemem üzerine göstererek, "PKK-KCK, TAK" diyerek yanıtladı. Kâğıtta yazılanlar içimi ürpertti. Bir saate yakın süren toplantının sonunda valilik makamından resmi veya çağrılı koruma talep edilmesine karar

verildi. Birkaç iş arkadaşım ve Armağan'ın bildiği olayın detayları birkaç gün sonra Sözcü gazetesinde yer aldı. Hedefte olduğu iddia edilen diğer isimleri de oradan öğrendim. Duyumayanlar duydu, annemin tepesi attı.

Üç ay sonra yine benzer bir tehdit daha olduğu duyumunu aldım. Çağrılı koruma durumuna gelince, bildiğim kadarıyla sürüyor. İşin tuhafı "PKK'ya teşekkür ettiğim" iddiasıyla bir kesimin vatan haini ilan ettiği ben! Aynı örgütün öldürecekler listesinde ismin olduğu iddia edilen yine ben! Bu hadisede bir tuhafılık var ama hâlâ çözemedim.

Epey hadiseyi eleyip belli başlı olayları ile arşivlerde yer almış Şubat 2016'yı anlatmaya çalıştım. Hal böyleyken, "gel de inan" denebilecek mutluluk araştırmasının verileri devlet kuruluşu TÜİK'ten geldi. "Yaşam Memnuniyeti Araştırması"nın 2015 yılı sonuçlarında halk 2014'e göre

daha mutluydu. Katılımcıların yüzde 74,4'ü geleceğe umutla baktığını söylüyordu. Mutsuz bireylerin oranıysa yüzde 11,7'den yüzde 11,4'e düşmüştü. Türlü ahval ve şerait altında dahi millet mutlu olabiliyordu! "Nasıl?" diye sormayın, bilmiyorum!

**2015 yılında
76. sırada mutlu
olan Türkiye,
#günleringetirdiği
acı ve gözyaşı olan
2016'da daha da
mutsuz oldu.**

BM'nin mutluluk araştırması ise TÜİK'i doğrulamıyordu. "Dünya Mutluluk Raporu"nda 157 ülkenin vatandaşlarıyla görüşülmüştü.

Sorular arasında milli gelir, ortalama yaşam süresi, kişisel özgürlükler, hayırsızlık, bireylerin hükümet ya da resmi kurumlara duyduğu güven veya güvensizlikler, sosyal güvenlik sistemleri bulunuyordu. 2015 yılında 76. sırada mutlu olan Türkiye, #günleringetirdiği acı ve gözyaşı olan 2016'da daha da mutsuz oldu. 78. Sırada düştü.

"Hangisine inanmalıyım?" diye bir soru sorulacak olursa, "Siz ne hissediyorsanız o" derim.

Metin Altıok'un bavulu

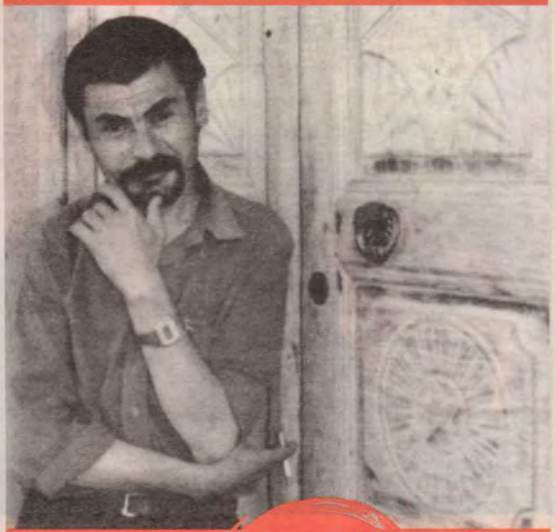
Şair ya, Bir Acıya Kiracı'lığı bundan. İlk bunu bilmiş, bununla gezmiş. Bavulu da kiracının bavulu. Kiracının 'mahlas'ı gezgin. Şairler takma adı severler; eh biraz da fiyakalı, dalgın, kederli, hülyalı filan olsun isterler. Kim istemez? Bu kiracının durumu biraz farklı, onun asıl adı kiracı ya da gezgin, mahlası Metin Altıok gibi. "Kişiler ve Adlar" diyor bir şiirinde ne çok uğraşmış meğer adıyla! "Benim adım,/Ne dar gelir,/Ne kaçar./Bir güvercindir/Omzuma sevgiyle konar." Bu dizelerle sever adını. Ama hemen ardından söylediği, o kehanet yakar, kanatır içimizi: "Göğsümde ne ondurur,/Ne öldürür bir yürek./Ben alevi giydim de/ Künyeme külü/ Adım diye geçirdim."

Hep genç kalan bir şiir. Hepsini okuyordum, Ataoğlu, Berfe'yi, Egemen Berköz'ü, ama kendime en yakın onu buluyordum, Altıok Metin'i. İçlerinde acıyla en çok uğraşan o olduğu için belki de. Yoksa hepsi de ayrı ayrı kıymetli ve şiirlerinden çok beslendiğim şair abilerdi. Hem onu okuyup sevdiğim yıllarda Ankara'da bir o kalmıştı gençlerden. Ankara'yı bırakıp da hiçbir yere gitmezmiş gibi duralardandı bir de.

İnsan sevdiği şairin üzerine atlamaz. Hele o şair daha ilk kitabının adını Gezgin (1976) koymuşsa. Gezgini rahatsız etmek olmaz, onu durdurmak, yoluna çıkmak hiç olmaz deyip uzaktan uzağa baktım, oydu, Metin Altıok'tu. Şiirleri kadar ince, hep üşüyor gibi duran, yüzünü fazla yakışıklı bulduğum için kederle kapatan, hatta fazladan çizgi ekleyen. Acı çizgisi. Gezgin, dalgın mı olur, o hep dalgın gezdi. Gezgin'in "Öndeyiş"indeki "Ama gitmektr benim/yenilmezliğim dünyada" dizelerini okumak bile bu şiirin peşinden gitmek için yeterdi.

Büyük şiirler vardır, okursunuz, güzeldir, ama size fazla büyük gelir. Bazı şiirleri ise düpedüz beklersiniz. Yola düşmek için bir işaret bekler gibi. Gezgin işte o kitaptr. Bir tür bavul da sayılır. Zira yıllarca elinizde o kitapla şehri dolaşmışsınızdır. İnsanın bir şehri sevmesinin en güzel nedenlerinden biri çocukluğusa, diğer güzel nedenleri de aşkı ve gençliğidir. Peki ya Ankara'yı sevmenin nedenleri? Malum Ankara, kolay kolay sevilen ya da şımarmasın diye sevildiği öyle uluorta, yüzüne karşı söylenen bir şehir değildir. Genellikle bir nostalji vesilesi olarak hatırlanır ve sevildiği söylenir, "bir günah gibi/gizledim seni" şarkısındaki 'gizli özne' de Ankara'dır sanırım!

Bazı kitaplar da arkadaşlar gibidir, onları

**Şiiri de kendisi
gibi yakışıklı
Gezgin'in, kitabı mı
bavuluydu, bavulu
mu kitabıydı...**

İlk nerede tanıdıysanız orayla hatırlarsınız. Kitapları da, hele şiirle, okuduğunuz şehri mümkün yok bir daha unutmazsınız. Hele o şehir, Ankara gibi pek kimselerin ilgilendiği bir şehirse hem o kitap hem de o şehir gözünüze bir kat daha değer kazanır. Metin Altıok'un Gezgini gibi, Özdemir İnce'nin Yedi Deryalar Geçsen, Bilge Karasu'nun Troya'da Ölüm Vardı kitapları öyle kitaptardandır.

Gezgin'i çok gezdik. Önce "Yol" a çıktık, "Benim için bir rüzgar/-Artık burdan gitmeli-" dedik, sonra "Acı"yla tanıştık, "Acı, gittiğini geri dönen yavaş at"ımız oldu, ona "Görürsün bir acıyı gidiyoruz senle" dedik, sonunda da "Sis"lendik: "Sonunda kendime bir top yagın edindim./Soluğumla besledim dudağımın ucunda."

Metin Altıok, şiirleri kadar nefis bir yazıyla "Ankara"sını över, ona borcunu öder, ve bütün şairler gibi bir şehrin eski günlerini özler: "Ankara, benim aziz kentim, keşane

ağaçları ve aşklarım elbet." diye başlar yazı, "Havaya kucak dolusu sararmış yapraklar savurduğumuz o altın suyuna banılmış göz günlerini, dostlarımı nasıl unuturum!" diye sürer. 10

yıllık Bingöl serüveninden yeni dönmüştür. Pek çok şeyin yittiğini, dostların gittiğini, en kötüsü de zamanının güzel kızlarının yaşadığını görmüştür. "Başını göğsüne yaslayıp ağladığı tek kent olan" Ankara'nın ıssızlığına üzüldür hayli. Ama onda Attıla İlhan'daki gibi "ulan Ankara ben senin oğlun değil miyim?" heyheylemesi yoktur, hem buna gerek de yoktur, çünkü çocukları Ankara'yı yavaş yavaş terk etmektedir o yıllarda. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'nden 3 yıl sonra Ankara'dan göç başlamıştır.

Gezgin'le yoldaşlık yaparken, birbirimize de hayli alışmışken, Ankara'da bulvarın üstünde bir Yerleşik Yabancı'yla karşılaştık. Yıl 1978.

Yayınevinin adı da kitaba pek uymuştur:
Yeni Ankara Yayınevi. O yılların yenilikçi
yayınevlerinden biriydi, Fernando Arrabal
adiyla orada tanıştığımı hatırlıyorum, Babil'in
Cezası kitabını yayımlamışlardı, sanırım
Virginia Woolf'un da bir kitabını. Yayınevinin
Selim İleri'yle bağlantısı olduğu gibi bir şey
kalmış aklımda.

Gezgin, Yerleşik Yabancı, beklediğimiz şair
gelmiş ve şehirde dolaşmaya başlamıştı işte.
Bizim de aklımızı, düşlerimizi, özlemlerimizi,
acılarımızı ve bunun gibi şeyleri dolaşıyordu:
"Ben eğilmem gündüz ama/Geceleri
kanatırım kendimi." diyordu. Yerleşik
Yabancı'lığını şu dizelerle duyuruyordu: "Ben
birini sevdiğim zaman,/Göğünü durmadan
genişletir./Ama herkes rahat tir kozasının
içinde,/ O sevgi artık kimsesizdir./.../Ölsem
ayıptır, sussam tehlikeli;/Çok sevmeli böyleye,
çok söylemeli." Cemal Süreya'nın "Bende
tarçın sende ihlamur kokusu/Az mı dolandık
başkentin sokaklarında" dizelerinin de yer
aldığı "Dikkat, Okul Var!" şiiri, sanki Altıok'un
bu kitaplarının nasıl okunması gerektiğine
işaret eden bir şiirmi gibi gelir bana.

Metin Altıok, şiirinden hiç umulmayacak
bir biçimde, Cemal Süreya kadar diyelim,
çünkü birbirlerini çok severler, folklorun şiire
düşman olmadığını sessizce söyleyen dizeler
bırakacaktır kitaba: "Pencereden gördüm
kınalı eli,/Ay; yalnızlığın değişmez devriyesi."
"Ankara" yazısında yokluğuna üzüldüğü
ve özlemle adını andığı tek şairin Cemal
Süreya olduğunu da unutmayalım: "Zaman
zaman soruyorum kendime;nerde Cemal
Süreya? Bir Ankara prensi olan Cemal nerde
şimdi?" Cemal Süreya'nın 1990'daki yitiminin
ardından 1991'de yayımladığı Süveyda'da
"Cemal Süreya için Beş Şiir" yazacaktır:
"Süreya'nın şiirinde bir saydam yürek var;/
İçinde göçmen kuşlar uçuşan."

Gezgin, Yerleşik Yabancı olarak Kendinin
Avcısı'ydı artık. Sanki şiire de "hoşçakal"
sözcüğüyle başlamıştı. "Ormanların
Gümbürtüsünden" şiirinde diyordu bunu: "Bir
yüzük yaptım sana güvercin teleğinden,/Bir
yüzük büyükerek hoşçakal sözcüğünden."

2 Temmuz 1993'te gericilerin çıkardığı
Madımak yangınında ağır yaralandı ,
9 Temmuz 1993 günü yaşamını yitirdi.
"Gözünüze yaş düşerim" demişti, öyle oldu,
hem gözümüze yaş, hem gönlümüze taş
düştü. "Zamanlı Gazel" in sonunda "Üzülm
altıok metin, hüznlerle geçen tarazlanmış
ömrüne/sen yoğun sis içinde sesi duyulan,
uzak çandın bir zaman" diyordu.

Şiiri de kendisi gibi yakışıklı Gezgin'in,
kitabı mı bavalıydı, bavalı mı kitabıydı,
bilemedim, hangisini aşanıza içinden Bir Acıya
Kıracı bir şairin, Altıok Metin'in çıkacağına ise
bilmeyen yoktur.

**"İnsan ne denli derin düşünebiliyorsa, sevgisi o
denli derindir. O denli doyumsuzdur. Ve acısı da
o denli büyük. Yaşam acısı."**

Kayış atmayanların lügatı: S1F1RB1R sözlük

Altın çocuk

Savaş: Altın çocuk, ağzıyla para çalandır. Daha selam verirken tik der cüzdanını cebinden yer. "Abi napiyon" derken saatini bir bakmış kolundan çekmiştir. Hep Türk sinemalarında gösterirler ya, hop selam verirken saat gider. O, altın çocuktur işte. Özgür: Daha fazla para bulur, hatta kolay para bulur. Bir adam yani çarşıya iner üç beş yolunu bulur; bu, bankaya gider 2 çanta parayla çıkar. Caddeye bir gider gelir, 2 çanta parayla gelir. 2 tane şehir gezer, 1 milyon parayla gelir. Cio: Valla altın çocuk bi' zamlanlar bana da deniyordu. Birazcık dönmeyin en iyi hırslınıza denen bi' şeydir. İşte der ki, ağzıyla para çalar, der. Veyahut da işte diyor ki: onu bi' caddede bırak, gitsin gelsin yarım saate 1 çanta para indirsin. Veyahut da diyor ki mesela, iğne deliğinden alır diyor, bankanın içinden alır diyor, adamın cebinden alır diyor, gömleğin iç cebinden alır diyor, kolundan saatini alır diyor, yani altın çocuk dönmeyin iyi ve yetenekli hırslınıza denir.

Zıplatmak

Cio: Zıplatmak aslında iki anlamı var, şöyle de kullanılabilir örnek verecek olursam: O gün geldi beni nasıl zıplattı, neler söyledi bana ... Beni çok sinirlendirdi anlamında bir anlamı var. Bir de "Hele bi' gidiyim de ben onları bir zıplatayim." Özgür: Biri bizim alanımıza girerse, biz zıplazır zaten. Ya da birisi bir saygısızlık ederse yine zıplazır. Sinirleniriz yani. Savaş: Biri benim damarına basarsa beni zıplatmış olur. Bana ters konuşursa beni

zıplatmış olur. Konuşmaması gereken kelimeleri konuşursa beni zıplatmış olur. Beni zıplattırsa ben de onu zıplattım.

Kılıcını çekmek

Cio: Birisinin kılıcını çekmek, kişinin olmadığı yerde birisini savunmak, onun güzelliklerinden bahsetmektir. Mesela hangi ortam olursa olsun, ben Savaş'ın kılıcını çekerim. Savaş benim abimdir, ona söyleyen bana

söylemiştir.

Savaş: Mesela biri benim hakkımda bir ortamda bir kelime yapıyorsa, benim de bir gencim oradaysa, çıkıp ona konuşması gereken kelimeleri bilir. Çünkü konuştuğu kelime, benim kelimemdir. Yani çektiği kılıç, benim kılıcımdır.

Kayış atmak

Cio: Kayış atmak benim en sevmediğim şeylerden biridir. Bir delikanlıya yakışmaz, yakaladığım yerde tokatlamak, dövmek istediğim bir insan profilidir. Biryle bi' iş yapacan, tam sahne olacağı anda, "ya ben vazgeçtim," veya şöyle olacak diye vazgeçen kaysak adamın yapacağı şeydir.

Savaş: Kayış atmak son dakka işten vazgeçmek, caymak, cırtlamak bir şekilde mevzudan yol almaktır abi. Neticede bir delikanlı verdiği sözden dönmez, dönerse de bozuk para gibi olur.

Fitil etmek

Savaş: Bir şeyi öyle bir yere koy ki, onu senin dışında kimse bulamasın hatta belki anlık bile olsa, bunun 45 saniyeyi geçtiği görülmemiştir, sen bile hatırlama kardeş. Özgür: Zula yapmaktan farklıdır.

Çünkü zula yapmak saklamak gibidir ama fitil, hemen böyle yok etmek gibidir yani.

Cio: Fitilimde her zaman yabancı param vardır. Fitil etmek, bir şeyin var, kolay bulunmasını istemiyon, onu kimsenin göremeyeceği ama senin kolay bulacağın bir yere saklamaktır fitil etmek.

İşini vermek

Savaş: İşini vermek bir delikanlıya yakışacak bir şey değil. Yani bir yerde bir durum var, onu işpiyonlamakla aynı şeydir yani. Cio: Suçlu birini biliyon veya bir konudan mustarip bir adam taniyon, onun gidip

muhatabına bak bu adam burda, veya bu adamın sabıkası var polise gidip bak bu adam burda... Veyahut da evdesin abinin işini babana veriyon, diyon ki "abim böyle yaptı şöyle yaptı." Kalleşçe bir şey. Özgür: İlkokulda sıra arkadaşınızı gider öğretmene şikâyet edersin. Yine işini vermiş olursun.

Mamalamak

Özgür: Mamalamak, birine duymak istediklerini söylemektir abi. Yani nabza göre şerbet vermektir.

Cio: Datlı datlı, ince ince mamalıyan. Yani bence mamalamak ne; kişiye duymak istediği şeyleri ona istediği yerde, istediği zamanda, istediği bi' şekilde söylersen onu mamalarsın.

Savaş: Bi' kere üstüme tanımam. Birini, bir grubu, birilerini bi' şekilde dengede tutma politikasıdır.

Çocuk acıkınca n'olur, ağlar. Yemeğini vermedikçe daha da pislik çıkarır ağlamaya devam eder, mamasını verirsın susar.

Delmek

Savaş: Bir dostunun, bi' arkadaşının veya herhangi birisinin işine yarayacağını düşündüğün bi' bilgi konusunda

bilgilendirmek. Tam anlamıyla anlatacak olursak; bak şurda şöyle bir iş

varmış, bunu çözersen bu kadar iner, şurdan şunu yaparsın sen de bu kadar kazanırsın ...

Bu günlük hayatta da vardır, insanlar aslında birbirlerine iş paslarlar. Sen bir kazanç sağlamazsın ama eşinin dostunun faydalanması için bilgi verirsın.

Özgür: Delmek, birinden öğrenmen gereken bazı bilgiler vardır. Gider adamı zarflarsın adamı da pıt pıt dökülür. Sen de öğrenmek istediklerini öğrenmiş olursun. Yani adamı delmiş olursun.

Cio: Bi' kişni sıkıntısını veya bi' konu hakkındaki merakını

biliyon, sen de o kişinin konusu hakkında bir bilgi sahibi oluyon, tamamını değil bir kısmını gidiyon o kişiye diyon ki, bak şöyle şöyle. Onu deliyon. Onu deldiğin gibi zaten onun içinde ne varsa lap boşalıyor. Delmek, yani konu hakkında kişiye bahsedip, onun ağzındaki şeyleri veya tepkisini anlamak.

Esmek

Savaş: Varsa cebinde bi' bantın her türlü esersin kardeşim. Mekâna gidersin, gezersin, tozarsın, eşine dostuna güzelliğ yaparsın, esersin yani.

Cio: Esmeyi çok severim, niye? Çünkü esmek kolay paradan gelen bir şeydir benim gözümde. Yani hiçbir şekilde bir efor harcamadığın bi' işi düşün, oradan bir para indirdiğimizi düşün, ben o parayla çok güzel eserim. Mesela nasıl eserim, bir kardeşimi alırım götürürüm mağazaya üstüne başına giydiririm, ne bilim cebine koyarım. Yani her türlü esebilin. Eve git annengile es, bacingile es, kardeşingile es. 50 ona, yüz ona... Çık ordan bi' mekâna git, mekânda es. Ne bilim garsona es, sanatçıya es, komiye es, kapıdakine es. Ye yani parayı, cebinde kalmasın. Haram para cebinde kalmasın, esecen. Es, es, es, es sonra bütün parayı bitir gibi bir şey yani benim için.

ben bir devrimle birlikte doğdum

Ah, ne çok gülmüşümdür bu olaya! İnsanlar, doğum tarihini konusunda ne yapacaklarını asla bilememişlerdir. Ne zaman doğdu bu kız? 6 Temmuz 1907'de mi? Yoksa 7 Temmuz 1910'da mı? Onların için içinden çıkmak için gösterdikleri çaba beni pek eğlendirmiştir.

Biyografi yazarı olduklarını iddia edenler, üniversite görevlileri, gazeteciler, öğrenciler, dostlar, hepsinin kafası karıştırdı, hepsi bir kanıt bulma ihtiyacı hissedirdi. Kimi zaman, ister benim ağzımdan aktarılmış olsun ister başkasının, benim yaşamımın bir fabl ya da bir söylence olduğunu düşünmek hoşlarına giderdi. Her an, edimlerimden birinin, her olayın "Frida Kahlo adlı kahraman"ın kişiliğiyle bağlantılı olduğuna inanmaya gereksinim duyarlardı. Kimileri ise endişeye kapılır, dürüstlük arayışlarına sığmadığından "gerçek"e ulaşamadıkları için hayıflanırlardı. Bunlar için kesin tarih şarttı, yoksa vicdanları rahat etmezdi, ne tuhaf! Ya da bazen, sorunu çözmek için benim biraz çılgın olduğuma kanaat getirirlerdi; bunun avantajıysa kimseye zararı dokunmaksızın herkesi rahatlatmasıydı.

Onların hepsi bu ülke nüfusunun yarısından fazlasının doğum tarihini ya gerçekten bilmediğini ya da idari sorunlar karışında gerektiği gibi kıvrılabilmek amacıyla bilmezlikten geldiğini nasıl da unutuyorlar... Ve tabii benim de bu ülkeden olduğumu, icabında anarşist, esrarengiz insanlar, büyüçülerin, meczupların, müthiş dolandırıcıların ülkesinden yanı... Ben de bu insanlar gibi Mexico'ların tonalpouhque'ların,* doğum günüyle saatini yıldızlara, kurnazlıklara, kurbanlara ve törenlere bağlayanların torunuyum.

Ayrıca, tuhaf bir biçimde, insanların çoğunun ismini, kafasını, hatta bedenini ve yaşamını değiştirmek istediğini nasıl da görmezlikten geliyorlar. Ben de, evet ben de doğum tarihimizi trampa ettim. Ama adımı, bedenimle, yaşamımla asla oynamadım; yani zaman zaman bedenimi önüme gelen her şeyle hatta bir mısır kökünüyle bile trampa etmeyi istediğim zamanlar

yapmadım demek istiyorum.

Ben bir devrimle birlikte doğdum. Duyduk duymadık demeyin. Gün ışığını görünceye dek isyanın coşkusuyla dolup, böyle bir ateşin ortasında doğdum ben. Gün kavurucuydu ve o gün tüm yaşamım boyunca beni sarıp sarmaladı. Çocukken bir kıvılcım gibi çatırdadım. Büyüyünce tepeden tırnağa alev kesildim. Ben bir devrimin kızıyım, buna hiç şüphe yok, bir de atalarımızın taptığı ihtiyar ateş tanrısının.

Çocukken bir kıvılcım gibi çatırdadım. Büyüyünce tepeden tırnağa alev kesildim. Ben bir devrimin kızıyım.

1910'da doğdum. Mevsim yazdı. Kısa zaman sonra el Gran Insurrecto** Emiliano Zapata, Cüneyti ayaklandıracaktı.

Evet, ben bu şansa sahip oldum işte: Benim tarihim 1910'dur.

*Eski Meksikalılarda her günün getirdiği kismetler konusunda uzmanlarmış kişiler. (ç.n)

**Eski isyancı. (ç.n)

Bense cin gibiydim, yaramaz, afacan. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranney.org>

Rengarenk hüzünlü bir yüz: Frida Kahlo

ilk aşkın büyüüsü

İlk aşk, kedi gibi sessizce yansa.

Onun gelişini ne gördüm, ne de duydum. Aşk yavaş yavaş içime yayıldı; Cupidon okunu bilincime saptırmadan önce, aşkın varlığının farkına varmamdan, bu varlığı olduğu gibi çevreleyip kendime itiraf etmeden önce bir süre içimde öyle kaldı.

O, en iyi dostumdur.

Aşka doğru kayma, bilgim dışında gerçekleşti. Tıpkı iki fotoğraf negatifinin kazara üst üste gelmesi gibi.

Ondan başka hiçbir şey düşünemez oldum. Gündelik küçük kaygılarımdan her kurtuluşunda aklım hep ona gidiyordu.

Her şeyden önce, son derece güzeldi. Bir insanda en önemli şeyin dış görünüş olmadığını kabul ediyorum. Yine de, beni ilk etkileyenin, onun görüntüsü, yüzü, ifadesi ve davranışları olduğunu reddedemem. Bugün bile düşündüğümde yeni şeyler aklıma geliyor. Kim ne derse desin, görüntü düşünceden önce yer alıyor.

Ortaçağ'da, tartışmasız herkes "bir ateşin gözlerden çıkarak bakışlara iletildiği ve yüreğe değinindiği"ni kabul ediyordu. Bunu bir yerlerde okumuştum ve doğruluğuna inanıyordum. Gözleri simsiyah ve güzeldi.

Varlığı belli bir romantizmin yanı sıra, büyük bir duyarlılık ve şehveti de taşıyordu. Olağanüstü güzel konuşuyor, coşku dolu şeyler söylüyor ve bunları iletmesini biliyordu. Doğal olarak geniş bir dinleyici kitlesi vardı; gerektiğinde bu kitleyi şiddetle incitmesini de biliyordu.

Bütün bunların yanı sıra, son derece ince ve zarıftı. Evet, biraz kasıtlıydı ama bu hali ona öylesine yakışıyordu ki, hiç kimse, hele ben, bu konuda ona erişemiyorduk. Biraz İspanyol, caballero bir yanı vardı.

Ondan başka hiçbir şey düşünmez olmuştum.

Ona baktığımda, hele bir de o güzel bakışları bana çevrildiğinde yüreğimin göğsünden çıkacak gibi olduğunu hissediyordum. Gözbebeğinin en küçük kıvrımında, kirpiklerinin en ufak hareketinde aşkın dilini çözme çabaşıyordum.

Bu söylediklerim pek de doğru sayılmaz. Yüreğimin atışı, o yanımda olmadığı zaman da hızlanıyordu: Görüntüsü aklıma takıldığında, onu görme arzusu bir dalga gibi tüm bedenimi kapladığında, ona mektup yazdığım ya da ondan bir mektup beklediğimde, bana önerdiği bir kitabı okuduğum ya da sözünü ettiği bir tabloyu incelediğimde, birkaç saat önce ortaya attığı tema üzerinde yeni düşünceler geliştirmeye çalıştığımda ya da herhangi birisi onun adını andığında kalbim yerinden fırlıyordu.

Bana öyle geliyor ki aşkı bu güçlü atışlarda, tensel anlamda gerçek olan atışlarında tanıdım.

Önceleri kendimi korumaya çalıştım. Artık yalnızca kendim için var olmadığımın dolaylı aptal olduğumu düşünüyordum. Hem yalnız değildim hem de elim

kolum bağlıydı. Bu, gururum açısından inanılmaz bir şeydi. Onu bin yolla ruhumdan savıyor, engeller, büyüler ve dualarla dolu bir sürü iç labirentten geçerek ondan kurtulmaya çalışıyordum. Yiden çocukluğa dönüyor ya da aldırma biçimde kendimi yetişkinlik yaşamına doğru salıveriyordum. O andan kaçmak için cabalıyordum, başaramıyordum. Varlığını tüm kişiliğim, hareketlerim ve sözcüklerimde sürdürüyordum. Kişisel bütünlüğüm çerçevesinde her şey yalnızca onun için mevcut ve yalnızca ona yönelik gibiydi: Görünürdeki amaçlarım, ne türden olurlarsa olsunlar, bana sırt çeviriyorlardı. Bir yandan kişiksizleşiyor, öte yandan her adımda doğuştan bir güçleniyordum. Bu gerçekten de bir takıntı, rahatsız edici, kapsayıcı bir hazzı. Ama aynı zamanda bir tür deri değiştirmeydi sanki. İşte, böyle bir şeydi.

Kaynak: Frida Kahlo, Aşk ve Acı; Everest Yayınları

ÖZGE BAŞAK TANELİ

Başkaldırının çehresi: Frida

Bir kadın düşünün; neredeyse yaşanabilecek bütün acıları yaşamış ama hayata dört elle sarılmış. Dünyaya onun gözlerinden bakınca, hayat ne kadar da çekici ve acı aynı zamanda. 6 Temmuz 1907'de hayata gelen ama sonraları doğum tarihini Meksika Devrimi'nin gerçekleştiği 7 Temmuz 1910 olarak ilan eden, Picasso ve Andre Breton'u kendine hayran bırakan, Meksikalı ressam Frida Kahlo'dan bahsediyorum. Hayatının belki de ilk acısını, geçirdiği çocuk felci sonucu sakat kalan bacağıyla ve arkadaşlarının onu "tahta bacak" diye adlandırmalarıyla yaşamıştır. Beni ona hayran bırakan bütün yaşamı boyunca ağrıları çekeceği, 18 yaşında geçirdiği otobüs kazasında neredyse vücudundaki bütün kemiklerin yerle bir olmasına rağmen ölüme kafa tutması değil sadece. Frida bir başkaldırıs, bir yaşam dersi, tutkulu bir şarkı, rengarenk ama hüznünlü bir yüz, çirkinlikleriyle güzel ve güzelliği kadar gerçek, sarsıcı bir kadın, bir ressam ve bir devrimci. 32 kez ameliyat olup doktorlara "Beni öyle bir toparlayın ki resim yapmaya devam edebileyim" diyebilen insan.

Tablolarının büyük bir bölümü otoportrelerden oluşur. Hayatının uzun bir bölümünü yatağının bulunduğu odasının tavanında asılı olan, "gündüzlerimin ve gecelerimin celladı" olarak tanımladığı, bir aynaya bakarak geçirdiğinden ve o dönem çevresinden kendisinden başka çiçek çok fazla kişi bulunmadığından otoportreler çizdi. O aynadan kendini gördüğü gibi yansıttı tualine yüzünü, kırıklarla dolu vücudunu ve kalbini... Resimleri "sürrealist" olarak değerlendirildi. Ancak o, rüyaları değil, sadece ve sadece gerçekleri çizdiğini söyleyerek sürrealizmi reddetti. Frida yine bir ressam olan, kocam, babam, oğlum, dostum, annem diye nitelendirdiği Diego'ya saplantı derecesinde aşıktı ve 22 yaşındayken, 40 yaşındaki kadınlara düşkünlüğü herkesçe bilinen Diego Rivera'yla evlendi. Onarınki bir fülle bir güvercinin evliliği idi. Frida birkaç kere hamile kalmış ancak düşük yapmış,

geçirdiği kaza yüzünden hiçbir zaman çocuk sahibi olamamıştır. Diego, Frida'yı başka kadınlarla, hatta Frida'nın kardeşiyle bile aldattı. Frida da

Diego'yu başka kadınlarla ve erkeklerle aldattı. Troçki de bunlardan biriydi. Ancak çift, boşanmalarına rağmen sonradan yeniden evlendi. Aşkları hiçbir zaman bitmedi ancak Frida deli gibi sevdiği ama onun yüzünden de acılara boğulduğu adam için şu yorumu yapmıştı: "Yaşamımda iki büyük kaza yüzünden acı çektim. Biri üzerinden geçen tramvaydı. Diğeri Diego oldu."

Frida dayanılmaz ruhsal ve bedensel acılarıyla baş edebilmek için son nefesine kadar var güçleriyle yaşamaya verdi kendini. 1953'te sağ bacağı kesildi, 1954 yılında, ölümünden birkaç gün önce günlüğüne şu satırları yazdı: "Umarım gidişim neşeli olur ve bir daha asla geri dönmem." Arkasında bıraktığı son tablo "Viva La Vida" (Yaşasın Hayat) ismini verdiği bir natürmort oldu.

Frida bir başkaldırıs, bir yaşam dersi, tutkulu bir şarkı, rengarenk ama hüznünlü bir yüz, bir ressam ve bir devrimci.

FRIDA KAHLO

6 Temmuz 1907

Mexico City'nin güneyindeki Coyoacan'da dünyaya geldi. Resmi doğum tarihi bu olsa da kendisi Meksika Devrimi'nin gerçekleştiği 7 Temmuz 1910'u doğum günü olarak kabul etti.

17 Eylül 1925

Bir trafik kazasında ağır şekilde yaralandı. Ömrünün geri kalanında 32 ameliyat geçirmesine ve bacağının kesilmesine neden olacak olan bu kaza sonrasında bir ay hastanede kaldı.

1913

Geçirdiği çocuk felci sonrasında bacağı sakat kaldı.

21 Ağustos 1929

Ünlü ressam Diego Rivera ile evlendi.

1931

Yaklaşık iki yıl önce Diego Rivera ile ABD'ye taşındı. Burada San Francisco, New York ve Detroit'te bulundu.

Mart 1939

Paris'te ilk sergisi düzenlendi. Bu serginin ABD'deki kadar ilgi çekmemesi sonucunda Londra'daki sergi iptal edildi. Ancak Louvre Kahlo'nun bir tablosunu aldı ve Frida Kahlo bu müzenin koleksiyonuna giren ilk Meksikalı oldu.

Kasım 1938

New York'ta sanat çevrelerinde çokça ilgiye ve övgüye neden olan ilk sergisini açtı.

Kasım 1939

Diego ile boşandı. Ama bir yıl kadar sonra tekrar evlendi.

1943

La Esmeralda Resim ve Heykel okulunda öğretmenlik yapmaya başladı. Sağlık durumu elverişli olmadığı için bu dönemde öğrencilerine evinde ders verdi.

Nisan 1953

Meksika'daki ilk kişisel sergisini açtı. Sergi açılışı sırasında doktorların yatak istirahati vermesi ve yataktan kalkamaması üzerine açılış yatağıyla gitti. Bu sergi uluslararası medyada yer buldu.

13 Temmuz 1954

47 yaşında akciğer embolisi teşhisi ile son nefesini verdi. Resmi cenaze töreninin ardından yakılan Kahlo'nun külleri müzeye dönüştürülmesi evinde yapıldı.

SELÇUK ÖZBEK

Ressam Nazife Bilgin Hazar:

Vatandaşlar, Frida'ya bakarak kahve içiyor

Mersin'de yaşayan ressam Nazife Bilgin Hazar, binaların dış cephesine ünlü ressamların eserlerinin örneklerini çiziyor. Gün boyunca belediyenin sağladığı boya ve iş makinesi ile çalışan Hazar, projesini tamamlamaya çalışıyor. 48 yaşındayken Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümüne giren Hazar, "Duvar resimleri yapmamda beni etkileyen Frida'nın eşi Diego Rivera'dır" diyor. Hazar ile Bavlul okurları için söyleştik.

Duvarlara resim yapmak nasıl bir tutku? Neden tuval değil de duvarlar?

2011 yılında Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümüne girdim. 2015 yılında 100'lük sistemde 98.59 ile mezun oldum. Hayalim hep duvar resmi yapmaktı. Neden derseni: Toplumsal bir sanattır. İlk çağlardan günümüze kadar gelen en iyi anlatım aracıdır. Görsellik her zaman söze göre daha egemen ve baskındır. İnsanların yolu her zaman bir galeriden geçmez ama sokaktan geçer. Bir kişinin dikkatini çekmesi bile binterce kişinin dikkatini çeker. Çizgiler ve renkler insanların aklında kalır. Çalışmalarımın altına i puntolarla o sanatçının ismini yazıyorum. O sayede sanatçıların isimlerini bile öğreniyorlar, hatta Google'dan araştırıyorlar. İnsanları sanatla buluşturuyorum, duygu ve düşüncelerinin bir adım ileri gitmesini sağlıyorum.

Şehrin duvarlarını portrelerle süslüyorsunuz. Özellikle Frida Kahlo dikkat çeken resimler arasında... Frida'nın eşinin, Diego Rivera'nın da duvar resimleri var. Sizin duvarları süsleme motivasyonunuzda bunun bir etkisi oldu mu?

Duvar resimleri yapmamda beni etkileyen Frida'nın eşi Diego Rivera'dır. Duvar resimleri insana hem pozitif enerji veriyor; hem de o

semtin insanları duvar resimlerine bakarak kahve keyfi yapıyorlar (Bir anne ve kızı geldi karşı apartmanda oturuyorlarmış. "Frida ve Diego'nun resimlerine bakarak kahve içiyoruz" dedi. Hatta Frida'nın hayatını anlatan filmi izlediğini söyledi). Gri duvarlar insanda kasvet duygusu uyandırıyor, ben ruhsuz duvarlara ruh katıyorum.

Resim sizin için nasıl bir tutku? Evdeki tüm vakitinizi resme mi ayırırsınız mesela?

Resim benim vazgeçilmezim, beni mutlu ediyor. Allah bana sağlık verdiği müddetçe duvar resmi yapmak istiyorum. İnsanlar arasında sevgi köprüsü kuruyorum. Sabah saat 8'den akşam 5'e kadar duvarlara resim yapıyorum. Mola vermeyi sevmiyorum. Sadece öğle molası (1 saat). Akşam eve gidince yemek yapıyorum (Dolma, içli köfte, sarma zor yemekler de yapıyorum kolay yemek seçmiyorum. Evimi düzenliyor yer

geldiğinde siliyorum. Ev yaşantımı aksatmamaya çalışıyorum. Evliyim 2 yetişkin oğlum var. Mesela pazar ütü günüm). Her şeyimi plan ve program içinde yaptığım için hiçbir işimi aksatmıyorum.

Bir binayı duvarını süslemek seçtiğim resme bağlı. Şimdi Osman Hamdi Bey'in Halı Satıcısı isimli çalışması; ikinci hafta bitti, üçüncü haftaya döndüm çünkü 6 figür ve 3 tane halı detayı var. En uzun bu süreç gibi... Titiz çalışıyorum, baştan savma yapmıyorum. Genelde çalışmalar 2 haftamı alıyor.

Çalışmalarınızı Mersin ölçeğinde mi sürdüreceksiniz, yoksa diğer şehirlerde de benzer şeyler yapmayı planlıyor musunuz?

Şimdilik Toroslar Akbelen semti bulvar ve caddeleri üzerindeki binaların dış yüzeyine yaptığım duvar resimlerini bitirmek; burayı bir açık hava

sanat galerisine çevirmek istiyorum. Başka şehirlerden teklifler var ama öncelikle buradaki işimi bitirmek istiyorum.

En çok hangi kenti renklendirmek istersiniz?

Yapmak istediğim şu veya bu şehir yok; sağlığım el verdiği müddetçe her yere ulaşmak isterim. Bana "Akbelen semtindeki 34 yıllık eski binaları nasıl güzel hale getiririz" diye bu öneriyi ve imkânları sunan Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna'yı da unutmamak lazım. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir toplumun, hayat damarlarından biri kopmuş demektir" sözünü de unutmamak gerekir. Son söz; hayatı ve insanları seviyorum. Resim yapmayı seviyorum. İnsanları sanat yönünden bir adım ileri adım atmalarını sağlıyorsam ne mutlu. "Sevmek, sevmek..." parolam bu.

İLHAN İREM

Veda

"credo quia absurdum" bitti.
Sığ sularda gezinen yelkensiz bir amentü.
Tahayyül rüzgârları esmiyor
düşüncelerinden...
Mavi limanda dönenip duruyor, kendi
küpükleriyle kavgâ ederek.
Bilmiyor ki, hayalleri yankılanıyor başka
boyutlarda.
"Kör kuyular... Ve her yöne açılan sonsuz
koridorlar.
Hissedelediğin manalar, sonsuz tezahürlerle
soluklandığın, sen olan mücevherler.
Sırlarını yansıtmayan karanlık aynalara
bakma çağını bitirecek ışığın."

Üçü de uyuyordu.
Yıkık kilisedeki org sesi uzaklaştı giderek...
Gölgelerin oynadığı duvar.
Sabah perileri...
Kızıldeniz'de kabanar dalgalar.

Sessizce yürüdü kıyılara.

Rüyada fışıldanan önceden...
Erik ağacının bir dalında, gecedен
beyazlanmış ilk gülücükler.

Akşamın kızıllığı geçiyordu örümcek ağlarının
arasından.
Uğultu...
Kulakları sağır eden / ağır sessizlik.
Oradan oraya koştu bir nefeste.
Düşler evi bitti.
Kapıları, pencereleri açtı, fışıldadı:
"Nerdesiniz?"
Fışıldadı...
Sayıkladı...
Bağırdı...
Çığlıklandı...
Nerdesiniz?
Nerdesiniz?
Nerdesiniz?
Nerdesin?

Uzaklardan soluksuz bir yanıt geldi?
"Nerdesin?"

Yaşamadığı zamanların takvimini yırttı...
Saati kurdu...
Sustu... Dinledi...
Kimse yoktu!

Yansımalar, sarkacın altında...
Gürtüyle avuçladı anahtarları.
Tuzbuz oldu saat!

**Yoğun bir
boşluk hissi...
Mumlar... Huzur...
Derinlerden
senfonik bir
nisan kokusu.**

Dişarı çıktı
Delicesine koşmaya
başladı...
Uzaklarda buzlu kuşlar
ötüyordu...
Sis...
Bir gökkuşağı içinde koşuyordu
ormanda.

Asırlar sonra / bir kapı önünde titredi.
Tapınağın kanatları gıcırtilarla duvara
çarpıtığında,
yerinden çıkacak gibiydi yüreği.

Yoğun bir boşluk hissi...
Mumlar... Huzur...
Derinlerden senfonik bir nisan kokusu.

"Bu yankıların soluğu, ışıkların tohumu
nerde?
siyahlar içinde kim uçuşturuyor bu kıvılcımlı
kurdelerleri?"

Asimetrik tekrarlar, Escher'in tabloları gibi,
asla seçilemeyen bir yükseklige inip/ kuyulara
tırmanıyor!

Muhteşem bir kreşendonun sarhoşluğuyla,
duvardan duvara savruldu bir zaman...

Vitraylardan fışkırarak sustu şarkı!
Gölgelerin arasından bir kol uzandı...
Işığı avucunun içine aldı.

Sessiz... Uzun bir düşünce geçti aralarından.

O görkemli el, tekrar çekildiğinde
karanlıklara...
Işığın müdesi ile ıslanmayan kainat zerresi
yoktu.

Kireç Ocağı, Terapi,
Volfram.
Bu üçüncü buluşma...

Baykuşun hikâyesi daha
sonra.

Ardından sükut mühürleriyle başkaları geldi...
Işık yayıldı ötelere.

Srinoza'dan uzaklaşırken Mesih'in söyledikleri
yankılandı koridorlarda;
"Koynundakiler" diyorlar!
"Devasa töreni göremeyen bütün
renkleriyle...
Sarsıntısız huzur kelebekleri.
Pembe / şeffaf havariler açmadan solacaklar.

Toz olmadan toz olacaklar."

Bir gün, bir ay, bir yıl sonra
tohum tanıştı tanrısıyla.

Pi'yi göstereyim zaman.
Prenses ve ışık.
Asia Minor'e inmiş krallığı, göklerin.

Gittil Yok orada...
Dönmeyecek.
Dönmeyecekler.
Gelecekler... Daha uzağa.
İkisi 'bir' olunca.
"O" zaman.

Düzeltil: Ocak sayımızda İlhan İrem'in "İN ME
OMNİS SPEEST MIHI" isimli yazısı şehven "Ve
yalnızca bütün teslimiyetler gerçek aşkadır"
başlığıyla yayımlanmıştır. Düzeltir özürlü dileriz.

Çaresizliğe doğru kazmak

Selamlar herkese,

Barış İnce sağ olsun, bana "Bavul'a yazar mısın?" diye sordu. Ben de "Yazarım" dedim. İşim bu sonuçta. Kafam biraz karışıktr, onu da yaza yaza toparlarım diye umuyorum. Toparlayamayabilirim (ulan yazması bile zormuş, umarım böyle bir kelime vardır gerçekten) birlikte göreceğiz. Bir tek ricam var, beni yalnız bırakma sevgili okur. "Ben buradayım sevgili okuyucum, sen neredesin acaba?" cümlesinin üstüne bir şey yazılmaz çünkü bu meselede. Sosyal medyada adresim, yerim yurdum belli. İrtibatı koparmayalım.

Bismillah.

Hayatın orta yeri olan 35-50 arasındaki net bir kavram karmaşası var. "Büyüdükçe" diyemezsin, "Oha artık daha ne kadar büyüyeceksin lan!" der beynin. "Yaşlandıkça" diyemezsin, o zaman da "Abartma, daha yaştın kaç başın kaç!" diyecek olur. "Olgunlaştıkça" diyecek olursun, "Şeftalisin çünkü sen, aferin böyle devam et" demeye kalkınca işte ağzının ortasına terliği geçirirsin o beynin! Ne diyeyim o zaman ben! Dur bakayım baştan deneyeyim.

40 cıtasını devirmeden geçmeyi becerdiğim günden beri kendimde birtakım

değişikliklere tanık oluyorum. Her sigaramı, ldam mangasının önündeymiş gibi somurarak içmiyorum artık. Her yemeğe Erol Taş'ın oynadığı zalim ağanın on parmakla yediği tavuk gibi dalmıyorum. Gecenin dördüne kadar oturmaz oldum. Sabahın yedisinde zombi gibi ayaktaayım. Daha evde çıt çıkmazken... Evde çıt çıkmayınca sen de çıt çıkarıyorsun.

İçerde mışıl mışıl uyuyan 3 yaşındaki şahsa, bile isteye, seve seve verdik anasını satayım hayatımızın kontrolünü.

İçerde kontrol onda. Dışarda kontrol başkasında. Hepimiz için geçerli bu. İçerdeki değil. İçerdeki bücür, bir tek beni ve annesini kontrol ediyor. Ama dışardakiler... Onlar hepimizin hayatının kontrolünü eline aldı. Cahiller, arsızlar, izansızlar evet. Ama kontrol onlarda.

Her gün birbirinden saçma durumla, olayla, fikirle karşı karşıya kalıyoruz, binlerce trajedi, "bu da olmaz" deddiğimiz bir sürü şey... Ne oluyor? Sosyal medyada isyan! "Bu nasıl bir rezalettir!" "Paylaşalım arkadaşlar!" "İmza kampanyası!.." sonra gündelik hayata devam. Yanlış anlaşılmasın, eleştirdiğimden değil, gündelik hayat devam etmek zorunda elbette. Yoksa delirmek isten değil. Ama o zaman da işte kontrol edebileceğin bir şeyler bulmaya çalışıyorsun: Mikro

kontrol. Bir şeylere sarma durumu. Sarmak zorundasın çünkü. Korkuyla eğdiler bizi, Korkuyla eğdiler. Korkuyla susturdular. Konuşamıyorsun, itiraz edemiyorsun, protesto edemiyorsun.

Onun yerine deli gibi organik arıyorsun çarşıda pazarda... Plaklara sarıyorsun... Üçüncü jenerasyon kahveler senden soruluyor. Malt viski hakkında öyle şeyler biliyorsun ki, İskoç "Lan bunları ben bile bilmiyorum. Ben sadece içiyorum bu boku" diyor. Önceden deli gibi alışveriş yapıyordun. O, bu, şu, ver gelsin, çek kredi kartından umurumda değil. Bir yere kadar işe yaradı, ama sonra kesmez oldu. Herkes kendine bir dikkat dağıtıcı bulmanın peşinde... Bulan da dibine dibine kazıyor, derinleşiyor. Kötü mü? Değil tabii. Ama keşke bu derinleşmenin esas nedeni çaresizlik olmasaydı.

Kafanı sokağa, hayatın gerçekliğine çeviremiyorsun. Çevirdiğin zaman kontrolün sende olmadığını fark ediyorsun çünkü. O zaman gelsin gastronomi turları, gelsin "dünyanın her yerini gezdik gördük ama hâlâ duramıyoruz yerimizde" ler.

Bizden sonraki nesiller bizim neslimizi üzümlere anacaklar... "Çok acı çekmişler be abi, ellerinden de bir şey gelmemiş" diyecekler... İşte bu bana çok koyuyor.

Benim bücür uyandı. Ben kaçır. Behlül'den neyim eksik. Evet atıp tutarım. Sonra da kaçırım. Bu kadar da dürüstüm.

İnsan nasıl yaşıyorsa, son yolculuğuna da öyle uğurlanmak ister...

Yalandan arınmalı yaşam, arınmalı ölüm de...

ATAOL BEHRAMOĞLU

Yaşar Kemal 2 Mart 2015 Pazartesi günü Teşvikiye Camisi avlusunda, musalla taşı üzerindeki "tahta kutu"sunda sonsuz uykudayken, cenaze

değilmiş, ne önemi var?... Biz onu son yolculuğuna yine de iyilikle uğurlayalım... Peki ama, şu ya da bu kişiye, onun olmadığı bir şeyi, hangi niyetle olursa olsun, dayatmaya, yüklemeye, zorlamaya hakkımız var mı?

Yalan sadece bu soru-yanıt kalıbı bakımından değil, uğurlama töreninin bütününü için söz konusu...

Kutsal sayılan herhangi bir mekânı, görüp tanıma merakı dışında herhangi bir dinsel duyguyla ziyaret etmemiş şu ya da bu kimseyi, dinsel törenle uğurlamak hem yalan, hem dayatma değil de nedir?

Yine diyebilirsiniz ki sonuç olarak bu bir törendir, cami avlusu da tören yeridir, bütün bunlara daha fazla anlam yüklemenin gereği yok...

Hiç öyle değil... Yaşam ne kadar önemliyse, ona son noktayı koyan ölüm de aynı ölçüde, belki daha da önemlidir... Fakat yine yaşamla, ölen kişinin yaşamıyla ilgili olarak...

Bilinen, kabul edilen, uygulanan biçimleriyle dinsel inanışlarla ilgisi bulunmayan bir kimsenin, ölümünde dinsel kalıplarla uğurlanışı, açıkça söylenmiyor da olsa (ki çoğu kez söylenmektedir de...) asıl gerçeğin ölüm olduğu, yaşam dediğimiz şeyin yalandan başka bir şey olmadığını kabule zorlamaktır...

Bu söz konusu kişiye, onun da ötesinde yaşamın kendisine yapılabilecek en büyük haksızlık ve hakarettir...

İnsan nasıl yaşıyorsa, son yolculuğuna da öyle uğurlanmak ister...

İnanan kişinin inancına uygun olarak defnedilmesi nasıl temel bir haksızlık, herhangi bir dinsel inancı olmayan kişinin de bu inancına uygun olarak uğurlanması aynı ölçüde bir temel insan hakkıdır.

İnanmamak da, sonuç olarak bir inanç, vicdan, bilinç olgusudur ve herhangi bir dinsel inançtan daha az saygın değildir... Yaşar Kemal'e başladım, onunla bitireyim... Oylumca çok da büyük olmayan "Yılanı Öldürseler" adlı yapıtı, romanlarının beni belki de en çok etkilemiş olanıdır...

Romanda annesi Esme'yi öldürmeye kıskırtılan Hasan buna direnmekte, fakat kıskırtıcılar çocuğun içine çeşitli kılıklarda gerek onu bu cinayeti işlemeye zorlamaktadırlar...

Sonunda da yılan kılığında girerek amaçlarına ulaşırlar...

Çok yıllar önce bu kitap için yazdığım (Sevgili Yaşar Ağabey'in de beğenip övdüğü) bir yazımın son cümlesi şöyleydi:

"Yılanı öldürseler, Hasan kurtulacaktı..." Yaşamlarımızı, onun son dönemeci olan ölüm olgusu da içinde olmak üzere, yalandan arındırmalıyız...

namazı kıldıran imam yüksek sesle soruyor: "Kendisinin iyi bir Müslüman olduğuna şahitlik eder misiniz?..." Kalabalığın bir bölümünün yanıtı yükseliyor: "Ederiz..." Ya da buna benzer bir soru-yanıt kalıbı... Yaşar Kemal'in iyi, hem de çok iyi bir insan olduğunda kuşku yok. Onu bir kez görüp tanışmış olanlar bile bunu bilir. Fakat "iyi Müslümanlık" nereden çıktı? "İyi Müslüman" ne demek? Diyeceksiniz ki bu bir tören kalıbı... İyi de nereden çıkmış, bulan kim? İslam'ın kutsal kitabında böyle bir kalıp var mı? Hiç sanmam... İçimden, "yalan" diye düşünüyorum... Yaşamlarımız boyunca karşılaştığımız yalanlar yetmezmiş gibi, son yolculuğumuza da bir yalanla uğurlanıyoruz... Bundan başka, bir zorlama da var bu kalıbın dayatılmasında... Şöyle bir şey: Uğurlanan kişi iyi Müslümanmış ya da

Yaşar Kemal'i nasıl bilirdiniz?

ERCAN KESAL

Kör Kotey anlatıyor: Adım Kotey... "Kör Kotey" de derler. Önce biraz eskilerden söz etmeliyim. 1915 yılının bahar aylarıydı.

8-9 yaşlarındayım. Köydekiler pek güzel bir çocuk olduğumu söylüyor.

Ananın kucaklamasından anladım beni diğer kardeşlerimden ayırdığını.

Bir sabah, babam erkenden katırdı hepimizi. Ananın bir torbaya koyduğu ekmek, yiyecek ve üç beş parça eşya ile yollara düştük. Tüm köy kaçıyordu. "Nereye gidiyorduk, niye gidiyorduk bilmiyoruz. Sade bizim köy değil, sanırın bütün dünya toplanmış, bilinmez bir yere köşüyor. Dört bir yandan hem top mermileri hem de kurşun yağıyordu. Kaçarken kalabalığı ortasına bir top gülesdi düştü. Kollar, bacaklar havaya uçuyordu." Ben de bir yere yığılıp kalmışım. Neden sonra ayağa kalktım. Anam, babam, kardeşlerim... Herhalde çoğu ölmüş ya da yitip gitmişlerdi. Bir de ekin yangını sarımsı dört bir yanımızı. "Dön ha dön. Çıktıklar, ağlamalar, inlemeler... Neredeydim, ne yapıyordum, bilmiyordum. Tek başıma öyle korkmuşum ki, oradaki bir yarın dibine sığındım. Sonra birden ayak sesteyi duydum. Ayağa kalktım sevinçle, bir çocuk kalabalığı geliyordu çölden aşağıya. Yanıma kadar geldiler, yüzleri kapkaraydı hepsinin de. Giysileri de yanmıştı birçoğunun. Karıştım onlara." Süri halinde dolaşıyor, yiyecek bulduğumuz köylere saldırıyorlardı. Açı, sefil, çınlıplıktı. En kötüsü, eli silahlı atlı adamlar, bizi gördükleri yerde kus gubi avlıyor, öldürüyorlardı.

Her yer, "savaşta öldürülmüş, sürülmüş Ermenilerin, Kürtlerin, Türkmenlerin, Azerilerin, Yezidilerin, Süryanilerin, sürtüleri yok olmuş köpekleri ve babasız anasız kalmış aç çocuklarıyla dolmuştu."

Tanelerini toplamayacağımı düşündük için girdiğimiz bir tarladaki ekin yangınının ortasında kaldım bir gün, kaçamadım, gözlerim yandı, kör oldum.

Aradan yıllar geçti. "Çok ölümlü, çok kan, çok ateş gördüm. İyi ki bu dünyayı görmeye çıkmışım. Bu kanı göreceğime, keşke gözlerim daha önce kör olsaydı!" diyorum.

Kaçıp giden, yolum Adana'ya düştü. Ulu Cami'nin önünde dilenmeye başladım. 1938 yılının bir yaz günüydü galiba. Arada sırada

ekmek, yemek getiren bir ırgat vardı, Kürt. Onunla dertleşiyorduk sessizce. Kürtçe konuştuğumuzu duymuş demek ki, bir çocuk geldi yanımıza. Kemal Sadık'mış adı. Ortaokula gidiyordum. Adımı, memleketimi, köyümü sordu. Anlattım. Amcalarından, anasından duyduklarından herhal, beni bildi. "Sen, ananın sözünü ettiği yitik çocuksun" dedi. İhtiyacı mı, sıkıntısı mı sordu. "Kadirli'deki amcalarıma haber vereceğim, sana sahip çıkacaklar, yardım edecekler" diyerek gitti. Biz körlerin gönlü gözü açıktır. Bu çocuk yiğit, iyi kalpli bir insan evladı olacak, anlamıştım ben...

Lütfi Akad anlatıyor:

Naci Duru çağırtmış, Duru Film yazihanesinde oturmuş konuşuyorduk. "Altı Ölü Var" filminin işinden, çekim sırasındaki aksiliklerden falan. O sırada iri bir sesle, "Selamünaleyküm!" diyen biri girdi odaya. Uzun boylu, iri gövdesi kaslı ama şışman değil, belirgin esmer bir tenli, kısa kesilmiş hafif dalgalı karasaçları var. Düzgün kaşlarının altındaki gözlerinden birinin dünyaya daha dikkatli baktığı hemen göze çarpıyor. Meğer sağ gözü görmüyormuş. Naci Duru, "Yaşar Kemal'i tanıyor musun?" dedi. Adını duymuşluğum vardı, gazetelerde röportaj mı yapıyor du ne? "Merhaba arkadaş!" dedi Yaşar Kemal. Konuştuk sonra. Naci Duru, ikimizden bir film tasarımı istiyormuş, derdi buymuş.

Aradan birkaç gün geçmişti zannederim. İpek Sineması'nın önünden Taksim'e doğru çıkarken, ensem denbinden gelen kalın bir sesle irkildim: "Ulan, sinemanın serserisi, nerelerdesin kaç gündür?" Sesin sahibi birkaç gün önce tanıştığım Yaşar Kemal. Konuşma biçimince şaşırmsam da renk vermedim. Mutlu olmuştum, sevinmişim doğrusu. Yıllardır içinde olduğum bu soğuk, çıkarıcı ortamda, Yaşar'ın konuşması, mahalle arkadaşları sıcaklığını gözlemişim demek ki! Neyse, sürükleyerek Duru Film'e götürdü beni. Naci, beni görünce "seni bekliyorduk" diyerek, kucağıma daktılarıyla yazılmış bir tomar kağıt attı. "Bunu oku!"

Elimde kağıtlar, Yaşar Kemal'e bakıyordum; "Ben yazdım, beğeneceksin" dedi, içinde gözdağı da olan bir ses tonuyla

Yaşar'la iyi dost olduk sonra. İyi tanıyordum onu. Hatta Beyaz Mendil'in senaryo

çalışması sırasında eklenen yeni bölümlerle birlikte diyalog ihtiyacı doğunca, "bunları benim dilimle yazmak olmaz" düşüncesiyle, bazı konuşmaları onun diline benzeterek yazmıştım. Bunu daha sonra ona söyledim, "Yok yahu, onları ben yazdım sanıyordum" demişti, sevimli bir şaşkınlıkla.

Beyaz Mendil, doğal bir çevre, yalın bir anlatım ve yeni müzikle uzun süre en sevdiğim filmlerimden biri oldu.

1996 ölüm orucunda hayatını kaybeden bir mahkûm anlatıyor:

Bugün, ölüm orucundaki 52. günümüz. İlk 45 gün açlık grevi olarak başlamıştık. Çay, ıhlamur, şekeri su ve şeker alabiliyorduk. Ölüm orucuna geçince sadece şekeri su almaya başladık. Fakat, artık onu da içemiyoruz. Hemen kusuyoruz.

Arkadaşlar iki gündür damlaklık usulünü bulmuşlar, onunla ağzımıza su akıtmaya başladılar. Ama damlayı bile yutamıyorum, sanki boğazım usula takılıp kalıyor. Bu sabah yeni bir şey denedik, fena olmadı. İçinde biraz şeker olan suyu buz yapmış arkadaşlar, buzu emiyoruz. Zihnim karışıyor sürekli ve çok halsizim. Hep yatmak istiyorum. Yürümek zaten tam bir sorun. Tuvalete giderken arkadaşların kollarımdayım. Ziyaretimize gelen ailelerimiz, ziyaret esnasında gözaltına alınıyor. Doktor görüşmelerinde hiçbir mahremiyet yok. Ayrıca, tecrit uygulaması yapılan cezaevleri meselesi var. Tüm bunlar için ölüm orucundayız, ama Adalet Bakanı, "Bunlar kantinden yemek stoklamışlar, numara yapıyorlar. Hiçbiri ölmeyecek" diyormuş.

Bugün cezaevinde farklı bir hareketlilik var. Ziyaretimize araluculu bir heyet gelecekmış. İçlerinde Yaşar Kemal de var. "Bir insanın aklıktan ölümünü izlemek acıların en büyüğüdür. İnsanlığı yaksamız" diyormuş. Arkadaşlar çok seviyor ve önemsiyorlar onu. "Gelsin, derdimizi anlatalım" diye haber göndermişlerdi zaten. Okuldayken de, cezaevindeyken de hep okuduğum bir yazardı. Bizim köşüğe gelirse ayakta karşılamalıyız; yatarak, yakışık almaz. İnşallah kalkabiliriz ayağa. Taleplerimiz yerine getirilir ve hayatta kalırsam eğer, ona Evdale Zeynik'e mesleğimizi edeceğim. Turna hikâyesini mutlak biliyorduk. Onun, Zeynik'e'nin devamı

"Sana teşekkür ederim. Yaşadığımız bu güzel hayat için sana teşekkür ederim sevgilim. Korkma, sakın korkma! Biz namuslu bir hayat sürdük."

olduğunu düşünüyorum. Zeyne'nin iki gözü de görmüyordu, onun tek gözü. Olsun, ikisi de Homeros bence...

Tilda anlatıyor:

Beyaz çarşafar içindeyim. Her yerimde serum hortumları, iğneler, kablolar. Söylenen her şeyi duyuyor ve anlıyorum, lakin cevap veremiyorum. Zaten ziyaretçi yasak. Her an kaydediliyor kan düzeyindeki değişikliklerim. Cözüm hasta dosyasına kayıyor bir an. Tilda Kemal yazmışlar. "Thilda" olacak halbuki, neyse...

Aslında en doğrusu Mathilda. Dedem koymuş. Paşa Dedem, Abdülhamid'in hekimbaşı Jak Mandil Paşa. Babam da Osmanlı Bankasının genel müdürüydü zaten. Güzel bir çocukluk geçirdim. İyi okullarda okudum. Coşkulu ve mutlu günler yaşadım. Kelimelere anlam bulmakta, hiç tanımadığım insanların hikâyeleriyle ve onlar için mücadeleyle geçti ömrüm. Yaşlandım ve şimdi buradayım işte. Malum hastalık... Biraz uyumak istiyorum... Ama birisi üzerime eğiliyor. Her gün gelendoktora benzemiyor pek. Ah, evet! Yaşar bu. Koca Adanalı... Cözlerimi kapatıyorum. Eğilip alnımdan

öpüyor. "Thilda'cığım, sevgilim," diyor. "Sana teşekkür ederim. Yaşadığımız bu güzel hayat için sana teşekkür ederim sevgilim. Korkma, sakın korkma! Biz namuslu bir hayat sürdürdük."

Elbette korkmuyorum sevgilim. Namuslu hayat sürenleri hiçbir şey korkutamaz çünkü. "Duydu beni!" diyor kapıdaki doktora. "Eminim söylediklerimi duydu." Tabii ki duydu Yaşar, tabii ki duydu...

Altıntılar:

*Yaşar Kemal Kendini Anlatıyor, Alain Bosquet, 'Işıklı Karanlık Arasında, ÖLÜTH Akad

ZÜLFÜ LİVANELİ

Sihirli dost, kumandan, Koca Yaşar Kemal...

Hey Yaşar abi! O güzel atlara binip gittin ha! Cidip de bizi bu dar-ı dünyada bir başımıza koydun ha! Ne demeli bilemiyorum; yıllarca "Arkam sensin, kal'am sensin dağlar hey" dedim, şimdi dağlarım devrildi, kalelerim yıkıldı, kolum kanadım kırıldı.

Böyle bir günde senin üstüne inceleme yazamam, romanlarını anlatamam; ancak senin rüzgârlı kişiliğinden aklıma gelen bölük pörçük anıları sıralayabilirim, bir de ardından ağıtlar yakarım.

...

Yaşar Kemal adı geçtiği ya da onu aramayı düşündüğüm ya da onunla ilgili bir şey hatırladığım zaman aklımda deli deli türkülerin dolaşması neden acaba? Ona telefon açarken "Üstü kan köpüklü meşe seliym" derim içimden. Evine doğru giderken "Derde deva derler kartalın yağı" türküsünü mırıldanırım. Buluştüğümüzda bu kez onunla birlikte "Deryanın bekçisi ben oldum"u söyleriz. Böylesine tepeden tırnağa çiçek açmış, türküye durnuş bir başka insan gelip geçti mi bu dünyadan bilmem. Belki Karacaöğlen, belki Dadaloğlu, belki adını bile duymadığımız; dağların, koyakların, turaçların, kartalların, gazellerin türküsünü söyleyen bir başka ozan.

Yaşar abıyla hayatımızın 44 yılı birlikte geçti, kötü günler gördük, iyi günler gördük; gurbet acısı, ölüm acısı, parasızlık, hapis, linç, zulüm gördük. Ruhsatı gibi "Ben ölüm acısı gördüm geçirdim/Ayrılk ateşi, gurbet var iken"i yaşadık. Ne var ki umudumuzu hiç yitirmedik; Yaşar abinin insan soyuna duyduğu güven; güzel günler geleceğine, insanın

tükenmediğine, insan yüreğinin dibindeki cevherin er ya da geç parlayacağına inanması, bundan zerre kadar kuşku duymaması, en zor zamanda çevresindeki herkesi ayakta tuttu. Yanındakileri de harekete geçiren enerjisi, neşesi ve spasağlam duruşuyla göğsünü bunalmış insanlara cömertçe sunan bir Toros ağacı gibi. Bunca yıl ve bunca dert içinde en çok ne yaptınız, denirse buna cevabım; türkü söyledik, edebiyat konuştuk, güldük olur. Gerçekten bunları yaptık. Türkü söylemek dediysem öyle alçak sesle mırıldanmak ya da evlerde salonlarda saz çayarak söylemek değil. Stockholm'un karlı caddelerinde, Paris'in geniş meydanlarında, İstanbul'un her yerinde, lokantalarda, uçaklarda, trenlerde arabalarda avaz avaz türkü söyledik. Ona en son türküyü; hastanedeyoğun bakım odasında söyledim (Evet, yoğun bakım odasında). "Yaşar abi" dedim, "dinle bak, seni cana getirecek bir türkü bu. Hele Kozan'a Kozan'a/Kozan'a destan yazana/ Kurban olayım olayım/Küşüp de dağda gezen." Yüzü güldü, kollarına takılı serumları, tansiyon ölçen aletleri, bir sürü tıbbi cihazı söküp atmak ister gibi heybetleyekindi; "Atın burda mı?" dedi bana; "Hadi götür beni, atın burda değil mi?" Ölümden, hastalıktan kurtulmak, sokağa çıkmak, insanlarla konuşmak, hayata karışmak, kıratın sırtına atlayıp Keroğlu gibi yalçın dağlara vurmak istiyordu kendini. "Hadi," dedi "hemen götür beni hemen, atın burda değil mi?" Onun konuşmalarına alışık olduğum için, hele son zamanlarda dalgalanıştığında söylediklerini Ayşe'yle birlikte anlamayanlara tercüme ettiğimiz için, ne demek istediğini biliyordum elbette. Araban burda, mı diye soruyordu. "Burada Yaşar abi" dedim, "gideceğiz merak etme, şu hastalığı bir atlatalım." Kızdı bana; "Bahane uyduruyorsun, adam değişmişsin" dedi. Anladım ki o yatağa bağlı kalmak canını çok yakıyor; kendimi aynı yatağa bağlanmış gibi hissettim; aynı şekilde canevim yandı ama ne yapabildim ki? Elim kolum sahiden bağlıydı. Son yıllarda evden çıkması güçleştiği zamanlarda o şakacı haliyle "Hadi," diyordu "bir yerlere gidelim. Şah da ölüp padişah da!" Onu alıp lokantalara, parklara götürüyordum.

Türküler dedim madem, devam edeyim. Basınköy'deki evinden çıkar, çamurluvadiden aşağı iner, Menekşe İstasyonu'ndan tıklım tıklıs banliyö trenine binerek Sirkeci'ye giderdik. Bazen de onca yolu yürürdük. Çünkü derdi ki "Allah iki Adanalıya yürüye kulum demiş. Sakıp Ağa'ya yukarı doğru, Yaşar Kemal'e de Florya'dan Sirkeci'ye doğru." Sirkeci dediysem bir maksadı var elbette: Kültür Merkezi'ne gidiyorduk. Kültür Merkezi oradaki 3 numaralı vapur iskelesindeki kasetçilerdi. Anadolu'nun her yöresinden adı duyulmadık yerel türkülerin kasetleri satıldırı orda; biz de bunları alıp dururduk. Sonra evde dinler dinler coşardık. Cembeli dinlerdik, İpin Ucu Sendedir dinlerdik, dengbejer, şşıklar dinlerdik. Halay türkülerinde elini "Hey hey hey" diye salladı; "Yaşa be!" diye coşardı.

Onun anlattığı bir hikâye, şaka konularımızdan birisiydi: İran Şahi Rıza Pehlevi geldiği zaman Atatürk'e Azeri lehçesiyle "Sen benim kumandanım, men senin teşkerinem!" demiş. Ben de ona hep bu sözü tekrarlardım. Bir gün dedi ki "Bu böyle olmuyor, ben edebiyat kumandanıyam ama sen de türkü kumandanısın." "Yok be Yaşar abi" derdim, "Her zaman kumandan sensin, bak Fransız bile sana kumandan rütbesi vermedi mi?" "Arrrrrrr!" derdi ve kahkahalarla gülerdik. Kürtler çok şaşırdıkları zaman arrr dermiş, ondan öğrenmiştim yine.

Türküler söylemesini isterdim; yakası açılmadık Çukurova ağıtları, Kürt havaları, Karacaöğlenmeleri... Söyledi ama derdi ki "Bunu

Anılar anıları
kovalıyor; bir çiçek
dürbünü gibi her
salladıkça yepyeni
Yaşar Kemal
tabloları
oluşuyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefasi

hemen öğren sonra bana öğret, çünkü unutuyorum, her seferinde başka türlü söylüyorum." Kulağa tuhaf geliyor ama sahiden de öyle oluyordu.

Başılyorduk hemen: "O yar gelir yazı da yaban gül olur hey gül olur/ Yüzün görsem tutulur dilim la olur..."

Bir öğleden sonra Stockholm'de bizim tatebe evindeyiz; ona kendi şiirinden bestelediğim Merhaba adlı kaydı dinletiyorum. Ne diyeceğini de merak ediyorum doğrusu; yürek pır pır! Birden yüzünde büyük bir kaygı ifadesi beliriyor: Eyvah diyor, eyvah; bir yandan da sokak kapısına yöneliyor; çıkıp gidiyor. Afallayıp kalıyorum. Parçayı beğenmedi desem değil, daha tamamını dinlemedi bile. Başka bir yere sözü vardı da unuttu desem, o da değil; çünkü zaten görüştüğümüz çok az insan var. Neyse; merak içinde akşam ettim, sonra telefon ettim, "Ne oldu Yaşar abi" dedim. "Anlatırım yahu" dedi, "hadi buluşalım." Stockholm'de Thilda ile geçici olarak kaldıkları eve gittim, onu aldım, dışarı çıktık, her zamanki Çin lokantamıza gittik, her zamanki masamıza oturduk, her zamanki yemeği söyledik. O sıralarda Al Gözüm Seyreyle Salih romanını yazıyor. Dedi ki; "Yahu senin evde birden aklıma o sabah yazdığım bölüm düştü. Yunus balığı ölüyor, Salih de onu kıyıda ki kumlara gömüyor. Kendi kendime dedim ki bu çok çığ bir şey; Yaşar Kemal nasıl yaparsın bu çirkinliği, yakışıyor mu sana! Hemen eve koştum, o sayfaları yırtıp attım, yeniden yazdım, balığı gömdürmedim, içim rahatladı." Edebiyatı ölüm kalım meselesi olarak algılayan, dünyaya hikâyeye anlatmak üzere gelmiş bir büyük yaratıcının heyecanıydı bu. Şapka çıkardım. HHK Çağrışımlarla, dilimin ucuna geleni yazdığım bu bölüm pörçük anılar da bir de sokakta yatıp kalktığı her halinden belli olan bir Fransızın hikâyesi var. Cannes film Festivalindeyiz, bir kahvenin terasında oturuyoruz. Önmüz ana cadde, ötesi kumsal ve deniz. Caddenin iki yana yıkıla yıkıla, sarı sakallı, yirtık keketli, gözleri baygın baygın bakan bir Fransız berduşu geliyor, bize yaklaşıyor ve para istiyor. Sabah sabah öyle bir alkol kokusu geliyor ki adamdan anlatamam. Masada kalabalığı, gazeteci arkadaşlarımız var. Yaşar abi adama cömert bir bahşış veriyor, adam "mersi" diyor; bu sırada bir arkadaş sarhoşsa Fransızca "Bu mışyöyü tanıyor musun?" diye soruyor, sonra ekliyor: "Yaşar Kemal." Ben içimden amma da soru ha diyorum, sokakta yatıp kalkan adam nereden tanışın Yaşar Kemal? Sarhoş ıleri geri sallanarak gözlerini kısayor, Yaşar abiyi bakıyor bakıyor, sonra ağzından şu kelimeler dökülüyor "Memed le bandit" yani "Eşkiya Memed." Ağzımız açık kalıyor.

İşveç'te parasızlık yılları. Benim durumum daha içler acısı ama onun da sınırlı parasını idareli harcaması gerek. NK denilen lüks mağazadaki sabun satılan bölüme girdik. Güzel kokan çiğil bıçıl sabunlar, benzi

bir moda firmasının adını taşıyor ama ateş pahası. Yaşar abi bu sabunlardan üçer beşer atıp sepeti doldurmaya başladı. Ne yaptığını engel olamadım; hesabı ödeyip çıktıktan sonra bana "Şaşırmal" dedi ve şunları anlattı. Çocukken köyden kaçıp Kadiri'deki akrabalarının yanına gitmiş. Banyoyu yakmışlar, bir kalıp da sabun vermişler. Gürül gürül akan sıcak suyla o sabun Yaşar abinin o kadar hoşuna gitmiş ki bir kalıp sabunu neredeyse eritmiş. Çıncın da bu yüzden hatırı sayılır bir dayak yemiş. Bu yüzden "Dayanamadım aldım yahu" diyordu. O günden beri sabunlara düşkünüm.

Paris 1984

Elysee Sarayı'nın görkemli bir salonunda Cumhurbaşkanı Mitterrand dört kişiye Legion D'Honneur madalyası veriyor. O dört kişi yan yana dizilmiş. Joris Ivens, Elie Viesel, Federico Fellini ve Yaşar Kemal. Salonda ağır bir teşrifat havası var. Konuşmalar yapılıyor, Mitterrand madalyaları takıyor. En son Yaşar Kemal'e geliyor sıra. Yine o soğuk tören konuşmaları yapılıyor; Mitterrand, Yaşar Kemal'e ödülünü takmak için yaklaşıyor ama o da ne! Koca Yaşar Kemal sarılıyor adama; o da "Yaşaaaar" deyip sarılmaz mı? O şatafat, o resmîyet birden insan sıcaklığına dönüşüyor; herkes onun şihirli dostluğuyla rahatlıyor.

Törenden sonra yan yana duran Federico Fellini'yle, Yaşar Kemal'in benzerliği dikkatimi çekiyor. Nedenine daha önce hiç fark etmemişim; boypos, yüz, gözük neredeyse aynı. Bu benzerliği dile getiriyorum; Fellini diyor ki "Tabii ikimizin de anası Akdeniz."

Bana anlattığı bir hikâye de Nâzım'a küsmesi. Paris'te Abidin Dino'yla birlikte Nâzım Hikmet'i tren istasyonunda karşılamışlar. Nâzım demiş ki "Yaşar, romanını okudum. Eğer bana bu kadar zulmetmeselerdi, bunca yıl hapis yatmasaydım belki ben de senin kadar güzel bir şey yazabilirdim ama olmadı." Yaşar Kemal, "Koca Nâzım'ın genç bir adamla alay etmesi yakışık alıyor mu?" diyerek oradan ayrılmış ve küsmüş. Neden sonra anlatabilmişler ki Nâzım alay etmiyor, içinden gelenleri söylüyor.

İki büyük yaratıcıda ilk alçakgönüllüğe bakan.

Anılar anıları kovalıyor; bir çiçek dürbünü gibi her salladıkça yepyeni Yaşar Kemal tabloları oluşuyor.

Ama susmam gerek, nasıl olsa herkes anlatacak onu; dostluğuyla onurlanan önce arkadaşları konuşacak.

Ben sadece onun iki yakın dostunun sözlerini anacağım şimdi.

Bunların birisi Sait Faik'e ait:

Kitabını Yaşar Kemal için "Türklerin en Kürdüne, Kürtlerin en Türküne" diye imzalamış. Bu ülkeyi yıllardır yönetenler sadece bu cümleyi bile anlasalar, bu kadar acı çekilmezdi.

Sabahattin Eyüboğlu da onun için diyor ki:

İnsan var
Karartır ak gündüzü,
İnsan var
Ağartır gecemizi

Gecen aydınlık olacak Yaşar abi! Karantıkla hiç işin olmadı ki!

AYŞEN AKSAKAL

Biz kazandık

Düşün bir öğrenci evinde, koltuklar nasılsa yetmeyecek diye, halıya oturup sırtı kanepeye dayamışsınız.

Gün sabaha varana kadar hararetili tartışmalar yaşıyorsunuz. Arkadaşsınız ama tahammüller de yoklusuzlukla birlikte azalmış. Sürekli aşağıdan süpürge sapı ile vuran komşu girmiş, üst katta ev sahibi inerse katokolluk olacaksınız belli. Yandaki komşu zaten öğrenci istemiyordu; gelen giden, çöpte şingirdayan şişeden rahatsız ve öfkeli, kafanızı da kırabilir.

Tam "bari yatalım" dediğiniz anda, bütün gece herkesin sigarasını söndürdüğü koca kılığla, birinin ayağı takılıyor. Küller havaya ve halının tüylerine yayılıyor.

Herkesin sessiz ve çaresizce birbirine baktığı an var ya, ortam leş gibi kokarken, tam o anda gıyılız.

Yorgun, bıkkın, temizlik gerektiğinin farkında, vazifenin bilincinde ama halsiz, alttan, üstten, sağdan soldan sıkışmış halde.

Belki de şöyledir: Uzun bir otobüs yolculuğuna çıkmışken, tipi bastırınca kapanyor yollar. Yardım gelir diye bekliyor herkes. O kadar uzun bekleniyor ki, otobüsteki tüm topkeler bitene, tüm koltuklar içilene kadar. Sinirler gerilince başta birbirinin çayına şeker uzatanlar itişmeye başlıyor içeride. O kadar çok kavgaya ediliyor ki, artık yolu açmaya gelecek olan jandarmadan korkar oluyor yolcular. Herkesin bir suçlu olmuştuk orada.

Hakaretler, sillelere uçmuş, aklıktan gözü dönen biri, başkasının elinden mandalın kapmış. Bir yandan böyle ufak, bir yandan böyle hayatı suçlar.

İnsan kaçsın nereye gideceksin? Buz kesmiş her yer.

Ya da şöyle:

Bir devlet hastanesi koridoru düşün, neyimiz var bilmiyoruz, doktorlar bakacak. Bir sıramatik de yok. Şurada bekle çağıracağız, demişler. Duvarlar gri, sıvaları dökük. Sürekli ağır yaralılar geliyor sedyede.

Onlar inleyerek beklerken yakınmak da olmuyor. Birileri beklerken deliriyor, bazıları

zaten psikiyatri ve nöroloji sırasında. Habire bir kavgaya çıkıyor. Cep telefonu yok, gazete yok, kitap yok. İnsanları izlemek ve beklemek dışında yapacak bir şey yok. Şikâyetin önemini yitirmiş artık, tedavi isteyip istemediğinden emin bile değilsin. O kadar sıkıntı ki, çıkıp çayır çimende yuvarlanarak ölmek bile yeğ gibi bazen ama işte can bırakılmıyor, kolay vazgeçilmiyor.

Birileri gözünün önünde fenalaşıyor, gitti gidecek gibiler. Suni teneffüs yapabilirsin, başına destek koyabilirsin, kırığı nasıl sabitlemek gerektiğini biliyorsun, üzerine montunu bile örtsen olur bazısı titiyor. Ama hastanedeyiz! Birilerinin işi bu!

"Ya yanlışsa yapacağım, bunu yapması gereken biri zaten var" diye beklemeye devam. En çok da bu kısmı yıpratıyor insanı. Kanı durdurulmadığı için sedyeden morga gideni görmek mesela, insan kendini parçalayarak oradan kaçmak istiyor. Candan geçtim desen de kimliği bırakmışsın girişte, hiçbir şekilde çıkmıyorsun.

Arada senin de içinden durduk yere bir of kopuyor mu? Aniden derin bir nefes alma ihtiyacı? Sağma şeylere gözlerin dolması mesela? Eskiden huy olmasa bile sevdiklerine sarılıp kafalarından öpme isteği? İçimiz sıkılıyor işte.

Beklemek kediyi öldürür, derler. Kediler bizden.

Bu sıkışmışlık hissi içinde yine de başı dik tut, biz kazandık.

Bulaşmadık yalana, karaya ak demedik henüz. Eyvallah etmedik, kaybetmiş sayılmaz kendinden vazgeçmeyen.

Yalnızlaşmadık biz. O otobüsteysek de arka bekleme birbirinin omzuna battan yekoyan, tokmasını beşe eşit bölensek, biz değil ilk kaybeden.

Ömrümüzün ilk kütü pası değil bu temizleyeceğimiz. Öncekilerin tekesi kaldı, bunun da kalacak ama kokusu çıktı bir kere, sildikçe izi de hafifleyecek biliyoruz. Leke bizim temizimde değil, çizimime bulaşmadı, içimizde büyümüyor. Üstünde oturduğumuz halıda. Silkeleyeceğiz, sileceğiz. Geçmesini ne

kadar çok ister, üstüne ne kadar çok gidersek lekenin, o kadar hızlı geçer.

Camımıza kuşlar konuyor hâlâ, şehrin marlıları terk etmedi, kediler bacalarımıza sirtünüyor, sokak köpekleri dostluğunu üzerimizden çekmedi, asfaltlar hâlâ tanıyor adımlarımızı, motorlar çalıştığında bu manzarayı kimse bizim kadar içine çekmedi.

Haydarpaşa'da bir kadeh rakı içmeden geçti ömürleri, çıkarız dostluk bilmedi gönülleri. Dost evinde serilen temiz çarşafta yatılan uykunun huzurunu duymadılar.

Altın musluktan yeğdi sular kesildiğinden elimize tasla su dökecek birilerinin varlığı.

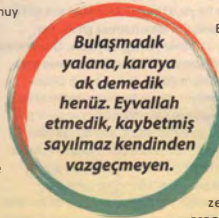
Bir gün o güveni hissedemediler.

Oradan oraya kaçırıldın, uyku uyutmaz milyonlar, cebindeki tüm paraya bir masanın hesabını kapatmanın zenginliği kıyas olmaz. Asıl zengin bizdik. Tüm kutularımız boş kıysa da biz kazandık.

Kitaplar deryaydı, yüzmeyi öğrenmeden yaşayıp gittiler. Hiçbir filmde kalpleri bizim gibi çarpmadı, bir resimde renkleri etirip edemediler. Aynaya bakamadıkları gibi aynı ve tek fotoğrafla geçti ömürleri.

Kazdağları'nın oksijenini, Kuzey Ormanları'nın dikenli çamlarını, Karadeniz'de yeşilin bin tonunu, Akdeniz'in turistinden bağımsız mavi koylarını, beş yıldızlı tatillerde dalından kopan domatesle yapılan menemenin adını, tadını biz bildik.

Çocuklarımızın gözünün içine biz baktık, saçlarının kokusunu içimize çektik. Çocuğu

sevmek
ne demek
biz bildik.
Çocuğu
kendine zevce,
sanayiye işçi,
mülteciyse dilenci
gören kaybetti.
Çocukla çocuk
olamadan kartlaştılar,
kurudular.

Bir kadının sevgisine haiz
olmadan, et pazarlığına
oturanlar baştan kaybetti.
Herkesin tenini kendilerine
caiz saysalar da, sevilerek
ve severek sevişmenin tadi
hâlâ bizde saklı.

O boktan, can pazarı
hastane koridorunda bekleme
doktoru boşuna kardeşim.
Gelmeyecek. Çıkarıp montunu
titreyene öreceksin, oturduğun
bankın tahtalarını söküp
kırık bacağı sabitleyeceksin,
yetişemiyorsan herkese, vazife
ver kendin gibi gördüklerine.
Bak bu çocuk iyi, akıllı
birine benziyor. Şaşkın
şaşkın oturacağına, söyle
gitsin buz getirsin bir
yerden, bu şişlik incek
gibi değil, bak bu kadın
da gözleri ile vazife
bekler gibi bakıyor. İlk
yardım biliyorsa suni
teneffüse geçsin, sen de
kalp masajına. Doktor
hiç olmadı, gökten
hekim inmeyecek.
Yaramızı sardıkça
güçlüyüz, iyileştirdikçe
kalabalığız.

O duvarları yıkacağız,
o buzları kıracağız,
bu lekeyi çıkaracağız.

Biz hep kazandık,
hatta hiç
kaybetmedik
çünkü biz hep
insandık.

Küçüküğümün vardığı
hazuru taşıyorum,
Küçükken muhtavım.

Bütün kötüler
gillerin göğresinden ilerler.

Cennetin bütün kedileri akıllı olsun

Kapıyı açtı. Abisi karşısında, o da abisinin avucundaydı. Çığlık çığlığa, küçük. Hemen aldı eline, avucunun yuvasına koyup ensesinden öptü. Cıyıkladı. O an ona âşik oldu.

Elinde en yakın arkadaşını, ablasını, kardeşini, kızını; çocukluğunu ilk gençliğe, ilk gençliğini genç ve ne istediğini bilen, çabalayan, anlamaya çalışan, deyimleyen, dayanan ve seven bir kadının doğuşuna çeviren bir yaratığı, kedisini tutuyordu.

Dünya güzel bir aile ve bir de huysuz tekir tarafından büyütüldü.

El kadar bir kedi yavrusundan sınırları, çizgileri belli bir kaplana, bir heybetli kaplandan hep bir patisiyle insanın bir ucuna değmek isteyen savunması ve sevgi dolu bir çocuğa dönmeyi, her canı istediğinde nasıl tekrarlayabildiğini izledi kedinin. İnceliğini, zarafetini, tüylerindeki çizgileri, gözlerindeki sıcaklığı, oynamasını, öğrenmesini, sevdiği ve sevmeyi şeyleri, kalbini çalmanın zorluğunu, sadakatının sağlamlığını, sezgilerini, patilerini ve kuyruğunu izleyerek, sevgisiyle iyileşerek büyüdü.

Bir kedi deyip geçmeyin, hayvanla dost, insanla arkadaş olmayı ondan öğrendi. İnsanın dostundan ne beklemesi gerektiğini, kendine insandan dost edinirken ne beklememesi gerektiğini öğrendi ondan. Bir kedi deyip geçmeyin, insanı dostları, ailesi büyütür.

Anneyi anne, onu kardeş belledi. O bir tırmağa kızınca kedide tik yoktu; "Anneeee!" diye bağırcına hop, pençe içeri, tekir dışarı. Tekir abla oldu, tekir yaramaz kardeş. Tekir kız oldu, evlat oldu ama kendi çocuk. Tekir hep yuvasında, hep etrafında oldu. On üç yılın on üçünü de muhteşem kildi; hep "İyi ki var!" di, iyi ki hep vardı.

Zamanı kapıya dayanınca, kulağının arkasından son kez öptü de öyle yolladı:

"Cennetin bütün kedileri akıllı olsun. Bu kedinin mızacı sert, huysuzdur; evdeki öbür kediyde de çok çektiymiştir; saldırganlar ama merhametli de yüksektir. Onunla arkadaş olmak istiyorsanız, merhametini bulun, o kısmıyla konuşun. Evdeki öbür kediyi sorsak; o da aynı taktiği verirdi.

Birini tanımak isterseniz, onun inceliğine konuşun. İnsanın merhametlisi gibi, kedinin de merhametlisi, iyi kalpli olandır. Kabağın kalınsa kırılmaz demek değildir. Korkaklıktan kızgın olanların içine ilıkça sızmak lazımdır; hayat bu; kimi çok seveceğini bilemiyor insan." Zor gününde yanında oldu, üzüntüden yataktan çıkmak istemediği soğuk günlerde sımsıcak yattı boynuna. Ona en çok kızdığı zamanlarda bile burundan öpmeyi, başından öptürmeyi kesmedi. Kızgınlığın her zaman geçici, sevginin her zaman kalıcı olacağını, uzun süren çocukça küsmelerde bile aradaki bağın kopmadığını anlatmanın en sessiz ve güzel yolunu, ona kedi öğretti. "Evcilik" kedinin öğrenilen bir şeydi.

Bir defasında bir uykuyu tam ortasından kırmıştı. Kalkıp kendisine su koyacaktı tam, kalkamadı; su koymemişiydi yine hayalleri. Lâkin kucagında inip kalkan minik narın göğüs kafesine bıyıklı bir uykunun daha mühim hassasiyeti, alıkoymuştu işte onu, kalkıp gündüzün işlerini bir "uykunun kırılması ortası" saatinde yoluna koymaktan. Durdu, düşündü bir uykuyu kırıklığında, mahmur gözleri süzdü, süzdü de süzdü tavanı. Kucagındaki tüy yumağının kardeşlik hatrına, bir anne, bir baba, bir abi, bir kedi hatrına yıkıyordu evrenin duvarlarını.

Kimdi ki o, duvar yıkacak? Bir su içmeye yeltenmezken, kıymamak için kedi uykusuna yalnızlığını!

Öyleyse, karar verdi sonunda, ya gidecek ya gidecekti bir gün; bu yastıkları yeterince kabartıp, buzdolabını yeterince doldurduktan sonra. Annenin, babanın huzuru ve kedinin maması, suyu tamsa, kırık uykularını da alıp gidecekti bir gün. Zamanı kapıya dayanınca, boynundaki kıvrımdan son kez öptü de öyle yolladı:

"Sen de Paris, ben diyeyim Barcelona,

Sen de Salacak, ben diyeyim Samatya.

Çünkü evini bilen bir insan, her daim evdedir.

Öyle bir insan, birini, kediyi sevdiği kadar severse, her zaman eve gelir."

Hayat bu; kimi çok seveceğini bilemiyor insan. Bir insanı kuyruğunun peşine takıp, hayatını içinden ince bir patikadan geçiren bilge ruh, bir kedide olabilir. Belki iyileştirici bir derinliği paylaşmak, belki de biraz ıslak mama istemiştir.

Kim bir insanın, kendisinden ne istediğini bilebilir ki? Güvenip peşine takılırsınız, olur biter.

Bir şeye inanmanın da bir sürü yolu vardı zaten. Mesela kedi, tedirginliği hiç elden bırakmazdı ama güvensiz değil, temkinliydi. İncinnmiş bir varlığı eskiden, terk edilmiş, korkutulmuş. Defansı yüksek, atakları sağlamdı. Kendini birine bıraktı mı da tamamen bıraktı. İstediyinde sevdirdi, istediğinde öptürür; istemediyinde uyarır, bedenine yaklaşmazdı. Belki pek nazik değildi ama asıldı, ve açıkçası biraz mantıklıydı.

Bir varlığı sevmenin, onun sınırlarına saygı duymanın, bir aile olmanın, bir kardeş olmanın, bir insan olmanın hilelerini öğrendi ondan. Kim bir insanın, sevmenin inceliklerini, tatlı hileciklerini böyle öğreneceğini tahmin edebilir ki? Sevip öğrenirsiniz, olur biter.

Zamanı kapıya dayanınca, kuyruğunun ucundan son kez öptü de öyle yolladı:

"Teşekkürler hayat, ah olsun sana ölüm... Tüm uyunlar ve uykular, tüm sohbetler ve huzurlar, tüm kavgalar ve avutmalar, gözyaşlarımdan ve burnumdan alınan tüm öpücükler, ruhuma dokunan tüm şirihler için... Seni hiç unutmam, hayat olur biter. Hoşça kal ve her şey için teşekkürler!"

Toplumdaki dışlananların birbirine yaslanıp dış dünyaya kapılarını kapattığı bir yer. Bu nedenle Çukur derlermiş o mahalleye.

Biraz mahalle, biraz ülke Eypio'dan Nâzım Hikmet'e...

SEVED ORMAN

"İki kere iki dert eder!"
Lügattan değil, Çukur'dan parçalıyorum.
Ardından şöyle bir cevap patlıyor;
"Kız Sadi Sadi ne diyorsun sen?"
Toplantı odasında kahkaha girila.
Satış raporları değil, replikler uçuyor masada.
Yönetim kurulunun en kideimli üyesi noktayı koyuyor;
"Sıkıntı yoksa sıkıntı vardır!"
Yine bir Çukur repliği...
En babasından!
Kahkahaların tonu düşerek azalıyor.
En ciddi halimizle başlıyoruz toplantıya...

Geçen ay derginin kapağında İdris Baba varken, Çukur yazamamış olmanın kıskançlığından herhalde, bu ay kimse beni durduramaz.
Baba filmünün senaryosu gibi bir başlangıçla muhteşem bir giriş yaptı Çukur hayatımıza. O kadar "Baba" ki, Frank Sinatra bulamadık belki ama yerine Bülent Ersoy verelim dedik.
Bir de en sevdiğim kısım, rakılar buzlanmıyor bu dizide, eski güzel günler gibi...
Çukur denince aklıma Vartoli'den önce Sunay Akın gelmişti hep...
Kelimelere dans ettirdiği şiirinden olsa gerek;
"Bilerek mi yanına almadın giderken başının yastıkta bıraktığı çukuru.
Güveniyordum oysa ben sevgimize, Vapur iskelesi ya da tren istasyonundaki saatin doğruluğu kadar.
Beni senin gibi bir de annem terk etmişti ki Göbeğimde durur;
onun yokluğundan bana kalan çukur."

Başının yastıkta bıraktığı çukurla anlatılan bir terk edilme çok acıklı değil mi?
Çok çaresiz... "Sanki yokluğunun tam ortasında bir çukur kazmışlar da, seni ne zaman düşüsem oraya düşüyordum gibi."
Oysa farkında mısınız; içi boşaldıkça büyüyen tek şeydir çukur.
Ve yine farkında mısınız;
Aslında bir diziyi konu olan mahalleden çok bu haliyle bir ülke sanki Çukur.
Temel hak ve özgürlüklerin içi boşaldıkça sözde büyüyen bir ülke...

Düşüncenin serbest, ifadesinin sakıncalı olduğu...
Ve dilere pelesenk olan toplumsal birliğin, el birliği ile yok edildiği...
Aslında şöyle de tarif edebiliriz. Ülkede tüm değerlerin önce içini boşaltın. Sonra da önceden hazırladığınız vasatlık harcı ile güzelce doldurun. Afiyette yiyin.
Hatta bunu iktidarı, muhalefeti, medyası, halkı hepizin ele ele verip birlikte yapın ki tam olsun.
Ve mümkünse ülkeyi bir karpuz gibi tam ortadan ikiye bölün!
İnanmazsanız Aliço'ya sorun, o söylesin size. Ama "Emin misin?" diye tekrar ettirmeyin!
Alacağınız cevap; "Hayır, Aliço'yum" olur yine.

Aslında Tartabaşı'nda bir mahalle Çukur...
Ve yanılmıyorsam Cumhurbaşkanlığı seçiminde Selahattin Demirtaş'a İstanbul'dan en fazla oyun çıktığı yer.
Bilenler bilir; karışıkır.
Suç oranı yüksektir.
Suçtan ziyade suçla itilenlerin oranıdır yüksek olan.
Tekin değildir. Arabayla yolumu kaybedip düşmüşlüğüm var bir kaç kere ve Harlem'e benzetmişliğim...
Toplumdaki dışlananların birbirine yaslanıp, dış dünyaya kapılarını kapattığı bir yer.
Bu nedenle Çukur derlermiş o mahalleye.
Gece mezarla canlı girer gibi korkutmuş bilmeveni...
Mahalleli ise alışmış, her an mezarla girecek gibi yaşamaya.
Eypio, şarkısında belki de onun için böyle tercüman oluyor onlara;
"Eğer senin ki hayatsa inan bizim ki ömür değil, Yaktık gençliğin her yanını, Yanan bu gençlik kömür değil!"

Ne kadar şikâyet etsek, ne kadar dert yansak da, Nâzım'ın dediği gibi "Dört nala gelip, Uzak Asya'dan Akdeniz'e bir kırsak başı gibi uzanan bu memleket, bizim!"
Evet bizim! Başka gidecek yerimiz yok.
Burdan büyük usta Nâzım Hikmet'e bir selam çıkıp soruyorum size, o da katılmaz mıydı bu sözlerle;
"Ben buradan ayrılmam, şaşmadan pusulam Geceler farkıdır, kancık bir pusudan Sevdik de katlandı, inan her bokuna Hepimiz ölmez de gömün beni çukura!"

Ez cümle;
Türkiye evimiz, Demokrasi babamızı.
Nokta.

"Kuşlara takılıp gidiyor aklım, her gün kaçıyorum."

ADALET ÇAYDAR

kitapların sayfaları arasında ben de gerçek lisans öğrenip dağ bayır dolaşır rüzgâra yön değiştirebilen çocuk olurdum. Hem kim bilir, belki dünya hâlâ aslında fareler tarafından yönetilen bir sistemdir. Ve çoğu hayvan, insanlarla hâlâ dalga geçiyordur.

Büyüdükçe masalların altında o kadar mutlu olmadığımı anlıyorum insan. Hele de kadın olarak, seni kurtaracak bir erkekbeklemek, bir sarayın içinde mutlu mesut yaşamak, bir erkeği eğlendirmek için ona sabahlara dağ masal anlatma gerekliliği falan... Yok dıyorsun, masalın mutlulukla bir alakası yok. Tutsaklıkla ilgili daha çok. Sanırım bu yüzden Ece Temelkuran'ın Olmayan Kuşlar Ansiklopedisi'nde yazdığı masallar ve anlattığı kuşlar çok gerçek olabilecektir masallar olduğu, hatta bir masaldan daha gerçek oldukları için içimi ferahlatır.

KaraKarga Yayınları tarafından yayımlanan M.K. Perker'in kuş çizimleriyle Ece Temelkuran'ın hayali kuşları, okurlarına, olmayan kuşları anlatırken bir yandan da dünyanın kötülüğüyle, iyiliğiyle insanın maharetsizliğini harmanlayıp aktarıyor. Temelkuran kendince bir hayal kurmuş, sonra o hayalın devamını getirmiş belli ki. Ve kurduğu hayal içinde birçok gerçekliği birleştirmiş. Özellikle insanın doğaya yaptığı zulmü serpiştirmiş masallarının içine ki hatırlayalım dünyaya ne yaptığımızı. Kurduğumuz hayal içinde bile kendimize ve çevremize ne kadar zulüm ettiğimizi görelim istemiş.

Hayal kurmak, çocukken en çok yaptığımız iş iken büyüdükçe aklımıza bile gelmez bir iş haline alıyor. Oysa insan, hayal kur ve peşinden gideri değil mi? Hayır, bir hayatin peşinde sürüklenirken hayal kurmanın h'sini bile yaşamızda göremez olduk. Çünkü dünya yorucu, adına hayat gailisi dedikleri bir şey var ki o, işte ömrümüzden ömür yiyor. Oysa bir deniz kenarında, bir ormanın içine, bir dağın tepesinde oturup sadece kuşları seyretmenin ve dinlemenin keyfi var. Bu keyfin o kadar uzun olmasına da gerek yok üstelik, sadece bir gören göze ve bir duyan kulakla günün içerisinde size beş dakika verebilir dünya. Almayı bilmeniz gerekli ama.

değil ama kötüyü iyiyeye dönüştürme inadı olduğunu söylüyor ve türkünün dediği gibi, kuş kanadı kalem olsa yazılmaz değildirdimiz, kuş kanadı derdimize kalem olsun diye yazıldı bu metinler diye belirtiyor. O kadar alışık ki işlerin yolunda gitmesine ve umutsuzluğa, bu kadar üneşli bir metni okumak bizi kendi kendinin kanadını sarmak misali geliyor okuyana. Önce sana merhem, sonra bir başkasına. Belli ki Temelkuran, iyice bir yerde böylece hayatı seyreden bir çift gözünü açmış ve yazmış kuşlarını. Özgür bir türden bahsederken kaleminden de özgür bırakmış. Uçuşan varlıkları uçuşan fikirleriyle birleştirmiş ve birbirinden keyifli kuşlar türemiş.

Temelkuran'ın kuşları isimleriyle müsemmalar. İlk kuşu "Gelgeç Gönül Kumrusu" misal çapkin bir yaratılışa sahip. Sonra "Şapşal Serçesi" şapşallığıyla meşhur. "Uykuk Sakası" uykunun çıkuruna düşmüş bir kuş, bir hülyanın içinde yaşayan bir varlık. Onlara verilen isimleri ayrı, hikâyeleri ayrı güzel. Hikâyeler daha gerçekçi olsun diye nereden geldiklerine, kimin keşfettiğine, nerelerde görüldüklerine, türün devam edip etmediğine dair bilgiler de vermiş Temelkuran. Kitabın bir kendince masal ya da hayal kitabı olduğunu bir anlık unutsanız eğer, bütün kuşların gerçek olduğunu düşünürsünüz, ki bence bu kötü bir fikir değil. Kuşlara, Ece Temelkuran'ın gözünden bakmak gerçekten iyi geliyor. Çok uzun zamandır ilk defa, okurken gema kasavete düşmedim, aksine çevremde olup bitene bir de bu kuşların gözünden bakmamı sağladı "Olmayan Kuşlar Ansiklopedisi".

Mesela "Dertli Akbaba", adıyla ve tavrıyla bize en uygun olan kuşlarından biri Temelkuran'ın. Bu akbaba vejetaryen, tek eşi ve barışçıl. Hatta biraz korkak. Hiç kimseye kavgaya etmeyi beceremiyor, olgunluğa erişip kendine bir eş bulamadığına ya da eşini kaybettiklerine kendini meyveleri yüksek alkol etkisi yapan marula ağacının meyvelerini yemeye vuruyor. Bir de gamsız "Lökeşe Kuşu" var ki sormayın, sersemliğiyle meşhur. Benim içlerinde en sevdiğim ise "Yelpaze Kuyruklu Ebabil" ve "Telgraf Turnası", neden sevdiğim kısmı ise bana kalsın. Bence bu yılın en güzel armağan edilen kitaplarından biri olabilir "Olmayan Kuşlar Ansiklopedisi." Sevdiklerinize kendi kuşlarını bulmaları için yardımcı olabilirsiniz.

Benim boynumda "hayat kısa, kuşlar uçuyor" yazıyor. Cemal Süreya'nın el yazısıyla. Yaşadığım bir anı ve aldığım bir haberi asla unutmak istemediğim için onu oraya kazıttım. Sonra çok uzun bir zaman Karadeniz'in dağlarında atmacaları kovaladı gözlerim, kuşlara kapılıp gitmenin keyfine vardım. Yeryüzüne baktığımızda büyülenmenin ne kadar kolay olduğunu unutuyoruz biz. Oysa hayat şu an bir yerlerden akıp gidiyor; hatta siz bu metni

T24 web sitesi için Işıl Öz'ün sorularını cevaplayan Temelkuran, kuşların ortak noktasının iyimserlik

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Ece Temelkuran,
Olmayan Kuşlar
Ansiklopedisi,
İllüstrasyonlar: M.K.
Perker, Aralık 2017,
KaraKarga Yayınları,
136 Sayfa

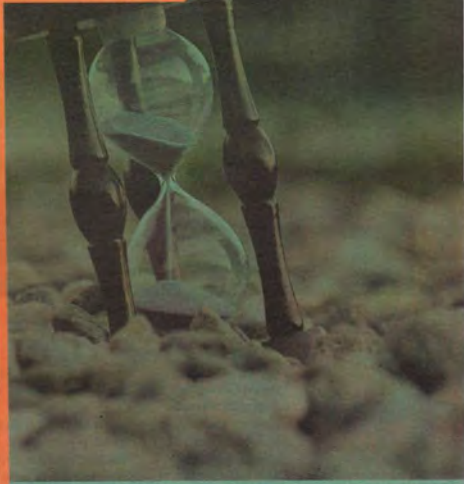
okurken kim bilir kimler nerelerde mutlu oluyor, neşeleniyor, kavuşuyor. Biz o kadar alıstık ki işlerin kötü gitmesine ve her şeyin en kötüsünü düşünmeye, elimizden sevinmeyi, umut etmeyi, neşelenmeyi, hayal kurmayı aldılar. En kötüsü bu. Çünkü bunların altında, yanında, etrafında dolaşır özgürlük. Kendimizden vazgeçtiğimizde kurtulmaz dünya, kendimize sahip çıktığımızda yaşadığımız anlara gerçekten ait olduğumuzda ve etrafımızdaki insanları sarıp sarmaladıkça kurtulur. Ece Temelkuran, Metin Altıok'un Kuşlu Gazel'inde** yazdığı gibi bize bir sevinçlik menevişli kuşlar yollamış. Her biri ayrı bir masal ve yeryüzüne yazılmış ayrı mektuplar. Kuşlara takılıp gitsin aklınız, her gün biraz kaçın.

*Cahit Zarifoğlu, Ve Tek Kare Bir Film

**Metin Altıok, Kuşlu Gazel "sana bir sevinçlik menevişli kuş yolladım"

YASEMIN SAKALLIOĞLU

Süre bilgisi

Bana göre kalp ve kırıklığı arasındaki mesafe
kadar hayatın süresi.

Ne aldın, ne verdin?

Hep bir bencillik muhasebesi.

Giderken çıkardıkları kapı sesinde gizli
insanların kaçışları.

Nedenleri, aragışları.

Bana göre inanmak ve yanılmak arasındaki
mesafe kadar aşk dedigimiz o 3 harfin süresi.

Bak yine avuç içim terledi.

Hafta dedigin, ömür içinde ağaç dalında
gaprak, ama o bile 7 günken

Bence kimseler 3 günlük sevmesin
kimseği...

Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz

"Sandıkçı Şükrü, hapisten kaçmış" deyiverdi çocuk. Fadime ne diyeceğini bilmedi; yüzünü kapattı, başını eğdi, hızlı adımlarla evin yolunu tuttu.

ALİŞER DELEK

Bütün mahalle, Fadime'nin tepkisinden haberin doğruluğunu anlamaya çalışıyordu. Fadime eve girer girmez camın önüne koştu, günlerdir yaptığı gibi perdenin arkasından Şükrü'nün yolunu gözlledi. O gece Şükrü'nün evden çıkmasına izin vermeseydi, Abdi Ağa'yı vurmayacak, mahpusa girmeyecekti Şükrü.

*Yıl 1341 mevsime uydum,
Sebep oldu şeytan bir cana kıyımd*

Fadime kendini suçladıkça konu komşusu ona şaşıyor, kardeşini kanlar içinde gören Şükrü'nün gözünün nasıl döndüğünü defalarca anlatıyor, Ağa'yı tek kurşunla yığdıgını söylerken tebensümü eksik etmiyordu. Ağa'nın ölmesine bu kadar sevinenler, geceleri Fadime'nin ağlamalarından nerdeydi kimse bilmez. Ağa'nın kardeşini kapisına dayandığında hepsi ölü taklidi yapmıştı. Şimdi Şükrü hapisten kaçtı diye esnafın selamı, kadınların yemeği eksilmez oldu.

Dağları hayvanlardan öğrenmişti Şükrü. Yola nasıl basılır, nereden dinlenilir, hepsini koyunlardan biliyordu. Beraber kaçtığı arkadaşlarına namus isim var deyip yol vermiş, köyün yolunu tutmuştu. Ağa'yla birlikte kardeşini de vurduğuna öfkeleniyordu her adımda. Tek tekmeyle girdi eve, yer yatağında yakaladı, söz etmedi, tek kurşun sıktı, çıktı. Fadime'ye uğramak geldi içinden, başını belaya sokmayacağı diye

vurdu kendini dağ yoluna. O günden sonra da dağlar meskeni oldu.

*Sen ağlama anam dertlerim çoktur
Çektiğim çilenin hesabı yoktur*

Fadime bayram gibi giyindi o gün. Çarşıda bembeyaz gelin giydi. Cenaze var diye dükkânlar kapalıydı ama Fadime tek tek vitrinlere baktı, başı dik turladı meydana. Eve döndüğünde kendini yere atıp hüngür hüngür ağladı. Bir daha Şükrü'yü göremeyeceğini çok iyi biliyordu.

*Yiğitlik yolunda üstüme yoktur
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz*

Şükrü dağlarda yatar, dağlarda gezer; zengin konvoyu gördüğünde affetmez olmuştu. Hepi topu bir avuç adamı vardı yanı nda ama a dınyan, parasını dırenmeden veriyordu. Bir dediği iki olmuyor, hatta haber salarak iş bitiriyordu artık. Çevre köylerin emeğini paraya çeviren Perilizade, güldü geçti Şükrü'nün mesajına. Ertesi hafta tarlasında silahlı adamları görünce anladı işin ciddiyetini. Şükrü adamlarıyla bütün mısırları toplamış, yoksullara dağıtmak için yola çıkmıştı.

Yaşlılar köyden köye anlattı Şükrü'yü, çocuklar masal diye dinledi, kadınlar iç çekti, erkekler kısırlarıyla. Namı yayıldı, devlet kulak kabarttı. Artık insanlar karakola değil, Sandıkçı Şükrü'ye gider olmuştu. Bir sözü yetiyordu namussuza.

Sevmeyeni de vardı elbet. Bir gün Unzakaya köyünde kahvede otururken çevresi sarıldı. Zaptiye çavuşu Abbas "Teslim ol" diye

bağırды. "Var git" dedi Şükrü, çatışma çıktı. Devlete ilk kurşunu orada sıktı Şükrü. Hayatta kalmak için öldürdü bu sefer. İçti ciz etti.

*Katil defterine adımı yazdım
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz*

Şükrü yakalanmadıkça sorun oldu. Şükrü sorun çözödüke, sorun oldu. Şükrü zenginden alıp fakire yardım ettikçe sorun oldu.

Trabzon Valisi Kadir Paşa emretti, peşine süvariler verdi. Yanlarına bir de Varilçoğlu Sadık'ı alıp kısırdılar Şükrü'yü. Yine teslim olmadı da, Varilçoğlu yalvardı. Bu savaş bitmez dedi, sana af da çıkar dedi, gel etme dedi... Tanıdığı birine inanmak istedi yıllar sonra Şükrü. Silahı elinde çıktı öne. Önce ellerini kelepçelediler, geç şöyle diye dipçiği sırtına yendiğinden anladı Şükrü olacağı. Daha iki adım atmıştı ki mermiler sırtından girdi delik deşik oldu.

*Sen ağlama anam dertlerim çoktur
Çektiğim çilenin hesabı yoktur*

Kanlar içinde bedeni meydana getirildiğinde kimse çıkmadı evinden. Ölüsünden korkan da oldu, gerisi gelir diyen de. Fadime siyahlarını giydi, evinden dışarı çıkmadı. Sandıkçı Şükrü destan oldu, türkü oldu.

Not: Tükrüdeki 1341 senesi, hikâyenin anlatıldığı çoğu kaynakta 1320 olarak geçiyor. Aksi halde Sandıkçı Şükrü'nün ölüm yılı doğru çıkmıyor. Çünkü Şükrü'nün 1910 yılında öldürüldüğü anlatılıyor. Sandıkçı Şükrü ile ilgili destansı hikâyeler ve yoksullara yardımları, Rize çevresinde hâlâ anlatılıyor. Sandıkçı Şükrü'yle ilgili notlar ve hikâyeler olsa da, Fadime'den sadece karısı diye bahsediliyor ve hakkında bir şey bilinmiyor.

Yaşlılar köyden köye anlattı, çocuklar masal diye dinledi. Artık insanlar karakola değil, Sandıkçı Şükrü'ye gider olmuştu.

Dünya zalımlar dünyası
Giden zalım gelen zalım
İnsanlığın yüzkarası
Hayvan gibi ölen zalım
Zalımı zalım zalım zalım
Ne olacak benim halım

Çizen: Burak Ağdemir

Almış ele arsızlığı
Baştan başa yersizliği
Bilmem neden hırsızlığı
Bilmem neden hırsızlığı
Yapan değil bilen zalım
Zalım zalım meyhaneler
Sarhoş olur divaneler

Aşık Mahzuni

ORHAN AYDIN

Beyoğlu talanı...

Misbah Demircan tutmuş elinden E. Özkök'ün, İstiklal Caddesi'ni doluşturuyor.

Yanlarında korumalar, kameralar, fotoğrafçılar.

Teftişçiler!

Anımsadınız mı?

Betonların, iş makinelerinin içinden toz, toprak ve gürültüye boğularak bir güzelleme anlatılıyor ki sormayın.

Sanırsınız Beyoğlu'nda bir cennet doğuyor!

Özkök, "Tekrîkler Başkan, dönüşüm dediğin böyle olur" filan diyor!

Tüneldeki 186 yıllık Narmanlı Han'ın betona gömülmesi, dünden bugüne yaşadıkları, hayata tanıklıkları filan umurunda değil sayın gazetecinin; Ahmet Hamdi Tanpınar'ın evinin ucubeye dönüştürülmesini, avludaki azınlık matbaalarını, yüz yıllık Akasya ağaçlarının nerede olduğunu sormuyor bile.

O şiir gibi avlunun sahibi olmuş her biri insan yareni kedilerin yok edilmiş, umurunda değil.

Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi vardı, ne oldu ona diye soran yok.

Hani içinde her tür sanat etkinliğine ev sahipliği yapan salonlar vardı. Paneller,

toplantılar yapılır, oyunlar oynanır, filmler filan gösterilir, sergiler açılır, nerede şimdî hayata neşe katan o sevinç?

Narmanlı'dan 300 metre ilerdeki Muammer Karaca Tiyatrosu'nun tam 8 yıldır neden kapalı olduğu, bu beylerin muhabbetinde konu edilmiyor.

"Depreme dayanıklı hale getirilecek" diye Dostlar Tiyatrosu ile birlikte onlarca tiyatro grubunun kapının önüne konusu, sonra Büyükşehir Belediye Meclisi'nce turizm alanı ilan edilmesinin ve tek çivi bile çakılmadan adının kapısından sökülüşünün hiç lafı edilmiyor.

Yaya girişine kapatılmış sokağına bile bakmıyorlar!

Şen şakrak yürüyorlar inşaatların içinden!

Dış cepheleri makyajlanmış binalarla övünüyor Başkan Efendi.

Her iki adımda kepenkleri inmiş, satılık ya da kiralık yazan dükkânların, koca koca kültürel varlıkların iç edilmesi, siftah etmeden ekme teknelerini kapatan esnaf, ayaklarımızın altından çekilip alınan o şakrak yaşam alanları, azınlıkların dükkânlarının yokluğu kimseleri ilgilendirmiyor.

En son gece kulübü olarak işletilen şimdî

mezbelelik olmuş, insanlığın mutluluğu evi Elhamra Tiyatrosu'nun demirlemiş kapısının önünden seyirterek geçiyorlar.

Balık Pazarı ve Tokatlıyan Han'ın içler acısı durumu, betona esir edilen Galatasaray Meydanı'nın hüznü, görmezlikten geliniyor.

Çıkıyorlar talan edilmiş ve adı AVM olmuş binanın balkonuna, sırta sırta el sallıyorlar.

Emek Sineması'nın nasıl ucubeye dönüştürüldüğü ve iki tiyatro salonunun birden yok edilmiş, bu sırtışın altındaki gerekçeler ortada oysa.

**Ey haramiler!
Yalanı güzelleyerek
büyütmeyin, buna
gücünüz ve aklınız
yetmez.**

Karşıdaki Alkazar Sinema ve Tiyatrosu'nun kapısına vurulmuş zincirin insanlığın gözyaşlarına kim seyirci kaldı? Dahası kim bu kültürel varlıkların birilerine peşkeş çekti?

Sokak içlerinde mimari dokuların otellere dönüştürülmesi, mesela Afrika Han'ın içler acısı durumu, sinemaların tüm özelliklerini yitirecek plastik dokulara boğulmuş kim seyirci kaldı? Dahası kim bu kültürel varlıkların birilerine peşkeş çekti?

Fazla değil 15 yıl önce, bu cadde de 12 sinema, 7 tiyatro salonu, 7 resim galerisi, 20 kitapçı dükkânı vardı, şimdî neredeler?

Ferhan Şensoy'un tarihe kalacak çabalarıyla yaşadığı Ses Tiyatrosu ve çaprazındaki Atlas

Pasajı içindeki Beyoğlu Küçük Sahne dışında, birer sevinç evleri olan tiyatro salonlarını kim içetti?

Sıraselviler Caddesi'nin başında hem tiyatro hem sinema sahnesi olarak 60 yıl hayatımızda yer edinen Taksim Sahnesi nerede?

Dünyanın hiçbir kentinin hiçbir meydanı, bu denli betona esir edilmemiştir.

Ne yaptınız Taksim Meydanı'na diye ne soran var, ne bu durumdan utanan.

Sanat ve sanatçı düşmanlığının simgesi olmuş ağlaşan AKM konu bile ediliyor.

Gerine gerine inşaati süren camiden söz ediyor Başkan Efendi.

12 yıldır bir mezbetelik durumuna terk edilmiş ve inşaati bir adım bile yürümeyen Tarlabası hiç görülüyor.

Çalık grubuna peşkeş çekilen tüm kültürel varlıkların nasıl talan edildiği bu beyleri ilgilendirmiyor.

Tüm Beyoğlu sokaklarına, caddelerine dökülen betonların ne anlama geldiği, gülemin Arnavut kaldırımlarının neden sökülüp atıldığı sorulmuyor.

Her yağmurda oluşan göletlerin, sele esir edilen mahallelerin sorumlusu kim?

Meydanın kalbini deşen alt geçidin neden plansız olduğu ve Gezi Direnişi'ne inat yapıldığı umurlarında değil.

Şan Tiyatrosu ve Ermeni Hastanesi'nin yerinden yükselen "İstanbul'un en büyük alış-veriş merkezi" kimlere hizmet verecek, o güzelim kültürel doku neden onarılmadı da, yerine bu iğrenç beton kütle konduruluyor?

Dahası var.

Sokak sokak, cadde cadde tüm mimari dokuları yenileme adıyla talan edilip otel yapılıyor, tüm Talimhane bu durumun görünen yüzüdür.

Ey haramiler!

Yalanı güzelleterek büyötmeyin, buna gücünüz ve aklınız yetmez.

Düne saygısı olmayanların geleceğe hiçbir saygısının olmadığını biliyoruz.

Betona gömüp tüm estetik değerlerini iğrenç makaylarla iç ettikleriniz, insanlığı ortak miraslarıdır.

Günün gelir bunun hesabı tek tek sorulur.

EVİRİM KURAN

Memento Vivere

Nancy Horan'ın Loving Frank (Frank'i Sevmek) adlı romanı, modern mimarlık tarihinin en önemli kişiliklerinden birisi olan Frank Lloyd Wright ve çevirmen Mamah Borthwick Cheney'nin şarkılara konu olmuş büyük ve trajik aşk hikâyesini anlatır. Hem kendi kimliğini hem de mutluluğu arayan bir kadındır Mamah. Belki de benzer bir arayışı yasallastırdığı için, eserlerini İngilizceye çevirdiği İsveçli kadın hakları savaşçısı Ellen Key'e hayrandır. Key ile tanışmaya gittiği gün, Vättern Gölü'nün üzerindeki evin kapısında kırmızı harflerle yazılmış şu sözcükleri görür: Memento Vivere.

Latince 'Yaşamayı Hatırla' anlamına gelen bu ifade ile ilk karşılaştığım yer orasıdır, o kapının üzeri... Mamah gibi o harflere ellerimle dokunmasam da sözcükler kalbime işler. O gün bugündür tüm kapıların üzerine Memento Vivere yazmak isterim. Açmaya niyetlendiğimiz kapıların, suratımıza kapanmış kapıların, komşu kapılarının, çat kapılarının, ek kapılarının, asansör kapılarının, masraf kapılarının, şöfret kapılarının, yumurtanın gelip dayandığı kapıların hepsinin üstüne bunu yazmak isterim: Memento Vivere. Yaşamayı Hatırla.

Dünyanın fani olduğuna fevkalade eminken, ölümü hep hatırladığınız gibi yaşamayı da hatırlasaydınız, kapı kapı dolaşmak istemeyecektim.

Ömrünün birbirine benzemeye her deminde yaşamayı koşturmakla tanımladınız. Bir gün bir kahve içelim, dediniz çarşıya mak suretiyle rastlaştığınız kimselere. O kahve hiçbir zaman içilmedi. Geldiğinde mutlaka ara,

dediniz uzaktaki dostlara. Geldiklerinde aradılar. Ne var ki, acil bir toplantı koydular "acendanıza", dönemediniz. Yapılandırılmış ilişkileri değil belki ama kalbinizin yerini hatırlatabilecek olasılıkları yarınlara ertelediniz. Bir hobiniz olmadı. İsterdiniz olmasını da öğrenmeye, geliştirmeye vaktiniz yoktu. Hem zaten kariyerinize de hiçbir faydası olmadı. Faydalar yordu sizi. Faydalar aldı. Her türlü ilişkide iktisadi olanı merkeze almak sizi fena yıprattı.

Kebapçıyla selfe çekirmek telaşıyla kebabın tadına bakamadınız.

Kağ dostunuz vardı bilmiyorum ama sevdiçenize evlenme teklifi ettiginiz gün yaptığınız "Evet dedim" paylaşımı ile tüm takipçilerinizi neşeye boğdunuz.

Hocalardan not, patronlardan aferin, sevgiliden öpücük, arkadaşlardan takdir, büyüklerden

hayır duası, takipçilerden layk derken, daha iyisinin, daha irisinin peşinde bir ömür geçti. Kişisel gelişim ekonomisinin anda kalma, kendini omzundan öpme, yedi düveli sevmek etkinliklerinin gürültüsünde iç konuşmalarınızın sesini duymadınız.

Mamah, hayranı olduğu Ellen Key'i Vättern Gölü'nün üzerindeki evde ziyaretlerine devam eder. Bir buluşmalarında Key ona şöyle söyler: "Yolundan ayrılma ama yolda kendine biraz şefkat göster."

Bildiği yoldan sapmayanlardan, tali yollarda oyananlardan ya da sık sık yoldan çıkantardan biri de olanız, yolda kendinizi dinleyin ve ne duyarsanız duyunuz, ona biraz şefkat gösterin. Yaşamayı hatırlamak için...

Bisiklet ve gülmece

Bundan iki sene önce, 51. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'nu tam içinden takip etmiştim. Her şey olağanüstüydü. Olağanüstü eğlenceli sekiz gün. Son gün ise hüznüm çok büyüktü. Bu kadar güzel bir şeyin bitecek olması beni resmen yıkmıştı. Bir arkadaşım, "Sen niye bu kadar üzgünsün, hayırdır" diye sordu. Dili geçmiş zamana geçiş. "Bitiyor tur, nasıl üzülmeysen, biz burada gülerdir bisikletçilerin peşinde dünyanın en güzel günlerini geçirdik, kafası çok başkaydı, ben şimdi normal hayata nasıl uyum sağlayacağım, ben şimdi nasıl edeceğim, ben şimdi nasıl yapacağım" şeklinde bir cevap verdim. "Omzumu arkadaşımın başına koydum", ben de böyle bir insanım, ağlayacağım zaman başımı omza değil, omzu başa koyuyorum, öyle ağlıyorum, öyle ağladım. Bir de arkadaşım kısa boyluydu, iyi denk geldi. Arkadaşlarımı kısa boylulardan seçiyorum, kendimi daha iyi hissediyorum. Ben ağladığım zamanlara bile uzaktan sanki onlara ağlıyormuş gibi "görükyör", mutlu oluyorum. Etap öncesi VIP çadırında ne yaptığımı bilmez bir halde dolanıp duruyordum öyle, turun "Master of Cerenomy"si Başak Koç geldi önce, kürsüye çıktı, konuşmaya başladı, bisikletçiler gelmeye başladı yavaş yavaş, takım arabaları, hakem arabaları falangeldi, motorlar geldi, o an bu son etapla birlikte turun biteceğine tam olarak inandım, çünkü biteceğine içimde bir yerlerde hâlâ inanmıyor, inanamıyorum, sonra yemek geldi, yemek yedim biraz mutlu oldum ama tam da olmadım. Son etabı takım arabasından takip etmeye karar verdim. Gittim bir takım arabası önüne, "bu etabı sizin arabaya takip etmeye karar verdim" dedim. "Sen kimsin" dediler, ağladım. Ağlamama kıyamadılar, beni takım arabasına ön koltuğa aldılar. "Gas baza" dedim "gas baza". Güldüler. Bazı kötü şakalar gerçekten ölümsüz. Güldüler ama "kardeş daha yarış başlamadı, ben nasıl basayım gaza" şeklinde sürücülerden bir tepki geldi, sustum. Etap başladı, sürücüler gaza bastı. Bisikletçilerin peşinden Sultanahmet'ten doğru himizlı bir şekilde köprüye çıktık, sonra yine himizlı bir şekilde köprüden geri döndük. Ne kadar da hüzünlü bir ruh halinde olsam da o

anlarda, şakacı bir insanım, mutlaka şaka yapmam lazım, sürücüyü ayrı, diğer adama ayrı güldürmem lazım, öyle düşündüm. En sonunda dayanamadım, bisikletçilerin durup durup her yere işlemelerinden dem vurarak memleketin betinin bereketinin kaçtığıyla ilgili bir şaka patlattım, size şu kadarını söylemek istiyorum, yarıldı ortalık. Üç kişi yarıldı yani. Sonra da sürekli şakalar yaptım, karınlara ayrı, yanaklara ayrı ağrı soktum, karşılıklı mutlu olduk, arabanın içinde birbirimizi çok sevdi. Ben zaten bu turda tanıdıklarımı ayrı, tanımadıklarımı ayrı güldürdüm. Bisiklet sporunun bir şekilde içinde olmanın mizah duygusuna katkısı dev büyük, buna bir kez daha şahit oldum. Turda Efes Harabeleri'ni gezerken de hiç tanımadığım bir kadını titretircesine güldürmüştüm, "dünyada da başka bir millet var mıdır ki acaba, harabe gezsin" demiştim. Zevzeklik işte. Etap tüm hızıyla devam ederken halkın ilgisi karşısında, (bisiklet İstanbul'da gerçekten çok sevilir), iyice keyiflendik. Bir süre sonra da zaten sinirlerimizi iyice bozuldu, her şeye gülmeye başladık. Telsizden ikaz geldi sustuk, ama sonra sessiz sessiz "tihihihi, hihihihhi" şeklinde göz kenarlarımızdan yaşlar döke döke yeniden gülmeye başladık. Su isteyen bisikletçiye, "sonra içersin, yörü" şeklinde şakalar yaptık, ama sonra su verdik. Lastiği patlayan bisikletçiye, "hiç bunları kendine dert etmeye değer mi" şeklinde şarkılar söyledik. İnanılmaz sinir bozucuyduk. Arabanın içinde ölümlüne eğlendik. Hiç bu kadar eğlenmemiştim. Etap bittiğinde gülmekten ağlıyorduk artık. Olağanüstü bir gündü.

gerisi
sende

Ahmet Ümit'in öyküsünü tamamla
#bavuldergi Etiketle - Paylaş
gerisisende@gmail.com adresine
yolla yayımlayalım

Taşla kan vardı, gökyüzünde dolunay, bahçede toprak kokusu. Ürktücü bir serinlik içinde yüzüyordu açoçlar. Kış güllerinin katmerlenme vaktiydi, nergislerin tazelenme demi. Yedi kişi girmişti bahçeye.

Yazan: Ahmet Ümit ve.....

Öyküyü tamamlayıp gerisisende@gmail.com adresine yazarsanız, öykü gelecek ay dergimizde yayınlanacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

sizden
gelen

Hayat sana hep bir kaçamak olur

Çıplak çıkıyorsun bu saatten sonra. Filenin
öbür tarafı en iyi bildiğin olan. Çıkamaz
sokaklardan bile kaçabileceğin kadar hâkimsin.
Yeni yolda çıplak. Aradaki uçurum çok. Ama
huzursuzsan buna değer. Denemeye değer.
Husuru aramaya değer.

Huzur sana güç verir, bir yanın çıkmazda
kalsın bile seni yola, gecenin şafağına çıkarır.
Bilinmez sokaklar belki dinlendirir ruhunu;
keder arıyorsa mutluluğu bir çıkmazda kaybolur.
Sabahı beklersin gece sana hep farklı gelir, şafak
çömesiindir. Geceler sana hep bir kaçamak
olur. Eşraf açar dükkânı; manav, kasap... Eülerin
ışığı söner gün olunca. Sabahı aydınlatır yatağını.
Ayağa teyze torununu okula götürür, Ali omca
ağlunu bekler. Gece tekrar sarar başa, günaydın
der sabaha. Beklentiler kime, değersiz midir insân
karanlıkta? Kuşlar, kumrular bir dala konar; kırık,
apanız, düzensiz bir dala. Ali omca yatağında,
Ayağa teyze apanız, düzensiz bir karanlıkta... Geride
kalanlar düzenini sağlar ve bir gün yine günaydın
der geceye. Mum ışığında arar ya insan değerini bilir
ki kibrit gecenin rüzgarına esir olmuştur. Bir kez daha
ve bir kez daha... Aynanın karşısında durursun çıplak,
biçimsiz ve düzensiz. Ben kimim der ya insân kendine,
en çıkmazda da ol san anlarsın; huzursuz, düzensiz
ve biçimsiz olduğunu. Kendini sokaklara atarsın, en
karanlık gecenin güne çıkacağını bile bile kaybolursun.
Hayat sana yeni deneyimler sunar kaybolduğun
sokaklarda. Kendini, bile bile ateşe atarsın. Sen sairsin
ki her gece ayındır, her gündüz söndürür geceyi, sen
öyle sanrsın. Çünkü filenin yır ık olmadığı tarafasın...

Erkan Erol

Bir şey söyle bana
Kıyısında yım pencerenin
Ve güneşle bağlantıda...

Furuğ Ferruhzad

Dişarda kar yağarsa
Hissederim görmem
Ayak sesin uzaktan
Koklarım duymam
Bir köşeye savrulmuş
Buruş buruş ceketin
Sensiz ellerim üşür
İçerimde
kar yağar

CEM KARACA

- İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam ve
Org. San. Tic. Ltd. Şti. adına Ümit Bektaş
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Serfer Selçuk Özbek
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Barış İnce, Meltem Yılmaz
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Selçuk Özbek, Can Uğur
- Reklam ve İletişim: reklam@bagcioglu.com
- Kapak İllüstrasyonu: Ethem Onur Bağcı
- Grafik Tasarım: Erdal Bektaş
- İletişim: 0212 260 5678 - iletisim@bavuldergi.com - reklam@bagcioglu.com
- www.bavuldergi.com
- Adres: Çarşıbaşı Mahallesi, Barbaros Bulvarı,
Petek Apartmanı, No:73 Kat:3 Beşiktaş
- Basılı: UNİPRINT Basın Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömeri Mah. Hasköy - İstanbul Cad. No:159
Hasköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.bavuldergi.com
- Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 2110
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

